

ပအိုဝ်းလိတ်လွင်.စွမ်.လီတား ဗဟိုသံဃားစို့.

လိတ်ရဲဉ်း (၃၅)

ဝေင်.နယ်သီးသဲင်း တနယ်လုမ်းသဲင်းရာ၊
ဝေနာရာမပရိယတ္တိလိတ်သွဉ်တို့က်

ဗေဗ္ဗုဒ္ဓိကောသိဒ

(ဓမ္မာစရိယ၊ အဂ္ဂမဟာဂုဏ္ဍဝါစကပဏ္ဍိတ၊ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)

နိဝံးငနံးတေားဗဟိုသံဃားဂွန်ဆောင်း

တံမ်း

ဇာတ်ဝတ္ထု အမိုင် (၉)

နေင်း ၁၃၇၉-ဗား၊ ဒိဉ်ဟားလာဗေဗ္ဗုဒ္ဓိ၊
ကျ.ထန်း ဒုတိယအလဲင်း၊ အုပ်ပေါင်း (၅၀၀၀)
ပအိုဝ်းလိတ်ကျ.စက်၊ ဝေင်.တောင်းကီ၊

ဇာတ်ဝတ္ထု ငတ်ချာငတ်ဆီ အမိုင်(၉)
ပအိုဝ်းလိတ်လှိုင်၊ စွမ်းလီတားအစွိုး

လိတ်ရဲဉ်း အမိုင် (၃၅)

ဝေင်နယ်းသီးသဲင်း တနယ်းလွမ်းဆဲင်းရာ၊
ဝေင်နာရာမပရိယတ္တိလိတ်သွဉ်တို့က်
ဝေင်သီးသဲင်း

ဗွေးဗွန်ကောဝိဒ

(ဓမ္မာစရိယ ၊ အဂ္ဂမဟာဂန္ထဝါစကပဏ္ဍိတ ၊
အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)

နိုင်းငံးတေား ဗဟိုးသံဃားဂွန်းဆောင်း

တဲမ်း

ဇာတ်ဝတ္ထု (၅၅၀)

အမိုင် (၉)

(နိပါတ် ၊ လိတ္တဝဂ် ၊ အပျုတ် - ၁၀)
နေင်း ၁၃၇၈-ဗား ၊ ဒေဉ်သီးလာဗွေဇီ၊

ဇာတ်ဝတ္ထု ငတ်၊ချာ၊ငတ်၊ဆီ အမိုင်(၉) (က)

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

ငေါင်းတယ်အွဉ်

နေင်း ၁၃၇၈-ဟး၊ ဒဲဉ်ရုတ်၊ဆန်း(၃)နီ၊ ဝေင်၊ပင်းလုံ ဝေဠု
ဝန်(ဝါးခြာ) ပရိယတ္တိလိတ်သွဉ်တို့က်ကို ပအိုဝ်းလိတ်လဲ့င်၊ စွမ်းလီ
တား ဗဟိုးသံဃားစွါ၊ နေင်းခွပ်ပွယ်၊မော့ခွဲး အွဉ်းထွော့ (ဆွဲ၊ဖျတ်)
ချက်အလ၊ နေင်း ၁၃၇၉-ဟး၊ ဗဟိုးသွဉ်တန်၊ အမိုင် - (၃၃)၊
ဝေင်၊နယ်းတောင်းကီ၊ အတွက်တား ကအွဉ်းထွော့ဒါး “ဇာတ်ဝတ္ထု
ငတ်၊ချာ၊ငတ်၊ဆီ အမိုင်(၉)” နှ်၊တဲ့ ပွေးဗွန်ကောဝိဒ၊ ဖေရာရာမ
လိတ်သွဉ်တို့က်၊ ဝေင်၊သီးသဲင်း ယံကတမ်းဖေးဖျင်သွော့အကျောင်၊
ပွေးပေါင်၊သံဃား ဖေးအပ်ယင်း တားဝွန်းနဲင်းနောင်၊သွ။။

ကွပ်ပွိုးနောင်၊မ၊ နေးတွမ်းသ၊မေတ္တား တမ်းဖေးဖျင်ဒျား
ဇာတ်ဝတ္ထု ငတ်၊ချာ၊ငတ်၊ဆီ အမိုင်(၉)ယိုသွ။။

“ ဇာတ်ဝတ္ထု ” ကရိုးနောင်၊ နီပွေးဘုရာ၊ ကကျတ်ကထာ
ဖိုဟး ဘဝဖုံးနောင်၊သွ။။

(ခ) ဇာတ်ဝတ္ထု ငတ်ချာငတ်ဆီ အမိုင်(၉)

 ကတဲမ်း ဇာတ်ဝတ္ထု (၅၅၀)ယို အခြပ်အရဲဉ်း (အစီးအစဲဉ်း)
ဖုံးနောင် -

၁။ ပစ္စုပ္ပန် ဇာတ်ဝတ္ထု (ဝတ္ထုဘဝယိုခါ)

၂။ အတိတ် ဇာတ်ဝတ္ထု (ဝတ္ထုဇာတ်ကရီး)

၃။ ကလအီသတိ၊ ကလအီပညာ၊

 ကလဒါ၊ ထာသေတရာဖုံး

၄။ (က) ပစ္စုပ္ပန်ဝတ္ထု ကဗျာအချွတ် (၁) ပွတ်

 (ခ) အတိတ်ဝတ္ထု ကဗျာအချွတ် (၁) ပွတ်

 (ဂ) ကလအီပညာ၊ ကဗျာအချွတ် (၁) ပွတ်

 ဝတ္ထုတတွယ်၊တတွယ်နောင်၊ တဲမ်းပါကဗျာ(၃)ပွတ်စီး
 နိုင်းနောင်သွ။

 ထွားသွဉ်ဟော်ကျပ် ဇာတ်ဝတ္ထုဖုံးယိုနောင်၊ လအီသတိ၊
 လအီပညာ၊ လအီအကျို၊ အမျိုးမျိုးတင် ဘဝယိုခါ ဘဝငါတာ၊
 ထွာအီထာချမ်းသာနောင်သွ။

ကဗျာမေတ္တာ

၁။ ဘုရားအလောင်း - အကျောင်ချဉ်
ဝတ္ထုအာဇာတ် - ဟောင်မတ်နပ်ချာ
တဲမ်းဖေးဖျင်ရင် - ခွန် နှင် သံဃာ
သွဉ်သွံ့နား - ချမ်းသာ လင်ငါ ॥

၂။ ဘုရားအလောင်း - အကျောင်ချဉ်
(နေးထူးသွဉ်သား - ခွိုင်းကားအများ)
နမ်းယိုတွမ်းသ - ယံခွလွေဟး
ဆုကွီဒျား - မေတ္တာ ပသာငါ ॥

တောင်ခါ -

၁။ (ကထင်းလွဉ်ဒါး - သံဃာအများ)
၂။ (ကထင်းသွဉ်ဒါး - တကားအများ)
၃။ (ကထင်းသွဉ်ထူး - နှင်မူးအများ)
၄။ (ကောသွဉ်ဖေးဒါး - ဆရာနပ်ချာ)

မွေးမွန် - ကောဝိဒ
ဝေဇာရာမလိတ်သွဉ်တို့က်
ဝေင် (သထုံပေး) သီးသဲင်
၁၃၇၈ - ဟး ၊ ဒဲဉ်သီးလာမွေ့နီ

(ဃ) ဇာတ်ဝတ္ထု ငတ်ချာငတ်ဆီ အမဲ့င်(၉)

စဉ်း	မာတိကာလိတ်ကတူးစဉ်း	လိတ်မဲ့ငါ
၁။ ငေါင်းနယ်ထွဉ်း	-----	‘က-ခ-ဂ-ဃ’
၂။ လိတ္တဇာတ်	-----	၁
၃။ မဟာသာရဇာတ်	-----	၉
၄။ ဝိဿာသဘောနေဇာတ်	-----	၃၅
၅။ လောမဟံသဇာတ်	-----	၄၃
၆။ မဟာသုဒဿနဇာတ်	-----	၅၁
၇။ တေလပတ္တဇာတ်	-----	၅၉
၈။ နာမသိဒ္ဓိဇာတ်	-----	၈၃
၉။ ကုဋ္ဌဝါဏီဇာတ်	-----	၉၂
၁၀။ ပရောသဟဿဇာတ်	-----	၉၉
၁၁။ အသာတရူပဇာတ်	-----	၁၀၆
၁၂။ ငေါင်းရီလွှဲခန့်	-----	၁၁၉
၁၃။ ငေါင်းရီလွှဲခန့် အဖြေမဲ့ဉ်း	----	၁၂၁
၁၄။ ငေါင်းရဲပ်နိဂုံးတွမ်းကဗျာ	-----	၁၂၃
၁၅။ ငေါင်းရဲပ်နိဂုံးတွမ်း ငေါင်းဆုတောင်း	---	၁၂၄
၁၆။ ထွားအားကျွဲဗား လိတ်ဘားသား	---	၁၂၅

၁၀။ လိတ္တဇာတ်

၉၁။ လိတ္တဇာတ် (ပစ္စုပ္ပန်)ဝတ္ထု

နီဗွေဘုရား အဝ်းအံ့သတင်းသွံ၊ သာဝတ္ထိခမ်း၊ ကျောင်း
ဇေးတဝွန်းကိုအတွင်း ပွိုင်းပွိုင်းတွင်း “သွံ၊ဆောင်းပစ္စေလစ်ပါးဖုံး
ယို ဆင်းချင်းတဝ်း ပစ္စဝေက္ခဏား” တင် ဟော်၊ဗား “လိတ္တဇာတ်”
ယိုသွ။

အတွင်းနဝ်၊ခါ ရဟန်းအာဖုံးနဝ်၊ လုလုသင်္ကန်း၊ စတင်
နိုင်းနောင်၊တွေ့၊ ကထိုင်းရှုံးပိုင်(သွံ၊ဆောင်း)နဝ်၊ခါ ကဲဦးအာအာ
စွဉ်းချား တဆင်းချင်းတဝ်း ပစ္စဝေက္ခဏားဖုံးနောင်၊သွ။

သွံ၊ဆောင်းပစ္စေလစ်ပါးဖုံးယို ဆင်းချင်းတဝ်း ပစ္စ-
ဝေက္ခဏားတင် ရဟန်းဖုံးနဝ်၊ ကဲဦးအာအာ တလွစ်တဝ်း ငါးရိုင်၊
တိရစ္ဆာန်းမျိုးဖုံးနောင်၊သွ။

နီဗွေဘုရားနဝ်၊ အဝ်းသေအကျောင်းအခရားနောင်၊တင်
“သွံ၊ဆောင်းပစ္စေလစ်ပါးဖုံးယို မဉ်းတဆင်းချင်းတဝ်း ပစ္စ-
ဝေက္ခဏားနဝ်၊ အပဲစ်ဗား” အကျောင်း ဟော်၊ဗေး ရဟန်းသီး
တရားအလှိုင်း ခြိုင်းဗေးအကျောင်းအာအာထွေတွေ့၊ -

“ရဟန်းသီးဖုံးဟွေး -

ရဟန်းသီးကရိုးနဝ်၊ ပေါးတဆင်းချင်းတဝ်း ပစ္စဝေက္ခဏား
နဝ်၊ သွံ၊ဆောင်းပစ္စေလစ်ပါးဖုံးယို ဒါးတဝ်း (အပ်တဝ်း)၊ ကွပ်

(၂) ဇာတ်ဝတ္ထု ငတ်ချာငတ်ဆီ အမိုင်(၉)

ပွိုးနပ်၊မ၊ တယံးဟန်းနီယို မာ၊ငါ ပစ္စေ၊လစ်၊ပါ၊ဖုံးယို ဆင်းချင်း
ပစ္စေကွဏ္ဍာားတင် သွံ၊ဆောင်းလွသွော့နော ” မိန်းနင်းနောင်၊
ထွူထွော့၊ ဟော်၊ဒေါ၊ပါ ဆင်းချင်းပွိုး ဆင်းချင်းနယ်၊ နင်းယိုသွူ-

“ ယောနိသော စီဝရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ပဋိသင်္ခါ
ယောနိသော စီဝရံ ပဋိသေဝတိ သီတဿ ပဋိဃာတာယ”

စတင် ကဟော်၊ပါဠိနေးအတိုင်း -

“ ရဟန်းသီးဖုံးဟွေး -

ပစ္စေ၊လစ်၊ပါ၊ဖုံးယို ဆင်းချင်းပစ္စေကွဏ္ဍာား နင်းနပ်၊တင်
မင်းသွံ၊ဆောင်းနပ်၊ အပ်ချား၊ ဆင်းချင်းတမ်း ပစ္စေကွဏ္ဍာားတင်
မင်းသွံ၊ဆောင်းနပ်၊တံး တွမ်းကသွံ၊ဆောင်း အစူးကျံ၊ သီပွိုင်ကြိုင်
နပ်၊ ဗွန်ပီလို့ဝင်၊ ပါ၊စခါနပ်၊ တဆင်းချင်းတမ်းတင် တသေတမ်း
အပစ်ထွော့၊ သွံ၊ဆောင်းစွော့(အုပ်စွော့)အစူးထွူနပ်၊ ဝ၊ဖေါင်၊စွဉ်း
နပ်၊ကို ခံးဟးဖိုလဲဉ်း ထာ၊ဒုက္ခ” အကျောင်း၊ ယံတောင်၊ဟော်၊ချာ
စခါဘဝ လယိုအတိုင်းသွူ။

လိတ္တဇာတ် အတိတ်ဝတ္ထု

အိုးစခါ ဟးရားဏသီးခမ်း ခွန်ဗြဟ္မဒတ် အောင်းထွာခွန်
အတွင်၊ ဘုရားလောင်၊နပ်၊ ထွာချား လို၊ခြွေခြားပိုခို တဖြာ၊သွူ။
အရွယ်းတန်ထင်း (ထွာခိုဗင်း)တွင်၊နပ်၊ တေးထာ၊ (တေးပေင်)
ဒါးငါး။

ခ၊တလဲင်း ပါးသ၊တကဲင်းတဖြာ၊ တွမ်းဘုရာ၊လောင်း တေား
လို့ဝင်၊ပေင်၊ ပေါးဝွေ၊နွောင်၊နပ်၊ အွဉ်းထွေ၊တဝ်းထာ၊တေား၊ ပေါး
ဝွေ၊သျှမ်း၊နပ်၊ အုမ်တေ့၊ပေင်တင် “ပေင်ထို၊မားလဲဉ်း” ရိုးနဲင်းနောင်၊
တော့၊ အွဉ်းထွေ၊ထို၊စွဉ်း ထာ၊တေားနပ်၊သွေ။

ပေင်ချ၊နပ်၊ ဝွေ၊အုမ်ခါ၊ ဝွေ၊လဲဉ်ထာ၊အကျောင်၊ ဘုရာ၊
လောင်း အပ်းသေတင် - “ဖေးကလွော့က်၊တွမ်း ဝွေ၊ထာ၊လဲဉ်ယို
ခွေအွဉ်းဖြဉ်ချာက ပညားမ၊” ချ၊သ၊နဲင်းနောင်၊သွေ။

ထူးပေင်ရူး သူးသူးအစူးကျံ၊ သီမွိုင်ကြွိုင်စားနောင်၊ထွေ၊ခါ
အွဉ်းတင်းယာခိုး၊ အွဉ်းလိုသင်သင် ပြွက်ပြက်ထွေ၊တင် ဘုရာ၊
လောင်းလွေ၊ထေ့ ပါးသကဲင်းထူးထွေ၊တော့၊ -

“ယိုသွေ၊ နီတေားယင်း ပေင်ဟောင်း”

“အို့ - တေားတဲ့ လ၊ချား”

တွမ်းဘုရာ၊လောင်း ကထွိုင်တေားလို့ဝင်၊ပေင်နပ်၊ ပါးသ၊
တကဲင်းသျှမ်းတော့၊ လေားအုမ်စွေ၊ထို၊ ပေင်ချ၊၊ ကအုမ်တခွန်၊
နဲင်းနပ်၊ ဘုရာ၊လောင်း အပ်းထီးတေ့၊တင် - “အုမ်စွေ၊ထဲင်းဟဲင်း၊
အုမ်ထွေ၊တဆင်းမဲ့၊ အီးထွာနဲင်းယို ကရိုးနပ်၊ - အီးသေဗားကွေး”၊
ဒေါ၊မွေးဖေးစွဉ်းချား တွမ်းဂါးထားနဲင်းယိုသွေ။

၉၁။ လိတ္တံ ပရမေန တေ ဇော ၊

ဂိလ’မက္ခံ ပုရိသော န ပုဇ္ဈတိ ။

(၄) ဇာတ်ဝတ္ထု ငတ်ချာငတ်ဆီ အမိုင်(၉)

ဂိလ ရေ ဂိလ ပါပခုတ္တက ၊

ပစ္ဆာ တေ ကဋ္ဌကံ ဘဝိဿတိ ။

“ပေင်ချူယို ဝင်ချူးခါ၊ အစူးကျံသီမွိုင်ကြိုင်စား ကရိုနဝ်၊
ပါကအုမ်တခွန်သားနဝ်၊ သေတဝ်း၊ ပါလိုယျုတ်ဟွေး - အုမ်
စွူစွူထင်းဟိုင်း၊ အုမ်ထွူမဲ့ အစူးနဝ်၊ ကျံတန် အီးမာဝန်သွူနာ၊
ကွေး ”

ဘုရာလောင်၊ အောင်းဒေါ့နိုင်းနဝ်တွင်၊ အစူးဟားတင်
တဖေင်ပြားစွဉ်းထာ၊ အမဲ့တဲ့ ကြားစွဉ်းအဗ္ဗာ၊ အဋ္ဌိုင်ထိုပါစွဉ်းဒျား
နောင်သွူ။

တို့နောင်ခါ ဘုရာလောင်ယူးနိုင်းယို -

“လိုယျုတ် ပါထာတေားသားယိုအတွက် ‘ဇိဝိတဒါန -
လူးဝင်အသက်’ ယို ခွေဟောင်လူးဒျား”

ယူးယင်းနိုင်းနဝ်တွင် ထူးတသီးဖြော့ အဟောင်စားတွေ့၊
သွပ်သော့ယင်းအဖြောင်း၊ ဖြော့ထန်းလိုကြောင်းထိုယင်း အစူး၊
ထူးထောပတ်၊ တောင်းလိုင်၊ တမူထီ၊ တောင်းလျက်၊ စတင်စားယို
ဖေးအံ့ထွူခါ မာထွာချာယင်းလိုရေ။

“တို့ဆိုင်ဆိုင်၊ အုမ်ထင်းမျှန်းဒွမ် နိုင်းယိုဟိုင်း”

ဘုရာလောင်၊ ဆွံ့မနိုင်းနဝ်ထွူခါ ဘုရာလောင်နောင်၊
မာပါဒါန စတင် ကုသိုလ်းဖုံးထွူတွေ့၊ ကံပသာအတိုင်၊ သီငါ
လွေခန်းဒျားနောင်သွူ။

နီဗွေးဘုရား ဟော်ကျာနယ် တရားယိုထွူတင် -

“ရဟန်းသီးဖုံးဟွေး -

ပေါးတဆင်းချင်းတင်း ပစ္စဝေက္ခဏာ၊ မဉ်းသွံ့ဆောင်းမား
ပစ္စေလစ်ပါးဖုံးယိုနင်၊ မသေယူးယား တွမ်းကသွံ့ဆောင်းမား
အဓ္မနင်၊ ဗွန်ပီလို့ဝင်၊ မော့နင်တွင်၊ ဘုရားခွေယို ထွာဖိုဒါးပညား
လိုကျေား ထားတေားသားတဖြာ၊” အကျောင်း ပေါင်ချာဇာတ်
နိုင်းနောင်သွူ။

ထွားသွဉ်ဟော်ကျပ် လိတ္တဇာတ်ယိုတင်
ကလ၊အီသတိ၊ ကလ၊အီပညား၊ ကလ၊ဒါး
ထားသေတရားဖုံးနင်၊ -

- ၁။ ထားမားတွမ်း ကအံးဒဉ်ဟန်း ဖေးကတန်းဟးလို့ဝင်၊ -
- ၂။ တို့ဆင်းရား ထားမားနင်၊ မားတင်းတင် မဉ်းအံးခြင်
ဝင်ဒဉ်ဟန်းနင်၊ ခံးဟးအပဲစ် -
- ၃။ ပေါးတထွိုက်တန်းတောင်း တွမ်းဝင်ဒဉ် ဝင်ဟန်းနောင်၊
ထွာအံးနီး အံးခန်ထား (ထွာ “ဣဏပရိဘောဂ”) -
- ၄။ ဗွေးစင်၊ ဗွေးသျှင်း ပေါးတဆင်းချင်းတင်း ပစ္စဝေက္ခဏာ၊
မဉ်းသွံ့မား ပစ္စေလစ်ပါးဖုံးနင်၊ တွမ်းကသွံ့မား အဓ္မနင်၊
ဗွန်ပီလို့ဝင်၊ -

(၆) ဇာတ်ဝတ္ထု ငတ်ချာငတ်ဆီ အမိုင်(၉)

၅။ တဆင်းချင်းတင်း ပစ္စဝေက္ခဏာ မင်းသွံ့မား ပစ္စေလစ်ပါ၊
ဖုံးနောင်၊ လွေထွာဒါး တိရစ္ဆာန်၊ ပိတ္တာ၊ ထဲ့ဒါးငါးရဲင်၊
အကျောင်း - စတင်နိုင်နောင်၊ဖုံးသွံ။

လိတ္တဇာတ် ကဗျာ

၁။ ဗွေစင်၊ ဗွေသျှင်း - ဆင်းချင်းသွံ့မား
ဆင်းချင်းတင်းမား - သွံ့မားနပ်ရာ၊
ငါးရဲင်လင်ထဲ - ထွာတဲ့ ပိတ္တာ၊
ဘုရားဗွေ - ဟော်ဖေ၊ ရဟန်းအာ ။

၂။ ဘုရားလောင်ထွာ - မွိုးဖါ ခြွဲခြား
ဒါးသေကျော့ငါး - တောဒါး လွှဲပါ၊
ပေင်ခူအုမ်ခါ - လဲဉ်ထာ၊ ဝွေတာ၊
အစွူးမား - အဝ်းပြား မာဟပ်ချာ ။

၃။ လိုသီးမျိုးယို - ဒဲဉ်အိုသွံ့မား
ကအံးဒဲဉ်ဟန်း - ယံတန်းခွမ်မား၊
တန်းတင်းအံးခြင် - နီးတောင် ဝွေတာ၊
ဖြော်ချာမား - ယပ်ငါး အပါယ်ခြာ ။

လိတ္တဇာတ်ထွဲယိုသွံ့

အံ့အွေ့တမ်း ၄ - မျိုး

၁။ အံ့အွေ့တမ်း လောဘာ -

ဖြေအသီထွေ မွေးတမ်း၊ ထာရက်(မေတ္တာ)အံ့ဉ်ထမ်း၊
ထာသညင်(ကရုဏာ) အံ့ဉ်ထမ်း၊ စားနားချာတမ်းနမ်း၊
ထီးသွေဝင်၊ မဲ့တလည်လည်တဲ့ နေးသတသညင်သည့်တွေ့၊ တွမ်း
နု၊ သွို၊စွဉ်းဝင်ငွဉ်း၊ တွမ်းတီး နေးအားဟိုးစွဉ်း ဝင်ကတူ၊
တွမ်းတနတ် ခုသီစွဉ်းဝင်၊ ခွါအံ့စွဉ်းဝင်ယား၊ ခံ့စားဆောင်း
ဖြောင်းအရသာတဲ့နပ်၊ တတဲ့တမ်းရောဂါ၊ အဝ်းသေသေ
အီးမားတဲ့ ယွန်းတဒါးတမ်းတင် အံ့စွဉ်းနှိုင်းနှိုင်းတဲ့နပ်၊ အွေ
စွဉ်းနှိုင်းနှိုင်းတဲ့နောင်၊ စတင်နပ်ဖုံးနပ်၊ ထွာ “အံ့အွေ့တမ်း
လောဘာ”ဖုံးသွေ။

၂။ အံ့အွေ့တမ်း ဒေါသ -

မွိုးဒေါဖေ ဟွန်ဆာ၊ ဖါသွဉ်ဖေ ဟွန်လျား၊ သလျား
မွိုးဖါ၊ သဆာပိုဝါတင် “အံ့တသီးပြွေ - အွေတသီးသံ”
စတင်နပ်ဖုံးနပ်၊ ထွာ “အံ့အွေ့တမ်း ဒေါသ”ဖုံးသွေ။

၃။ အံ့အွေ့တမ်း မောဟ -

အီးရော၊ အီးမားတဲ့ တသေယူးယားတမ်း၊ အီးဒုက္ခ
အီးမွဒါးထာတဲ့ တသေစဉ်းစာတမ်း၊ မရဏ အီးဟဲ့စမ်းထိုတဲ့

တသေငမ်းတမ်း၊ အံ့အွေ့တမ္ဗိတမာ၊ အွေ့ဒေါင် အွေ့ဘီယာ၊
ဆွဉ်းယာဗွာ၊ စွယ်ပါယာဖြင်း၊ လို့ကြင်းဥစ္စာ၊ သွီးယား
ဗိုမ်းဖေါ၊ ဝင်ဟော်ဝင်ဒေါ၊ ရော့တမ်းအနား၊ သလျား
ချာဝင်၊ အင်ကျင်ချားစွဲစွဲ၊ နေးထားတွဲအံ့အွေ့ စတင်နပ်၊
ဖုံးနောင်၊ ထွာ “အံ့အွေ့တွမ်း မော့ဟ”ဖုံးသွ။

၄။ အံ့အွေ့တွမ်း ပညား -

“ဘောနေ မတ္တည။- အံ့သွဲဒိုင်ဟန်းမဉ်းတဲ့ ချင်းအံ့
ဟ၊ တတဲ့တမ်းအမျိုးနပ်၊ အံ့တမ်း၊ တခေါင်းတမ်းအမျိုး
နပ်၊ အွေ့ဒွမ်တဲ့နောင်၊ ထာဆာရော့ဂါး ဖေးကသက်သား
ဖေးကဟောင်တင် အံ့တသီးခါးခွ၊ အွေ့တသီးနှိုးနှိုးတဲ့နပ်၊
ဆင်းချင်း ပစ္စဝေက္ခဏာ၊ ကသွဲဒါး ပစ္စေလစ်ပါးဖုံးတဲ့နပ်၊
စတင် နပ်ဖုံးနပ်၊ ထွာ“အံ့အွေ့တွမ်း ပညား”ဖုံးသွ။

အံ့တွမ်း လောဘ၊ ဒေါသ၊ မော့ဟဖုံးနပ်၊ အပဲစ်
ကင်တမ်း၊ အံ့တွမ်း ပညားနပ်မ၊ အပဲစ်ကင်၊ အံ့တွမ်း
ပညားနပ်မ၊ မဲဉ်းတနုသော့၊ နီဗွေးဘုရာ၊ ငေါင်းမိန်းဒေါ၊
နပ်သွ။

၉၂။ မဟာသာရဇာတ် (ပစ္စုပ္ပန်)ဝတ္ထု

နီဗ္ဗေဒဘုရား သတင်သွံ့အဝ်းအံ့ သာဝတ္ထိခမ်း ကျောင်း
ဇေးတဝွန်းကိုအတွင်း ပွိုင်းပွိုင်းတွင်း ပွေးအာနန္ဒာ (အာနန္ဒာ)မထေရ်
တင် ဟော်ဗား “မဟာသာရဇာတ်”ယိုသွ။

ဒေါ့နယ်ကလဲင်းလဲင်း ခြိုင်းနယ်ကစွမ်းစွမ်း။

အိုးခဲတလဲင်း ပသေနဒီ ခွန်ကောသလ နင်မူးဖုံးနောင်၊
ယူးလွနဲင်းယို-

“ကအီးသင်တနုဗား ဘုရားပွင်ချိန်းတဲ့ တယိုးတောင်း၊
အနဲင်းနပ်နေနေ ကအီးသင်ထွာဗားလိုတဲ့ တယိုးတောင်း၊ ထွာဗား
သွလို့တဲ့ယင်း မဲနား စတင် ဣန္ဒြေအင်္ဂါ ကအီးဟောင်လို့လို့
ဗားနပ် တယိုးတောင်း၊ နီဖုံးယိုနပ် သင်တေးတနုသွ ပွေးဘုရား
ပွင်တဲ့ နီသအတ္တိင် မည်ထင်းကျောင်းမိုင်ခါတဲ့ တထင်းဗားတင်း၊
မည်နားတရာ မိုင်ခါတဲ့ တနားဗားတင်း၊ မည်ပူးဇေး ဘုရားမိုင်
ခါတဲ့ တပူးဇေးဗားတင်း၊ နီယိုနပ် နင်းစွဉ်းတခြုံအင်းသော့
တို့က် (နင်းစွဉ်းလို့ပို့က် အင်းသော့ထောင်း) တန်ဟနော။

နီလွေလင်းခွန်ထွတ်ထွတ် ထွားလို့က် ရဟန်းကဟော်ဗေးဒါး
နီတရာ၊ ထွဉ်းပင်လွဉ်ဗေး ပွေးရဟန်းနောင် တပါထွေတော့
နီနားကတရာ ဝွေဗွေထူး၊ နီသွဉ်က တရာ “ကံကျင်နယ်”
ဝွေဗွေထူး၊ နီမားက ကုသိုလ်ဒါးန စတင်နင်းနပ်ဖုံး၊ နီမဉ်းမား

(၁၀) ဇာတ်ဝတ္ထု ငတ်ချာငတ်ဆီ အမိုင်(၉)

ဟး နှိုင်းနပ်၊နပ်၊ နီကသိုင်တော့တန၊ ပွေးဘုရာယိုခါ အကျို၊
အီးအင်းအာတန်သနယ်” ယူးလွဲနှိုင်းနောင်၊ဖုံးသွ။

ယူးလွဲနှိုင်းနပ်၊ထွဲတင် လွေ့ထေ့ခွန်ထူးဖုံးထွဲတော့၊ လင်း
နယ်ဝွေ့သီး ကယူးလ၊ဒါး အကျောင်၊အခရာဖုံးနောင်၊သွ။ ခွန်
တန်တဲ့ “မွေးသွ။ ၊ ဟောင်သွ။” အားမခံပင်၊ဖေး ရဟန်းမွေး
နောင်၊သွ။

တို့တနီတော့၊ ခွန်တန်ပသေနဒီ ကောသလနပ်၊ မဉ်လွေ့၊
ပဆိုးဥယျာဉ်းကိုတင် ထွဉ်းအလို၊ကပွေး ဥယျာဉ်းသားနပ်၊ လွေ့၊
ဖျိုးဥယျာဉ်း၊ လို၊ကပွေးဥယျာဉ်းသား ကထွိုင်လွေ့၊ဖျိုးဥယျာဉ်း
တင် လွေ့ထီးနီပွေးဘုရာ၊ အင်းအုံသောင်းမွဲး တမွဲးဆလ၊နပ်၊
တော့၊ လေားသိုင်၊လောင်းဒေါ၊ ခွန်တန်နှိုင်းယို -

“ဩမွေး ခွန်တန်ဩ -

ဥယျာဉ်းနပ်၊ ခွေသွဉ်းလွေ့၊ဖျိုးထွဲလဲဉ်း၊ ကံးဟောင်မွေးစွဉ်း
ထာ၊ ထီးပါစွဉ်း နီပွေးဘုရာ၊ အောင်းအုံသောင်းမွဲး တမွဲးဆလ၊
မွေးဩ” လောင်းနယ်ခွန်တန်နှိုင်းနောင်၊သွ။

ခွန်တန်တဲ့ရိုး -

“မွေးသွ။ - ပါ၊နပ်၊ လွေ့နားက နီပွေးဘုရာ၊ တရာတေား
မ၊” ရိုးနှိုင်းနောင်၊တင် ထုမ်းရထာ၊ (သေလေား)ထွဲတော့၊ လွေ့၊
ဥယျာဉ်းခြံ၊ လွေ့ထေ့ဆယ်၊ကပ် ဘုရာမွေးမျတ်နပ်၊သွ။

အချိန်နပ်၊စွဉ်းချား ကမဉ်းဒါး “ဆတ္တပါဏိ၊ ထွာအနားဂါမ်း

ဥပါးသကာတဖြာ”နောင် အဝံးနား နီဗွေးဘုရာ တရာတေား
နောင်သွ။

ခွန်တန်ကောသလ ကထင်းထီး ဥပါးသကာ (သီးလသား)
နပ်၊ ဗေးသို့ထီးတဖြက်တင် အံ့ယဲက်ဆောင်းစွဉ်းတဆင်း ယူးထင်း
ပါနင်းယို -

“ပါယိုနပ်၊ အမဉ်းထွာ လိုယွတ်တဲး အံ့ဘုရာငါ အမျိုး
နားပါ တရာမွေးတမ်း၊ ပါယိုနပ်၊ အလွိုးတထွာတမ်း လိုယွတ်”
ယူးနင်းနပ်တင် လွေငါယင်း ဘုရာထျ၊ ဝဲင်းဘုရာထွေခါ အံ့ချာ
မဟေ့မညာ၊ သင်ရာခင်းလမ်းကိုနောင်သွ။

ဥပါးသကာ (သီးလသား)နပ်၊ ကွပ်ရိုးသေး ဗွေးဘုရာတင်
ခွန်တန်နပ်၊ ကျိုးတဲ့ ဝွေတကျိုးဆွမ်းတမ်း၊ ဝဲင်းတဲ့ ဝွေတဝဲင်း
တမ်းတင် ခွန်ကထီး ဥပါးသကာနောင်၊ (ထီးဝွေအံ့သွင်းတမ်း၊
ရိုးသေးတမ်း ယူးနင်းနပ်မ) သချမ်းသားတမ်း (ကေးနပ်တမ်း
ဥပါးသကာ) နောင်သွ။

နီဗွေးဘုရာနပ်၊ သေထွေစွဉ်းချား ခွန်တန်သချမ်းသား
တောင်းတင် -

“တကာခွန်တန်ဟေး-

ဥပါးသကာယိုနောင်၊ အဟွန်အထီးအာ၊ ထွာအနားဂါမ်း
(လသွံမဂ်၊ သွံပိုလ်း)၊ ဒါးအံ့ပိဋကတ်သွံဘွဲ၊ ကားမဂ္ဂုဏ်းငတ်ပါ၊

(၁၂) ဇာတ်ဝတ္ထု ငတ်ချာငတ်ဆီ အမိုင်(၉)

ကင်ညာလဲဦးသွ။” ဟော်နယ်အံ့ဖြာ ဥပါးသကာ၊ ဂျဏ်းကောဇူ
နှင်းနောင်သွ။

ခွန်တန်ကောသလနပ်၊ သ၊ကိုယူနှင်းယို -

“ပါယိုနပ်၊ နီဗွေးဘုရာဟော်နယ်ခွ ဂွေဂျဏ်းသိက္ခာ၊
နီဗွေးဘုရာ၊ အံ့ဖြာဗွေ၊ ပါယိုနပ်၊ လိုဂျဏ်းပေးပါ၊ လိုအရန်း
ဖျိုးမီးစား ရမွေးတမ်း” ယူနှင်းနပ်တင် -

“ဥပါးသကာ -

နာကလိုဒါ၊ တမြို့အမျိုးနပ်၊ အွဉ်ဒေါ့ခွေခွေ” နေးငေါင်း
သ၊ရေ၊ ဖပ်သေခန်း ဥပါးသကာနှင်းနောင်တွေ့ -

“ခွန်တန်ပွေး - မွေးသွ။” ဥပါးသကာတဲ့ ဒေါ့ချာချာ
နှင်းနောင်လွှမ်းသွ။

ခွန်တန်ကောသလနပ်၊ နာနီဗွေးဘုရာ၊ တရာထွေတင်
ကန်းတော့ရိုးသေ၊ နီဗွေးဘုရာထွေခါ သင်ချာခန်းချာနပ်သွ။

တို့ခ၊တနီ၊ ခွန်တန်ကောသလနပ်၊ အပ်အံ့ပျသာဒ်လောင်း
ကီ၊ ပွောင်တခါ၊ ကထိုင်းထွေးလင်နပ်၊ ထီးလင်ခန်း ဥပါးသကာ၊
အံ့ဒဲဉ်ရပ်ထွေ၊ အီတွမ်းထီ၊ အပ်ထင်လွေ၊ ကျောင်ဇေတဝွန်းတင်
ခွန်ထွဉ်းဟဲ့လွဉ်ဇွေထျ၊ တို့ခွန်ထျတွေ့၊ ခွန်ဒေါ့နှင်းယို -

“ဥပါးသကာ -

နီဗွေးဘုရာရိုး နာနပ်၊ အဟွန်အထီးအာ - တဲ့၊ ဒါအံ့
ဝိဇ္ဇကတ်သွံသွံ၊ - တဲ့၊ ခွေလိုမူးဟော်ကိုဖုံးယိုနပ်တဲ့ နာတဲ့

မဉ်နားမွေးစွဉ်းတရာ၊ သွဉ်တဲ့ မဉ်သွဉ်မွေးစွဉ်း တရာ၊ပိဋကတ်၊
အမိုင်တဗားနပ်၊ နာမဉ်းသွဉ်ဖေး ခွေလို၊မူးဖုံးယိုနပ်၊ ဟောင်ငါး
သွဉ်နယ်” ရှိ၊နိုင်းနောင်၊သွဉ်။

ဥပါးသကာ၊ ဒေါ၊ချာနိုင်းယို -

“ခွန်တန်ဟေး -

မဉ်းဟော်၊တရာ၊ ဟော်ကိုတရိုးတင်း၊ မဉ်းသွဉ်ပိဋကတ်
ဟော်ကိုတရိုးတောင်း လို၊လမ်းသီး အနေးနောင်၊ တရမဲ့တောင်း၊
တလျောက်ပတ်တင်း၊ ရမဲ့လျောက်ပတ်ဒျား ဗွေးသံဃားသီး” ဒေါ၊
လောင်းချာခွန် နိုင်းနောင်၊သွဉ်။

“ဥပါးသကာ၊ ကဒေါ၊လောင်း ငေါင်းယိုနပ်၊ မွေးမဲဉ်းဒျား”
ခွန်တန်ရှိ၊နိုင်းနပ်၊ထွဉ်၊ အဉ်းစွ၊ချာသိုင်၊ခန်းဒျား ဥပါးသကာ၊နပ်၊
ထွဉ်တိုင် ထွဉ်းဟဲ့လွဉ်တော နင်၊မူးဖုံးထွဉ်၊တွေ့၊ ရှိနိုင်းယို -

“နင်၊မူးဖုံးဟေး -

ကအီးဟော်၊ဖေး သီတရာ၊တဲ့နပ်၊ ကအီးသွဉ်ဖေး သီတရာ၊
တဲ့နပ်၊ ခွေအီးထင်းကို ရဟန်းတပါ၊ နီဗွေးဘုရာ၊ထျ၊ နီဗွေးဘုရာ၊
တပဲ့တန် (မဟာသာဝက) အပါ၊သွဉ်ဆီကိုနပ်၊ မဉ်လ၊အပါ၊မိုင်၊
အီးပင်၊ဖေးဗား အပါ၊မိုင်၊” ခွန်တန်ရှိ၊နိုင်းနပ်၊တိုင် နင်၊မူးဖုံး လော၊
အုံပြု၊ ဒေါ၊ရီတေ့၊လို့ဝင်၊ထွဉ်၊တွေ့၊ လောင်းဒေါ၊ချာနိုင်းယို -

“ပင်၊ဖေးသွဉ်၊ တရာ၊ဘဏ္ဍားထွဉ်၊ကံ ကထွာဒါ၊ ဗွေး
အားနန္ဒာ၊နပ်၊သြ” လောင်းချာနိုင်းနောင်၊သွဉ်။

(၁၄) ဇာတ်ဝတ္ထု ငတ်ချာငတ်ဆီ အမိုင်(၉)

ခွန်တန်ကောသလနောင်၊ ထင်းထွေးပွေးဘုရားထူး၊ ဝိုင်း
ဘုရားထွေးခါ ဆွတ်ချာအံတရေ၊ လောင်းလွေ၊ ပွေးဘုရားနိုင်းယို-

“ဩဗွေး -

နင်မူ၊ ခွေသွင်းဟော်ကိုဖုံးနင်၊ အမည်နားလွင်၊ ပွေးအားနန္ဒာ
တရား၊ အမည်သွင်ခါ၊ ပိဋကတ် ပွေးမျတ်အားနန္ဒာထူးဖုံး ပွေးဩ၊
ကွပ်ပိုးနောင်မ၊ ပွေးအားနန္ဒာကျလွင် ခွေသွင်းဟော်ကို မည်းဟော်၊
ဖေး နင်မူဖုံးတရား၊ မည်းသွင်ဖေးပါ နင်မူဖုံးတရားနောင်၊ ဟောင်
ငါးမရေမရားသနယ် ပွေးဩ” လောင်းနိုင်းနောင်သွေ။

နီပွေးဘုရားရိုး -

“တကားခွန်တန်ပွေး - မွေးသွေ” ပွေးဘုရားထူးတားဝွန်း
ဖေးနိုင်းနင်ထွေတင် ဟဲ့လွင်ပွေးအားနန္ဒာ၊ ထွင်းသင်ဟော်ဖေး
တရား၊ ထွင်းသင်သွင်ဖေးပါ တရားနောင်သွေ။

တယ်စွင်းအနီနင်၊ မာငါ ခွန်တန်ကောသလ နင်မူဖုံးနင်၊
ပွေးအားနန္ဒာ ကဟော်ဒါးတရားနင်၊ နားတဲနားဟား၊ သွင်တဲသွင်
ဟားတရား ပွေးအားနန္ဒာထူးနောင်သွေ။

အတွင်းနောင်ခါ တွိုးတနီတွေ့၊ ခွန်တန်ကောသလ
ကတူးဆွဲပတ္တများ ထိုးမားစွေ့စွင်းထား၊ ခွန်တန်တဲ ကတူးဆွဲ
ပတ္တများထိုးမားအကျောင်၊ အွင်းဒေါနယ် အမတ်ဖုံး၊ “လိုးဟော်ကို
ကတူးဆွဲသား ကားကအောင်းဖုံးနင်၊ ဟဲ့လွင်လို့လို့၊ ရီစစ်ပင်
ဖြာဖြာ၊ ထွင်းဖေးချာယင်း ကတူးဆွဲပတ္တများနောင်နော -”

ထွဋ်းအမတ်ဖုံန့င်းနောင်,သွ။။

အမတ်ဖိုးနု၊ ခိုစဲနင်၊မူးဖိုးယု၊ ခိုစဲခွန်လိုဖိုးယု၊ ရိုးချား
 “သေတင်း၊ ထိုးတင်း” လွဉ်းလွဉ်း၊ မာယပ်၊(မာသဒုက္ခ) မွေးစွဉ်း
 လိုအမျာ့ဖိုးသွ။

အနီးနှင့် ပွေးအားနွှား ကထိုင်းကျွတ်စိုးလွှဲ ဟော်ကိုနှင့်၊
 နှင်၊မူးဖုံးနှောင်၊ -

“ထီးမွေးအားနန္ဒာတင် နှစ်နှစ်သက်သက် လောင်းလျိုး
မန်မန် နားဒွမ်တရာ၊ နှင်းပွိုင်းလင်း၊ သ၊ရောင်းသ၊ရေ၊ သွဉ်ဒွမ်
တရာ၊ နှင်းပွိုင်းလင်း၊ နင်၊မူးဖုံးနပ်၊ လောင်းလျိုးနွိုးနား၊ သ၊ယပ်၊
ဒုက္ခလွှ ပငါပရာ၊” ဖုံးနှောင်းသွ။

တို့၊နောင်တွေ၊ ပွေးအားနန္တ၊ ရီနင်းယို -

“ကွပ်ပွိုးထမိုင်၊ သီမထွာတိုး နှင်းယိုဟောင်း”

“သြဗ္ဗေ -

ခွန်တန်ကတူးဆွဲပတ္တများ ထိုးမားတင် အမတ်ဖုံးနောင်၊
ရီစစ်နင်၊မူးဖုံးယင်၊ ရီစစ်ခွန်လို၊ ကတူးဆွဲသားဖုံးယင်တွေ့၊ (မော့၊
တမ်းနပ်၊မ) မာယပ်၊ (မာသ၊ဒုက္ခ)မွေးစွဉ်း လိုအများဖုံး ဗွေး၊
တဖြာဖြာ၊ အီးထွာနင်းမိုင်၊မကောင် သေတောင်း၊ ကွပ်နပ်၊မ၊
သ၊ယပ်၊ဒုက္ခလွ ပဝါပရာ၊ ဗွေး၊” လောင်းလွနင်းနပ်၊ဖုံးသွ။

ပွေးအားနုနွားမထေရ်ရိုးရိုး -

“သီတွမ်းငမ်းလွမ္မုန်းဟဲ့င်း”

(၁၆) ဇာတ်ဝတ္ထု ငတ်ချာငတ်ဆီ အမိုင်(၉)

ဖေးသ၊ဆွေ့၊ နင်၊မူးဖုံးနင်းနပ်၊ထွဲတင် လွေ့ထေ့ခွန်ထျ၊
အုံလင်၊ထားဒါကိုထွဲတော့၊ ရီခွန်တန်နင်းယို -

“တကားတေားခွန်တန်ဟွေး -

နာ၊ကတူးဆွဲ၊ပတ္တများ ထို၊မားထို၊နဲ့”

“မွေးမွေး၊ ထို၊မားထို၊ မွေးသြ”

“ကတူးဆွဲ၊ပတ္တများနပ်၊ ထွင်းထိုမ်းချာ မော့တမ်းနဲ့”

“သြမွေး -

ဟဲ့၊လို၊ လို၊ဟော်ကိုဖုံးတင် ရီစဲပ်ပဉ်ဖြာ၊ဖြာ၊ မာ၊ဒုက္ခသွဲတဲ့
တမော့ချာတောင်း မွေးသြ”

“တကားခွန်တန်ဟွေး -

မာ၊ယပ်၊ မာ၊ဒုက္ခတမ်းလို၊အာ၊ ဖေးကမော့ချာ ကတူးဆွဲ၊
ပတ္တများနပ်၊ အနယ်၊အပ်၊ဒုး”

“အနယ်၊ အပ်၊နင်းမိုင်၊ မွေးသြ”

“ဖေးနေး အစောက်၊သွဲ”

“အီးဖေးဗား ထမိုင်၊စောက်၊အီမွေး”

“ခွန်တန်ဟွေး -

သံသယတကင်တမ်း ကထင်းအထူး၊ ကယူးအတခွန်သား
ဖုံးနပ်၊ ဟဲ့၊လွဉ်လို၊လို၊ ဖေးသော့ ဖေးစောက်၊ တရိုးတမ်း၊ ဟံးဖွန်
စောက်၊ တရိုးတမ်း တဖြာ၊တစောက်၊စောက်၊ ဖေးထွဲတင် ဒေါ့၊
သော့နင်းယို -

‘အစောက်ယိုနပ်၊ မွူးရောင်၊ ပေါ်ထားလေတဲ့ လွှဲအွဉ်း လင်သွော့၊ ယိုကိုနော့’ ဒေါ့ဖေးခိုင်းနပ်၊ ကထူးသားနောင်၊ မဲ့၊ အသော့လွဉ် အစောက်ကိုနပ်ကွေး၊ အနီရီးသွတ်၊ မဉ်းသော့ လွဉ်တဲ့ ဟောင်ငါး၊ အနီရီးသွတ်နပ်၊ မဉ်းသော့လွဉ်တင်းတဲ့ နီနီတဲ့ မာယင်းခိုင်းနပ်၊ သွံနီတဲ့ မာယင်းခိုင်းနပ်၊ မဉ်းမာ ခိုင်းနပ်နပ်၊ လိုဖုံးတယပ်ဗားတင်း၊ ကတူးဆွဲပတ္တများနပ်တဲ့ အီးလချာ” ပွေးအားနန္ဒာ့ ဒေါ့နယ်ခိုင်းနပ်ထွူတင် ကျွဲသင်၊ ထိုခန်းဒျားနောင်သွူ။

ကောသလခွန်တဲ့ ပွေးအားနန္ဒာ့ ကဖေးအနယ်အတွိုင်၊ မာစွဉ်းသွံနီသွူတဲ့ ပါတသော့လွဉ်တင်း ကတူးဆွဲပတ္တများ၊ ကထွိုင်လ၊ သွံနီကိုနောင်၊ ပွေးအားနန္ဒာ့ ကျွဲလွဉ်၊ ရီခွန်တန် ခိုင်းယို -

“ကတူးဆွဲပတ္တများနပ်၊ ပါသော့လွဉ်နေးဟောင်းတကာ့”

“သော့လွဉ်တောင်း ပွေးဩ”

“ပေါးနပ်တဲ့ မာတောခိုင်းယိုဟိုင်းတကာ့၊ ဟော်ငါ ထာ လိုင်းလိုင်းကိုနပ်၊ အွဉ်းသော့ အဲင်းတန်တဖြိုး၊ အဲင်းကိုနပ်၊ သော့၊ ဗွေဗွေသော့ထီ၊ ထီအဲင်းနပ်၊ ဆောင်းခါသော့ဖါကင်း၊ လိုဟော်ကို ကားကအဝ်း အခိုဖုံးတဲ့နပ်၊ အမူးဖုံးတဲ့နပ်၊ ဖိုင်ကုတ်လွဉ်နေး ပိတ်ဖါးထွူတင် ထွဉ်းနွဲ့သော့သော့ဖါကင်းကို တဖြာတလဲင်းလဲင်း ပေါ်ထန်းချာ အထန်းတဲ့ ထွဉ်းလျာနယ်သော့စု စွမ်းဖြာဖြာ၊

(၁၈) ဇာတ်ဝတ္ထု ငတ်ချာငတ်ဆီ အမိုင်(၉)

ထွဉ်းမာ၊ နိုင်နပ်၊ ဟိုင်” ပွေးအားနန္ဒာ၊ ဒေါ၊ နယ်အနယ်၊ နိုင်နပ်၊
ထွဉ်းတင် ကျသိုင်၊ ထိုခန်းချာနောင်သွဉ်။

ခွန်တန်ကောသလတဲ ပွေးအားနန္ဒာ၊ ကထွဉ်းအတိုင်းနပ်၊
ထွဉ်းအလိုမာ၊ ပါ၊ ကထူးတခွန်၊ ကတူးဆဲ၊ ပတ္တများသားနောင်၊
ယူးနိုင်ယို -

“တရာ၊ ဘဏ္ဍာတို့ကံ ကထွာဒါ၊ ပွေးအားနန္ဒာ၊ နပ်၊ ထူး
တားဝွန်၊ တခွန်၊ မှယိုတင် ပေါးတထီးတမ်း (ပေါးတလ၊ ချာတမ်း)
ကတူးဆဲ၊ ပတ္တများနပ်၊ အလွှိုးတအွဉ်းစွ၊ စုတမ်း (အလွှိုးတအွဉ်း
ထွဉ်းတမ်း)၊ အမဲဉ်းတဟးနပ်၊ ကတူးဆဲ၊ ပတ္တများယို အောင်းလို၊
သော့ချာခန်းချာ၊ ယိုခါခါ” ယူးနိုင်နောင်သွဉ်။

ယူးနိုင်နပ်၊ ထွဉ်းတင် ကတူးဆဲ၊ ပတ္တများနပ်၊ ဝွေအီလွဉ်ဗဉ်း
ထွဉ်းတွေ၊ နွီလွေ၊ ဖါကင်းကို လွဉ်းတွေသော့၊ ထီအဲင်းကိုထွဉ်းခါ
ထန်းချာပီပီပဲ့ပဲ့၊ ကားကအင်း နွီထန်းလိုသွဉ်နပ်၊ မ၊ ကွဲထောက်
ထိုထီထွေး၊ ကတူးဆဲ၊ ပတ္တများနပ်၊ တဲ ထီးစွဉ်းချာ၊ ပါထန်းညီထီ၊
ခွန်တန်ကောသလနပ်၊ တဲ “ကွပ်ပွိုးအားကျိုး၊ ပွေးအားနန္ဒာ၊ တင်
လို၊ ဖုံးတယပ်၊ ဟးတောင်း၊ ခွေလ၊ ချာယင်း ကတူးဆဲ၊ ပတ္တများ”
စဉ်းစာ၊ ယူးလ၊ သ၊ နပ်သက်မွေးစွဉ်းထာ၊ လို၊ ဟော်ကိုဖုံးနပ်၊ တဲ
ကွပ်ပွိုး အားကျိုး၊ ပွေးအားနန္ဒာ၊ တင် အင်းထာ၊ ဒုက္ခတန်ကို နီလွပ်
ထန်းလ၊ သ၊ ယူးနိုင်နောင်တွေ၊ နပ်သက်သ၊ ရေ၊ ပငါပရာ၊
နောင်သွဉ်။

ကွပ်ဗွေးအားနန္ဒာ အစွန့်ယံငါးတင် သင်ဟောင်ကတူးဆွဲ၊
ခွဲဒဲ့ယိုခါ လချာယင်းလဲဦးသွ။ ကွပ်ဗွေးအားနန္ဒာ အစွန့်ယံငါး
နပ်မ၊ ကလချာဒါး ကတူးဆွဲပတ္တများ အကျောင်အခရားနပ်၊
စွပ်တိုးတဝင်လှမ်းစွဉ်းဒျား၊ ဟိုနီတို့ပါစွဉ်း သံဃာဒြာနပ်သွ။

ရဟန်းသီးဖုံး အံ့ပြုံးထွေတင် ဒေါလွနင်းယို -

“ဗွေးသီးဖုံးဟွေး -

ဗွေးအားနန္ဒာနပ်၊ ကွပ်ပွိုးဓွေးဗွေး အထီးအဟိုန်အာငါး၊
ပညားအပ်ငါး၊ လျင်းလဲပ်ငါး အနယ်ဖုံးတင် မာယပ်မာဒုက္ခ
တင်းလိုအာ၊ နေးဒျားတွမ်း အနယ်ဟောင်ဥပါယ်၊ ထူးသွဲနေး
ဒျားပရိယာယ်တင် လချာယင်း ခွန်တန်ကောသလ ကတူးဆွဲ၊
ပတ္တများနပ်ဟွေး”

အံ့ပြုံးလွ ဗွေးအားနန္ဒာ ဂျဏ်ကေးဖုံးနင်းနောင်သွ။

နီဗွေးဘုရား ကျွဲလွဉ်တော့ ရီစွေးနင်းယို -

“ရဟန်းသီးဖုံးဟွေး -

သီအံ့ပြုံးလိုဝင်၊ ယိုခါတွင်းနောင်၊ ဒေါလွငေါင်းထမိုင်ဖုံး
ဟောင်း”

“နီသွဉ်းသီး အောင်ဒေါအံ့ပြုံး ဗွေးအားနန္ဒာ မာဒါး
လချာ ခွန်တန်ကောသလ ကတူးဆွဲပတ္တများ အကျောင်အခရား
ဗွေးသြ” ကထင်းလင်းချာနင်းနပ်တင် နီဗွေးဘုရားရိုး -

“ရဟန်းသီးဖုံးဟွေး -

(၂၀) ဇာတ်ဝတ္ထု ငတ်ချာငတ်ဆီ အမိုင်(၉)

တမြို့လဲင်တို့ဒ်သွ။ ပါ၊ရှုကိုနဝ်၊ ဖေးကလချာ မာ၊ဖေးဒါး
အားနန္ဒာလွမ်း၊ တမွေးတဝ်း၊ ပညားသိုသီးစခါနဝ်၊ တမြို့လဲင်တို့ဒ်
သွ။ တိရစ္ဆာန်းရှုကိုမဉ်းတဲ့ မာ၊လချာဖိုလဲင်သွ။” မိန်းနဲင်းနဝ်၊
ထွါခါ ဟော်နယ်ချာ အတိတ်ဘဝ လယိုအတိုင်းသွ။

မဟာသာရဇာတ် အတိတ်ဝတ္ထု

အိုးစခါ ဟားရားဏသီးခမ်း ပျဟွဒတ် အဝ်းထွာခွန်အတွင်း၊
ဘုရားလောင်နဝ်၊ ဒါးမွေးစဉ်းပညား၊ အဝ်းထွာ ခွန်ဟားရားဏသီး
အမတ်တန်နောင်သွ။

မော့နဝ်ခါ အိုးခ၊တနီနဝ်၊ ခွန်ဟားရားဏသီး တွမ်းအလို၊
ထွေလွဉ်ဆချာ လိုအာမွေးဖုံးနဝ်၊ လယ်ထွားချာငါ ဥယျာဉ်းခြံကို၊
ခွန်နောင်၊ မဉ်ခွါမ်ဆိုးထီတင် လွေ၊လွေ၊ မင်္ဂလာထီနောင်ထျ၊
ပြတ်လဲင်းခွမ်လာထွ။ နို့လင်ထီကို၊ လင်ခွါမ်ဆိုးထီ၊ ဟဲ့ခွါမ်ဆိုး
ပါ ခွန်နင်၊မူးဖုံးတော့၊ ခွန်နင်၊မူးဖုံးနဝ်၊ ပြတ်ခွမ်လာ၊ ဗောင်းခါ၊
ကတူးခြိုင်း၊ လွတ်ခါ၊ ငွဉ်၊ဟွဲပြယ်၊ စတင်နဝ်ဖုံးနဝ်၊ အွဉ်းပုံးခါ၊
ဆင်၊ပိုင်ကို၊ အွဉ်းဒင်းတို့က်လောင်းထွ။ခါ ထွဉ်းအသွဉ်းမူးဖုံး
ထွားပါ၊ ဝွေသီးနဝ်၊ နို့ငါသော့ထီ၊ လင်ခွါမ်ဆိုးထီနဝ်သွ။

တိုးအတွင်းနောင်ခါ ဥယျာဉ်းခြံကို ကအဝ်းအုံဒါး ယိုမွဲး
တဟားနဝ်၊ အဝ်းအုံသောင်းပင်ခါ၊ အဝ်းထီလင်၊ နင်၊မိမရာ၊ ဗောင်းခါ၊
ကတူးခြိုင်း၊ လွတ်ခါ၊ငွဉ်၊ဟွဲပြယ်၊ အွဉ်းပုံးခါ၊ ဆင်၊ပိုင်ကို၊ အွဉ်း

ဒင်းတို့ကြံလောင်းနောင်သွ။

ယိုမွူးနက် မည်ဟွဲငါး နင်မိဖရာ၊ ငွဉ်ဟွဲပြယ်နောင်တင်
အုံပေါ်ထွားတော့ခန်း သွဉ်းမူးအုံတငွေ့ထား၊ သွဉ်းမူးနက်တဲ့ အမ်းအုံ
ပေါ်ဖေး နင်မိဖရာတမြို့တွင်၊ ထွားလော်လယ်မျိုင်းဒျား အိုးနက်၊
အိုးနက်၊ အမ်းထွားနိုင်းနက်တွင်၊ မဲလင်မည်ဗင်းခန်းဒျား (တခေါင်၊
ခန်းဒျား)ထားနောင်သွ။

ယိုမွူးနက် သဲစ်ကထီ၊ သွဉ်းမူးတခေါင်တငွေ့ထားတင်
အမျိုင်းသွတ်၊ နေ်လင်၊ တလဲင်းချင်၊ နေ်ထူး နင်မူးငွဉ်ဟွဲပြယ်၊
ထွူခါ လော့နဲစ်ထင်းချာ မျိုင်းမျိုင်းစွဉ်းဒျား၊ အုံယင်းသောင်းပင်ခါး
နက်သွ။ ငမ်းယိုမွူးလင်ထီ၊ ငွဉ်ဟွဲပြယ်နက်တော့၊ နေ်အွဉ်းသေ၊
ဟူးသော့၊ သေင်းအိုကို၊ ယိုမွူးနက်၊ မားနိုင်းတတခွန်၊ဗားတမ်း
ပွဲး၊ အုံစွူဖြိုး အွဉ်းပီပဲအလွိုးထွူခါ အမ်းအုံပေါ်ပါ ငွဉ်ဟွဲပြယ်၊
နောင်သွ။

သွဉ်းမူးနက်တဲ့ မဲသေထွိုင်းထွား၊ ငွဉ်ဟွဲပြယ်နက် ထီးတမ်း
ဒွါမ်တင် တနွေ့တန၊ သ၊ဝ၊မျိုးမား ယူးထားပေါက်ဒွါမ်တော့ -

“ပါ၊ခိုတဖြာ ထူးတခွန်၊ နင်မိဖရာ၊ ငွဉ်ဟွဲပြယ်၊ အလွင်း
ထန်းထိုးလဲဉ်း” နေးအားခြောက်သန်မွေးစွဉ်း အငေါင်းနိုင်းနက်သွ။

ကောကပေါ်သားဖုံးနက်၊ လွဉ်အုံဗူး သွဉ်းမူးထူး၊ ဟွန်လ၊
သွဉ်းမူးငေါင်းတင် လွေ့လောင်းနယ်ခွန်၊ ခွန်တဲ့ရိုး -

“ဆွမ်းလ၊လ၊ တခွန်နက်ဟိုင်း” ထွဉ်းနိုင်းနက်၊ ခွန်လို့ဖုံးတဲ့

(၂၂) ဇာတ်ဝတ္ထု ငတ်ချာငတ်ဆီ အမိုင်(၉)

အင်းဥယျာဉ်ကို လော့ထန်းထွူခါ ငေါင်းတဲ့ခြောက်ပါ -

“ဆွမ်းလလ၊ တခွန်နပ်ဟိုင်း၊ ဆွမ်းလလ၊ တခွန်နပ်ဟိုင်း” လော့တဲ့လော့ ဆော့တဲ့ဆော့ပါ။ ထုမ်းထွားချာ ထုမ်းထွားငါ နှိုင်းနောင်သွ။

ခွန်လိုဖုံ အင်းထိုမ်းနှိုင်းနပ်တွင်၊ ပါ၊ခိုလို၊ခုံတဖြာနောင်၊ ဟိုန်ငေါင်းနပ်တွင် သ၊ဝ၊ လွင်းတခွေ့တနု၊စွဉ်းထား၊ ပါ၊ထီးလ၊ ဝွေ့တွေ့၊ ခွန်လိုဖုံနောင်ရို၊ -

“တခွန်နပ်၊ ပါ၊ယိုသွူဒျားရင်၊” ယူးနှိုင်းနပ်တွင် ယိုင်ဆွမ်းလ၊ပါနပ်၊ တုပ်၊တဗ၊ထွူတွေ့၊ -

“တခွန်ခွဉ်းဆွေ့ဟွေး - နာ၊သံးတခွန်မော့တွမ်း ငွဉ်၊ဟွဲပြွယ်၊မဟာသာရတန်နပ်၊” ရို၊နှိုင်းနပ်ထွူခါ ခွန်းဆာပငါပရာ၊ ပါ၊ခုံသားနပ်၊ ယူးစဉ်းစာ၊နှိုင်းယို -

“ခွေမဉ်းရို၊ ‘တခွန်၊ဗားတင်း’တဲ့ ဟန်းနီ၊ယို ခွေအီးသီဗားသွူထား၊ ဝွေ့သီးအင်းဗွမ်အင်းနက် အင်းသတ်စွဉ်းတိတ်၊တိတ်၊သနယ်၊ ‘တခွန်၊ဗား’ ဝွန်းခံးစွဉ်းဒျား နှိုင်းနောင်မ၊ ရထွူ” ယူးစဉ်းစာ၊နှိုင်းနပ်၊ ယူးနှိုင်းနပ်ထွူတွေ့၊ -

ဗွေ့သီးဖုံဟွေး - ခွေသွဉ်းတခွန်၊ဗားမွေး” ဝွေ့ဒေါ့လဲဉ်စွဉ်းဒျား နှိုင်းနောင်သွ။

တိုးနပ်ခါ ခွန်လိုဖုံ စွိုင်စွဉ်းပါ၊ခိုနပ်၊ စွီးလွေ့ခွန်ထျ၊ ခွန်တဲ့ရို ပါ၊နပ်၊နှိုင်းယို -

“ပါနပ်၊ နာတခွန်၊ ‘ငွဉ်ဟွဲပြွယ်မဟာသာရ’နပ်နဲ့”

“တခွန်ဟးမွေး ပွေးအော်”

“ငွဉ်ဟွဲပြွယ်မဟာသာရ - နပ်၊ ယိုခါ နာအွဉ်မိုင်ကို”

“ဩပွေး ခွန်တန်ဩ -

ခွေသွဉ်းနပ်၊ ကူးမဟာသာရ၊ ခွဲအုံတိုးမဟာသာရငါတဲ
တထီးဖိုတင်း၊ သဌေထွဉ်းခွေသွဉ်း ထူးတခွန်၊ ငွဉ်ဟွဲ မဟာသာရ
နပ်တင် ခွေသွဉ်းထူးဟးကျိ၊ ဒု၊ ခွေသွဉ်းဖေးထိုလဲဉ်း သဌေ၊
သဌေထူးထိုလဲဉ်း ငွဉ်ဟွဲမဟာသာရနောင်၊ ပွေးဩ” လောင်း
(တငါတင်)စွဉ်း နိုင်နောင်သွ။

ခွန်နပ်၊ ထွဉ်းဟွဲလွဉ် သဌေထွဉ်းတင် ရီနိုင်းယို -

“နာထူးဟး ငွဉ်ဟွဲမဟာသာရ ပါယိုထူးနဲ့”

“ထူးဟး ပွေးဩ”

“ငွဉ်ဟွဲမဟာသာရနပ်၊ အင်းမိုင်ကို”

“ခွေသွဉ်းဖေးတောလဲဉ်း ပုရောဟိတ် ပွေးဩ” လောင်းလဲဉ်
စွဉ်းထာ၊ နိုင်နောင်သွ။

ခွန်နပ်၊ ထွဉ်းဟွဲလွဉ် ပုရောဟိတ်ထွဉ်းတင် ရီနိုင်းယို -

“နာထူးဟး ငွဉ်ဟွဲမဟာသာရ သဌေထူးနဲ့”

“ထူးဟး ပွေးဩ”

“ငွဉ်ဟွဲမဟာသာရနပ်၊ အင်းမိုင်ကို”

“ခွေသွဉ်းဖေးတောလဲဉ်း တိန်းသား ပွေးဩ” လောင်းလဲဉ်

(၂၄) ဇာတ်ဝတ္ထု ငတ်ချာငတ်ဆီ အမိုင်(၉)

စဉ်းထား၊ နှိုင်းနောင်သွ။

ခွန်နပ်၊ ထွဉ်းဟဲ့လွဉ် တိန်သားထွတင် ရီနှိုင်းယို -

“နာထူးဟး ငွဉ်ဟွဲမဟာသာရ ပုရောဟိတ်ထျးနဲ့”

“ထူးဟး ပွေးဩ”

“ငွဉ်ဟွဲမဟာသာရနပ်၊ အဝ်းမိုင်ကို”

“ကိလေးသားခအနေ၊ ဖေးတောလဲဉ်း ပါးမူးခတ်၊ (ပြည့်
တန်ဆာမူး) ပွေးဩ” လောင်းလဲဉ်စဉ်းထား၊ နှိုင်းနောင်သွ။

ခွန်နပ်၊ ထွဉ်းဟဲ့လွဉ် ပါးမူးခတ်ထွတင် ရီနှိုင်းယို -

“နာထူးဟး ငွဉ်ဟွဲမဟာသာရ တိန်သားထျးနဲ့”

“ထူးဟးတဝ်း ပွေးဩ” လောင်းနှိုင်းနောင်သွ။

အဝ်းရီစစ် ဝွေးသီးငတ်ဖြာတွင်၊ မွူးပြေလှေထိုးခန်းချား
တင် ခွန်တန်ရီ၊ -

“ယိုခါ အချိန်မွေးတဝ်းခွါမ်၊ မွူးရောင်မ၊ အီးသေဗား၊
ဝွေးသီး ငတ်ဖြာဖုံးယိုနပ်၊ သီထိန်ထွား ဟပ်ဟောင်ဟဲ့ဉ်း” အဝ်ခါ၊
အမတ်ဖုံး နှိုင်းနပ်ထွတင် နွဲ့လွေခန်းချားဝင်နပ်သွ။

ဘုရားလောင်နပ်၊ ယူးစဉ်းစားနှိုင်းယို -

“ငွဉ်ဟွဲမဟာသာရနပ်၊ ထိုးမားချား လိုဟော်သားစူကို၊
ပါးသဋ္ဌေနပ်၊ ထွာချားလိုအထန်း၊ ဝင်တခါတဲ ပွေါခါတဲးဝါး၊
ပွေါသားကအာ၊ ကွပ်ပွိုးနပ်မ၊ ဟော်ကိုသား ထူးတခွန်၊ ငွဉ်ဟွဲ
မဟာသာရနပ်ထွတင် တလွင်းထန်းနှောင်တဝ်း၊ လိုအထန်းတဲ

နိုင်နပ်၊နေနေ၊ ထူးတခွန်၊ ငွဉ်ဟွဲမဟာသာရနပ်၊ တထွာနွှောင်၊ တပ်၊ ဥယျာဉ်ကို ခွန်ကထွဉ်းအံ၊ ကထွဉ်းမွေဒါ၊ လို၊ဖုံးနောင်၊ ထူးတခွန်၊တဲ့ တမွေးနွှောင်၊တပ်။

‘ခွေဖေးသဌေ’ ကရိုးဒါ၊ ပါ၊လို၊ခြောနောင်၊ ဖေးနေးဝွေ၊ ကလွစ်တင် အလွီးဝွေ၊ရိုးလဲဉ်ဒျာ၊ထာ၊ ‘ခွေဖေးတောလဲဉ်း ပုရောဟိတ်’ ကရိုးဒါ၊ သဌေ၊နပ်၊တဲ့ ‘တွမ်းပုရောဟိတ်ပေါင်၊လို၊ ဝင်၊တင် ထေပေါ၊က အမု၊ယို’ သ၊ကိုရေးနဲင်းနပ်၊တင် အလွီး ဝွေ၊ရိုးလဲဉ်ဒျာ၊ နေနေ၊ ‘ခွေဖေးတောလဲဉ်း တိန်းသား’ ကရိုးဒါ၊ ပုရောဟိတ်နပ်၊တဲ့ ‘အုံထောင်းကိုခါ မဉ်းနားပါ တိန်းငေါင်းနပ်၊ သ၊ဟမ်းချမ်းသား’ အယူးဒျာ၊နဲင်းနပ်၊တင် အလွီးဒေါ၊လဲဉ်ဒျာ၊ ထာ၊နေနေ၊ ‘ခွေဖေး တောလဲဉ်း ပါ၊မူးခတ်၊’ ကရိုးဒါ၊ တိန်းသားနပ်၊တဲ့ ‘အုံထာ၊ ဖေးက ပျားသေးသေး’ အလွီးရေးနဲင်းနပ်၊တင် အလွီးဒေါ၊လဲဉ်ဒျာ၊ထာ၊ နေနေ။

မဉ်းယူးနဲင်းယိုနပ်၊ ဝွေ၊သီးငတ်၊ဖြာ၊ဖုံးနပ်၊ အလွီးထူးတခွန်၊ တမွေးတောင်း၊ ဥယျာဉ်ကိုနပ်၊ ယို၊ဖုံး အင်းအာတန်၊ ငွဉ်၊ဟွဲ မဟာသာရနောင်၊ အလွီး ယို၊တဗားဗား ထူးဒျာ၊” ယူးစဉ်၊စာ၊ နဲင်းနောင်၊သွ။

ယူးစဉ်၊စာ၊ နဲင်းနပ်၊ထွ၊တင် ဘုရားလောင်းနပ်၊ လွေ၊ထေ့ ခွန်စပ်၊ ဝွေ၊လောင်းနဲင်းယို -

“ခွန်မျတ်မွေးဩ -

(၂၆) ဇာတ်ဝတ္ထု ငတ်ချာငတ်ဆီ အမဲင်(၉)

တခွန်ဖုံးနပ်၊ အပ်လိုလိုခွေသွဉ်းမျိုင် ဗွေးဩ၊ အမုနပ်၊
ဖေးကထွာ အမဲဉ်းတရာ၊ ခွေသွဉ်းခွမ်မာ၊ဒျား ဗွေးဩ”

“ဟောင်ငါးကွေး၊ မွေးသွပညားသျီ၊ အမု၊ ဖေးကတရာ၊
ခွမ်မာသွဟဲ့ဉ်း” အမုနပ်၊ အပ်ဘုရာလောင်၊ နဲင်းနပ်သွ။

ဘုရာလောင်နပ်၊ ဟဲ့လွဉ်အလိုဖုံးထွတဲင် ဒေါနဲင်းယို-

“လိုငတ်ဖြာဖုံးယိုနပ်၊ အွဉ်းအံသွတထောင်းချင်းနော၊
ပေါခါ၊ဟောင်ဟောင်ထွတဲင် အံနီ၊နေးထာ၊ နားတွေ၊ပါသွ
ဝွေသီးကဒေါ၊ငေါင်းဖုံးနပ်၊ ဝွေသီးဒေါနဲင်းမဲင်၊ ကရိုနောင်၊ ဒေါ၊
နယ်လိုလိုခွေနော” ထွဉ်းနဲင်းနပ်ထွခါ သင်ချာထိုခန်းဒျားနပ်၊
သွ။

ဘုရာလောင်လိုဖုံးနောင်တဲ မာလွဉ်၊ ဘုရာလောင်၊
ကထွဉ်းခါအတိုင်း၊ ဝွေသီးနားတွေ လိုဝင်ငတ်ဒေါထာဖုံးသွ။

သဌေရို -

“ပါမွဒံသားဟွေး - နာထီးဖိုခွေ မဲင်ခါ၊ ခွေထီးဖိုနာ၊
မဲင်ခါ၊ နာဖေးခွေ ငွဉ်ဟွေမဟာသာရ မဲင်ခါဟောင်း”

“သဌေဗွေးဟွေး -

ခွေသွဉ်းနပ်၊ ကူးမဟာသာရတဲနပ်၊ ခွဲအံဒင်းမဟာသာရ
တဲနပ်၊ တထီးဖိုတမ်း၊ တသေဖိုတမ်း၊ ‘မဉ်းအားကျိသဌေမ၊
ရလွစ်လ၊’ သယုးနဲင်းနပ်တဲင် ‘ဖေးလဲဉ်းသဌေ’ ရှိလဲဉ်ဟးနဲင်း
နောင်စား၊ သလျားမွန် ခွေသွဉ်း ဗွေးဩ” တောင်ပြန်းလွေ၊

သဌေး နှိုင်းနပ်၊သွ။

ပုရောဟိတ်တဲ့ရိုး -

“သဌေးဟွေး -

ပါဒုံသား တဖေးဟားတင်းနာ၊ ငွဉ်ဟွဲမဟာသာရနပ်၊ နာ၊
မရိုးတိုး ဖေးခွေ၊ နာ၊မာ၊နှိုင်းမိုင်၊ ဖေးခွေဟောင်း”

သဌေးရိုး -

“ခွေတွမ်းနာ၊ နီဝင်၊နီနပ်၊ လို၊ခြွေနှိုင်းနှိုင်းဝင်၊ ‘နီဝင်၊နီ
မဉ်းပေါင်၊လိုဝင်၊မာ၊နပ်၊ အမု၊တရာ၊ယို ရထွေ၊မြိုင်မြိုင်’ ခွေယူးနှိုင်း
နောင်၊တင် ခွေဒေါ၊လဲဉ်ဟားဒျား” သဌေးသျှင်၊နယ်ချာနှိုင်း နပ်၊သွ။

တိန်းသားဒေါ၊သော့တော နှိုင်းယို -

“ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏားဟွေး -

နာ၊ဖေးခွေ ငွဉ်ဟွဲမဟာသာရ မိုင်၊ခါဟောင်း”

ပုရောဟိတ်ရိုး -

“မဉ်းအုံသော့၊ ထောင်းကိုခါ မဉ်းနားဟားပါ တိန်းငေါင်းနပ်၊
‘သ၊ဟမ်းချမ်းသာ’ ခွေယူးဒျား နှိုင်းနပ်၊တင် ခွေဒေါ၊လဲဉ်ဟား နှိုင်း
နပ်၊” ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏား၊ သျှင်၊နယ်ခါ၊ နှိုင်းနပ်၊သွ။

ပါ၊မူးခတ်၊ဒေါ၊သော့တော နှိုင်းယို -

“တိန်းသားမွဟွေး -

ခွေဖျော်ဖို နာ၊ထျ၊မိုင်၊ခါ၊ နာ၊လွဉ်ဖို ခွေထျ၊မိုင်၊ခါ၊ နာ၊
ဖေးခွေ ငွဉ်ဟွဲမဟာသာရ မိုင်၊ခါဟောင်း”

(၂၈) ဇာတ်ဝတ္ထု ငတ်ချာငတ်ဆီ အမိုင်(၉)

တိန်းသားဒေါ်ချာနင်းယို -

“ဖူးမှုး -

ကွပ်ပွိုးထမိုင်၊ မသးလျားတိုးထား၊ ‘နီငတ်၊ ဖြာ၊ မဉ်းအုံညီ၊ လို့ဝင်၊ နှ်၊ တွမ်းကအုံဟး တလမ်းချင်းနှ်၊ ဗွန်ပီလို့ဝင်၊ အုံဟး ပျော့ပျော့၊ အုံဟးချမ်းချမ်းသားသား’ ခွေယူးဒျားနင်းနှ်၊ တင် ခွေဒေါ်လဲဉ်ဟးဒျား” တိန်းသားသျှင်၊ နယ်ချာ နင်းနှ်၊ သွ။

ဘုရာ၊ လောင်၊ နှ်၊ ဟွံနီဟးအလို၊ ဖုံး ဒေါ်၊ နယ်ချာတင် ဝွေ၊ သီးငတ်၊ ဖြာ၊ ဖုံးနှ်၊ တခွန်၊ တမွေးတမ်းလာ၊ လာ၊ သေစင်းလဲဉ်း တွော့၊ ယို၊ မွူးတဟးဟး ထူးဒျားရင်၊ ဖေးကလ၊ ချာ ငွဉ်၊ ဟွံမဟာ သာရနှ်၊ နေးတွမ်းဥပါယ်၊ ပရိယာယ်၊ တင် ကျုံးစယ်၊ မာ၊ ကမ၊ အွဉ်းသ၊ နင်းနှ်၊ တွော့၊ ထူးလူး တခွေတလွံ၊ မာ၊ ဗွန်နင်းငွဉ်၊ ဟွံ၊ မာ၊ အာဟးတန်သွ။

ဆွမ်းယို၊ မွူး ဥယျာဉ်းကိုဖုံးနောင်၊ တင် တဟးထွေတဟး အွဉ်းဟွံငွဉ်၊ ဟွံလူးဖုံးနှ်၊ သွ။ ယို၊ မွူးကတခွန်၊ ငွဉ်၊ ဟွံမဟာ သာရ နှ်၊ အအုံပွေဒျား အငွဉ်၊ ဟွံ၊ အမ်းအုံဒျား သောင်းမွူးပင်ခါး အမ်း ဒျား ဥယျာဉ်းခြံကိုနှ်၊ သွ။

ဘုရာ၊ လောင်၊ ရိုး -

“သီလွေထွား ဥယျာဉ်းခြံကိုသူ၊ ဟင်း၊ ထွားလို့လို့ယို၊ မွူး ကအမ်းဥယျာဉ်းခြံကိုဖုံးနှ်၊ ပေါးထီးအဟွံ ငွဉ်၊ ဟွံမဟာ သာရနှ်၊ ယို၊ ဆွမ်းလ၊ လ၊ ထူးချာသွော့ ငွဉ်၊ ဟွံမဟာ သာရနှ်နော့” ဘုရာ၊

လောင်၊ ထွဉ်းအလိုဖုံး နှင်းနပ်၊သွ။

ယိုမွူးဖုံးနပ်၊ရိုး -

“နီလ၊ဌဉ်းဟွေး၊ နီဟွေးဟးဌဉ်းဟွေး” ရိုးနှင်းနပ်၊တင် ပျားသွင်း သ၊ရေ၊ လွေ၊ချာလွေ၊ငါ ဥယျာဉ်းခြံကို၊ တွိုးလွေ၊ခန်း ယိုမွူး တခွန်၊ထျ၊၊ အွဉ်းနယ်ပျ၊ခန်း ဝွေ၊သီးဌဉ်းဟွေးလူးထွ။တင် -

“ထွားမွှိုင်း - နီဌဉ်းဟွေးယို တရေ၊ငါး၊ တွိုးနာ၊နပ်၊ ဌဉ်းဟွေး အဲဉ်ထဝ်း၊ ဟွေးဟးတဝ်းနှင်းဝင်၊” ဒေါ၊ရောင်နှင်းနပ်၊တော့၊ ယိုမွူး တခွန်၊နပ်၊ ခံးတဝ်း ဝွေ၊သီးငေါင်းသဲ၊သွမ်၊နပ်၊မ၊ ဗို၊ထန်း ဌဉ်းဟွေး မဟာသာရထွ။ ဟွေးအဌဉ်း၊ ဒေါ၊ချာနှင်းယို -

“သီဌဉ်းဟွေးလူးလဲးကျွ၊နပ်၊ အီကဲထမိုင်၊၊ ခွေဌဉ်းဟွေးခံ၊ယိုမ၊ ယံအီ၊ ယံလဲဉ်း သီဌဉ်းဟွေးမိုင်၊မိုင်၊” ဒေါ၊ချာနပ်၊စား ထန်းလယ်း ကျားခန်းဒျားထာ၊နောင်၊သွ။

တွိုးနပ်၊ခါ လို၊ဖုံးထီးတင် လောက်၊လက်၊ယိုင်ဆွမ်၊နပ်၊မ၊ ယိုမွူးနပ်၊ လွတ်၊အဌဉ်းဟွေး ဝေါင်းလထို၊ လို၊ဖုံးလေးထူးချာ၊ သင်၊ဖေးဘုရာ၊လောင်၊၊ ဘုရာ၊လောင်၊ထူးထွ။ လွေ၊အွဉ်းနယ် ခွန်တန်၊ ဘုရာ၊လောင်၊ရိုး -

“ဩဗွေး -

ယိုနပ်၊ နီဗွေးသီး ဌဉ်းဟွေးမဟာသာရသွ။ ဗွေးဩ၊ လို၊ငတ်၊ ဖြာ၊ဖုံးနပ်၊ တခွန်၊မွေးတဝ်း တဖြာ၊ဖြာ၊၊ ဌဉ်းဟွေးမဟာသာရယိုနပ်၊ ဥယျာဉ်းကို ကအဝ်းဒါး ယိုမွူးတဟး ထူးဒျားအော်”

(၃၀) ဇာတ်ဝတ္ထု ငတ်ချာငတ်ဆီ အမိုင်(၉)

“ပညာရဲ့သို့မဟုတ်—

နာမာနဲ့ခင်းမိုင်၊ လိန်သေစွဉ်း ယိုမွူးထူးတန်နပ်” ခွန်ရီ နိုင်းနောင်တင် ဘုရားလောင်းခြင်းလိုချာ (လိုဝတ်၊ဖြာ၊ အွဉ်း တထွောင်းချင်းဖုံး၊ ထွဉ်းအလို၊နားတော့၊ လိုဝင်၊ဝတ်၊ငေါင်းဖုံး၊ အလို၊လောင်းနယ်ချာဝွေ၊ဖုံး၊ မာ၊ဌဉ်၊ဟွေးလူး အွဉ်းဟွေးယိုမွူးဖုံး၊ ယိုမွူးတခွန်နပ်၊တဲ့ ဟွေးဌဉ်၊ဟွေးမဟာသာရယိုတင် လို၊ယိုင်ဆွမ်၊မ၊ အဝ်းအဌဉ်၊လောင်းလွတ်၊ထွူ၊ ဝေါင်းလင်၊လထို၊ လို၊ထူးချာ သဲင်၊ ဖေးဝွေ၊ အကျောင်၊အခရားထွူ၊ဖုံးနောင်၊တော့၊ ခွန်တန်ရီ၊ -

၉။ ဥက္ကဋ္ဌေ သုရမိစ္ဆန္တိ ၊ မန္တိသု အကုတူဟလံ ။
ဝိယဉ္ဇ အန္တပါနပိ ၊ အတ္ထေ ဇာတေ စ ပဏ္ဍိတံ ။

၁။ ဥက္ကဋ္ဌ သူရဗိစနီ - စဲ့ပွယ်ကိုနပ်၊ လိုးလိုရဲင်း ၊

၂။ မန္တိသု အကုတူဟလံ - အံကွံဗည်းဗ,ကိုနဝ်,
လိုးလိုး,ဖြောင်းတည်း ၊

၃။ ပိယဉ္ဇ အန္တပါနမိ - အံးထာ၊အံးအိုးတွင်၊နပ်၊လိုးလိုး၊ရက်၊

9|| അയ്യോ ഭാരതേ ഹ പണ്ഡിതം -

တို့ရဲ့မွေးအယပ်အခြင်းကိုနှင့် လိုးလိုပညာသား။

(လက်ကား -

ပွယ်တော်ကြီးကို လိုးလိုရင်း၊ ဗန်းဗုကိုဟင်း လိုးဖြောင်း

တဉ်း၊ အံးအီးထစဉ်း လိုးလိုးရက်၊ ယပ်ခဲင်းယူးပက် လိုးလိုးဒါ၊
ခွန်တန်အံးဖြား ဘုရားလောင်း၊ မတ်သွေးတောင်တောင်၊ ၄-
မျိုးနော)

ခွန်တန်အံးဖြား ဘုရားလောင်းနင်းနပ်ထွဲခါ ပူးဇေးပါတွမ်း
ရတနားနွတ်ပါ၊ ခံးထူးဒျား အံ့အဝံးလွဉ်ဒျား ဘုရားလောင်း
အဆွံ့အမ၊ ငေါင်းသွဉ်သင်၊ ဒါးနစတင် ကုသိုလ်းယင်မာ၊ ကံး
တရားအလို့က်၊ ထွိုက်ရားဘွဲဘဝ လွေလွခန်းဒျားနပ်သွ။

နီဗွေးဘုရား ဟော်နယ်တရားယိုထွဲခါ အံးဖြားပါ ဗွေး
အားနန္ဒားဂွဏ်းကော၊ ဗွေးအားနန္ဒားနပ် မော့နပ်ခါ ထွာခွန်
ဗားရားဏသီး၊ ဘုရားခွေယိုနပ် မော့နပ်ခါ ထွာဖိုအမတ်ပညား
သား အကျောင်၊ ပေါင်ချာဇာတ်နင်းနောင်သွ။

ထွားသွဉ်ဟော်ကျပ် မဟာသာရဇာတ်ယိုတင်

ကလ၊အီသတိ၊ ၊ ကလ၊အီပညား ၊

ကလ၊ဒါး ထာသေတရာ၊ဖိုးနောင်၊ -

၁။ လိုးမူးယံသီးအမျိုးနပ် မဉ်ခြွေခြွေ အရန်းမဉ်ထိုထို အဝံးခန်း
ဟော်ကိုတဲ့ယပ်း အွဉ်းတဖေင်တပ်း ရတနားသွံပါ၊ မဉ်
ထင်းဒျားကျောင်၊ မဉ်နားဒျားတရား၊ မဉ်းသွဉ်ဒျားတရား၊
မဉ်းအံ့ အားထွတ်ဒျားတရား၊ မဉ်မားဒျားကုသိုလ်း၊ ဟွိုန်ဗွိုး
ဒျား သခါးရ -

(၃၂) ဇာတ်ဝတ္ထု ငတ်ချာငတ်ဆီ အမိုင်(၉)

- ၂။ ခွန်တန်ခန်းတဲ့ယင်း ပေါးဝင်လွဉ်လောင်း ထာမာဟောင်
ထာမာအကျိုအောင်းဖုံးနောင်၊ အွဉ်းအရေခွါမ်မာ၊ ထူး
တာဝွန်းဖေးဒျား -
- ၃။ ထင်းဖွီထီးပေးဝင်လတင်း၊ အံးဖြားထွိုက် အံးဖြားသင်၊
လိုတဖြာနပ်၊ နီဗွေးဘုရားနမ်းနမ်း အံးဖြားဒျား ပင်းထို
ဖေးဒျားအဂ္ဂုဏ်း -
- ၄။ လိုဟောင်သီးနပ်၊ ဒါးခန်းနင်းမိုင်ဒါးတဲ့ယင်း ပေါးခင်းလမ်း
တမွေးတင်း ပေါးတထွိုက်တင်းနီနပ်၊ တသွဉ်ဖေးတောင်း၊
ထွဉ်းဒျား ကထွိုက်တန်းသားသွဉ်၊ အွဉ်းတင်းပညားမားန-
- ၅။ ဗွေးရဟန်းခန်းတဲ့ယင်း တကားသီး မဉ်းမော့လွဉ် အယပ်၊
အခွဲင်းနပ်၊ ဒေါ့ဖေးမဉ်းဒါး ဒေါ့နယ်ဟး အနယ်ဟပ်ဟပ်-
- ၆။ အမုတဟး ပျဿနားတမျိုယို ရီစဲစ်ဆေ၊ ထျ၊ထျ၊နာနာ
ဟး၊ စူလောဘ စူဒေါသ စူမာနတင် ဆွဲ၊ဗျတ် (အွဉ်း
ထော့) တငါတင်လတင်း၊ နေးတွမ်းဉာဏ်၊ ဝွေးဖန်းခူမ၊
လအမဲဉ်းတရာ -
- ၇။ မဉ်းထွိုးမွေး အယပ်အခွဲင်းကိုနပ်၊ လိုးငါးလိုဒါး ပညား
သား - အကျောင်၊ စတင်နင်းနောင်ဖုံးသွ။

ဇာတ်ဝတ္ထု၊ ငတ်ချာ၊ ငတ်ဆီ အမိုင်(၉) (၃၃)

မဟာသာရဇာတ်ကဗျာ

- ၁။ ဟော်ကို နင်မျှတ် - ပိဋကတ်သွဉ်ယူ၊
ပါထူးထိုလွဲ - ကတူးဆွဲဟောင်သူ၊
သယပ် လွှဲထို - စစ်လို ခိုမှု၊
အားနန္ဒာ - ကွပ်ဒါး လချာသွ။ ။
- ၂။ လောင်တော့စခါ - အင်းထွာ လိုလျင်း၊
ငွဉ်ဟွဲ ထိုမား - ယူးယားလိုဝင်၊
မွေးနဲ့ တင်းနဲ့ - စင်းစွဲ သေထင်၊
ယိုမွူးထူး - သေယူး လချာရင် ။
- ၃။ ကိစ္စမျိုးအာ - ပေါ်ထွာ ပျဿနား၊
နေးညာဏ်ချွမ်ထူး - ဟောင်ယူး စဉ်စာ၊
မွေးနဲ့ တင်းနဲ့ - စင်းစွဲ သေးချား၊
အံ့တင်းလာဘ် - ဆွဲမျှတ် မဲဉ်းတရာ ။

မဟာသာရဇာတ်ထွဲယိုသွ။

တခွန်လရီး - ဖြော်နီး ဒုက္ခ

- ၁။ တခွန်ဝင်တမြို့တင် နာလကွေ့၊ နာသရေတွင်နပ်၊
ဝင်ဗွေးလော့ကားငါး၊ သချမ်းသားတင်း၊ ယဖြာဖြာ၊
နပ်၊ ငွိုးနေးစွဉ်းထား ။
- ၂။ ဝင်တသေတင်းတဲ့ နာနမ်းနာသေချာချား “ခွေထူး
တခွန်ဝင်ထား၊ ခွေယို ထွာလဲဉ်း တခွန်တဖြာ” တန်
ဟွေး ။
- ၃။ နင်ထင်းချား နာလခြင်နဲ့၊ လခြင်မွေးတင်း၊ တွိုး
တလင်းလင်း၊ တွိုးဘဝငါငါသူ၊ နာအီးဖြော်ချာဟးဝင်၊
ထွာဟးဝင်သွဉ်းဟောင်း၊ ထွာဟးဝင်ဖိုးဟောင်း၊ ထွာ
ဟးဝင်ပနားဟောင်း၊ ထွာဟးဝင်သေဟောင်း၊ ထွာဟး
ဝင်ဆင်ဟောင်း - တမျိုးတင်းတမျိုး ဝင်တမြို့နောင်၊
နာအီးဖြော်ချာဟး ။
- ၄။ ဝင်မဉ်းထူးတခွန်၊ နာတမြို့နပ်၊ နာသ၊ အီးထွာနဲင်း
မိုင်၊ သလျားတောင်းဝွေ၊ သရေချားနဲ့၊ မတ်ချား
ထားလူးနဲ့၊ ယူးစံဟိုင်း စားနားချာနမ်းဟိုင်း ။ ➤

၅။ နာ၊စူခင်းအင်္ဂါ၊ လက္ခဏာအောင်းဟောင်းလို့ဒျားမွှာ
မတခွန်တို့၊ ဝင်တခြို့၊ မသိမ်းထို့တို့၊ ဝင်ထာ၊
နာ၊စူနပ်၊ ထွာအပျင်း၊ နာ၊ခင်းနပ်၊ ထွာအခြေင်တန်
ဒျား၊ ဗျားထို့ထို့ခန်းလဲင်း၊ နာ၊စူထို့ ခင်းထို့နောင်၊
အင်းသို့ဒုက္ခ ဘဝယိုလျှမ်း၊ တဆင်းပေးဒျား။

၆။ နာ၊တခွန်ဝင်တခြို့၊ နာ၊သိမ်းထို့ဝင်ထာနပ်၊ နာ၊ထဲ
ဟး ငါးရဲင်၊ နေင်းပေါင်ပဉ်တကားမိုင်မိုင်၊ တို့၊ခဲင်၊
အီးထွာဖေးဟးက ဝင်ဖိုးပနားနပ်၊ ခိုးလျားဒုက္ခ၊ ဘဝ
ပေါင်အာငါး ဒေါ့ဒါးဒီးဒွါမ်ကွေး။

၉၃။ ဝိဿာသ ဘောဇနဇာတ် (ပစ္စုပ္ပန်)ဝတ္ထု

နီဗ္ဗေးဘုရား အင်းအုံသတင်သွံ၊ သာဝတ္ထိခမ်း ကျောင်း
ဇေးတဝှန်းကိုအတွင်၊ ပွိုင်းပွိုလ်တွမ်း “ လို၊မ္ဗိတ်၊ကပ်လူး-သွံ၊ထူး
ဒဲဉ်သွမ် ” တင် ဟော်ဟး “ဝိဿာသ ဘောဇနဇာတ်” ယိုသွ။

ဒေါ့လဲင်းခြင်းစွမ်းထင်းက၊ အစမော့နပ်ခါ ရဟန်းဖိုးနပ်၊
ကဲဉ်းအာအာ ရှိ၊နဲင်းယို -

“ နီမ္ဗိုးလူးဒျားနီ၊ နီဖါလူးဒျားနီ၊ နီဝေးခိုလူးဒျားနီ၊ နီဖူးမူး
လူးဒျားနီ၊ နီမ္ဗိုးနင်လူးဒျားနီ၊ နီဖါနင်လူးဒျားနီ၊ နီဖါတန်လူးဒျားနီ၊
နီမ္ဗိုးတန်လူးဒျားနီ၊ နီထွာလိုလမ်းခါတွဲနပ်၊ နီထွာလိုကျောင်းခါတွဲ

(၃၆) ဇာတ်ဝတ္ထု ငတ်ချာငတ်ဆီ အမိုင်(၉)

နဝ်၊ ဂွေသီးဟောင်းဖေးထွိုက်၊ ဂွေသီးဟောင်းလူးသင်ချာရင်”
ရိုးလွန့်င်းနဝ်၊ ပစ္စေလစ်ပါးဖုံးနဝ်၊ မွိုးဖါဖူးဝေးလူးချာတိုင် တယူး
တယားတင်း ထမိုင်မိုင်၊ ပစ္စေဝေက္ခဏာတဲ တဆင်းချင်းတောင်း
သွံ၊ စွဉ်းဟေ့၊ နှဲင်းနောင်သွ။

နီဗွေဘုရားသေ အကျောင်းအခရာနဝ်တိုင် “အင်းလို
ဟော်ဖေးတရားဟယို” သးကိုယူးနှဲင်းနဝ်တော့၊ ဟဲ့ဗူးရဟန်းသီး
ဖုံးထွါ -

“ရဟန်းသီးဖုံးဟေး -

ရဟန်းကရိုးနဝ်၊ ဖူးဝေးလူးတဲနဝ်၊ ဖူးဝေးတမ္ပေးတင်း လူးတဲ
နဝ်၊ ဝင်းကလူးဒါ၊ ပစ္စေလစ်ပါးဖုံးနဝ်၊ ဆင်းချင်းပစ္စေဝေက္ခဏာမ၊
သွံ၊ ဆောင်းအပ်၊ ငေါင်းနဝ်၊ မွေးချာ၊ ဆင်းချင်းတင်း ပစ္စေဝေက္ခဏာ
တိုင် ကွပ်သွံ၊ ဆောင်းတော့၊ ရဟန်းဖုံးနောင်၊ မဉ်းလွဉ်းတနီ၊ ခါ
လွေ့ထွာဘီလူးဖုံး၊ ပိတ္တာဖုံး တလွစ်တောင်းသွ။

ဆင်းချင်းတောင်း ပစ္စေဝေက္ခဏာတဲ ကသွံ၊ ဆောင်း(ပစ္စေ
လစ်ပါး)နဝ်၊ တွမ်းကအံးအစ္စးနဝ်၊ ဗွန်ပီလိုဝင်း၊ ငေါင်းနောင်၊
မွေးချာ၊ အစ္စးနဝ်၊ လို၊ မွိုတ်ဖေးတဲနဝ်၊ လို၊ မွိုတ်တမ္ပေးတောင်း
ဖေးတဲနဝ်၊ (ပေါးအွေ) အစ္စးနဝ်နဝ်၊ မားသီထို၊ လို၊ လွဉ်းလွဉ်း”

အိုးစခါ ကွပ်အံးမွစ်မားအစ္စး ကမွိုတ်ဂွေလောင်းနောင်၊
တော့၊ သီဇွေ့ဖိုထိုလဲဉ်းအကျောင်း၊ ယံတောင်ဟော်ချာ စခါဘဝ
လယိုအဝှိုင်သွ။

ဝိဿာသ ဘောဇနဇာတ် အတိတ်ဝတ္ထု

အိုးစခါ ဟူးရာဇာသီးခမ်း ဗျဟ္မဒတ် အဝ်းထွာခွန်အတွင်၊ ဘုရားလောင်၊နောင်၊ ထွာသဌေတန်တဖြာ၊ ဝွေလိုတီဖိုးသား တဖြာ၊နပ်၊ မဉ်းတိုးဗေဗျာဠာချိန်းနပ်၊ ဝါးလွေ၊ဖိုး တခြာကို၊ မာ၊နေးဖိုးဖွေင်၊တန်၊ အဝ်းတီဖိုးနောင်၊ကိုသွ။

ဖိုးဗွေသဌေအတားတဲ့ ညညတလဲင်၊ အဝ်းပသာဖေးဟူး ဖိုးနဲဉ်းထီအရသာ၊ အိုးအိုးနပ်၊သွ။ အတွင်၊နပ်၊ခါ ဖိုးဖွေင်၊ထူးနပ်၊ ချင်းသွေ၊ထီးတန် အဝ်းအုံတဟူး၊ ဖိုးမွူးဖိုးနပ်၊ ငမ်းငါးချင်းသွေ၊ နပ်၊တင် ပွောင်ယင်နွူးယွေ၊ အနဲဉ်းထီဆွေ၊ထိုးစွဉ်းသွ။

တိုးတနီးတွေ၊ တီဖိုးသားနပ်၊ အီလွဉ်ဖေးသဌေ၊ ထောပတ် တင် သဌေရီဝွေ၊ နဲင်းယို -

“တီဖိုးသား ပါ၊နပ်၊ -

ပွိုးထမိုင်၊ ထောပတ် မဆွေ၊ထိုးတိုးအီ”

“သဌေဗွေ၊သြ -

ဖိုးဖွေင်၊ထူးနပ်၊ ချင်းသွေ၊ထီးတန် အဝ်းအုံတဟူး၊ ဖိုးမွူး ဖိုးနပ်၊ ငမ်းငါးချင်းသွေ၊နပ်၊တင် ပွောင်ယင်နွူးယွေ၊ အနဲဉ်းထီ ဆွေ၊ထိုးစွဉ်း ဗွေ၊သြ”

“တီဖိုးသားပါ၊နပ်၊ -

ချင်းသွေ၊နပ်၊နပ်၊ အစွယ်၊လမ်၊တထွေ၊ငါး သတ္တဝါးတဟူးဟူး အောင်၊နေးဟောင်း”

(၃၈) ဇာတ်ဝတ္ထု ငတ်ချာငတ်ဆီ အမုဲင်(၉)

“ဩဗွေ -

ချင်းသေ့နဝ်နဝ်၊ အစွယ်လမ်ဟွံနီရက် အဝ်းပေါင်ဖက်
တွမ်း ဖိုး(ပြောင်း)မွူး တဟးဗွေဩ”

“ဖိုးပြောင်းမွူးနဝ်၊ ဆွမ်မွန်လ၊နေဟောင်း”

“ဆွမ်မွန်လ၊ချား ဗွေဩ”

“ပေါးနဝ်တဲ့ ဆွမ်မွန်ဖိုးပြောင်းမွူးနဝ်ဟဲ့င်း”

ဆွမ်ထွဲတော့၊ ဖိုးမွူးနဝ်၊ တယ်းစွဉ်းအကတောင်ငါ အနမ်း
တဟးလုမ်းလုမ်း သူးလူလိမ်လူးပြန်အစွူးနော၊ သူးထွဲတင် အွဉ်း
သင်သော့ သွံနီ၊ ပေါးလ၊သွဲသွံနီနဝ်၊ အွဉ်းစွဲထေ့ယင်း ချင်းသေ့
နဝ်နော၊ ချင်းသေ့နဝ်၊ အရက်ဖိုးမွူးနဝ်တင် မဲ့အအံ့မွစ်၊ ဖိုးမွူး
နဝ်၊ ပေါးအံ့မွစ်၊ ဖိုးမွူးနဝ်တင် အံ့မွစ်၊ပါဟး အစွူးတော့၊ မဲ့
အသီစွေ့ထိုစွဉ်းကွေး၊ တွိုးနဝ်ခါ မဲ့ကူ၊ မဲ့ထူးချင်းသေ့နဝ်၊
အဖြူး၊ အစူမီး အခင်းမီး၊ အစွယ်းဖုံးနဝ်ယင်၊ အမဲ့ယင်၊ အယား
ယင် ထူးသင်သော့ဟဲ့င်း”

ရိုးနင်းနဝ်ထွဲတင် ဖေးပါထွဲစွဉ်း အစွူးကသီဒါ၊ တလဲင်း
ချင်၊ အစွူးထီကျဲနောင်သွဲ။

တီဖိုးသားနဝ်၊ နေးနေးတွမ်းအနယ်၊ညပါယ်၊ ပရိယာယ်တင်
တွမ်းတဖြီးခွေး၊ ဝေါင်းတကြွေးလူး ဖိုးပြောင်းမွူးနဝ်ငွဉ်၊ ဆွမ်လ၊
ထွဲခါ မာလွဉ်တုရာလောင်၊ ကထွဉ်းအတွိုင်နောင်သွဲ။

ချင်းသေ့နဝ်၊ သစ်ကထီး ဖိုးပြောင်းမွူးနောင်တင် တထဲ့
တဏှား ကွပ်ရက်ငါး မရေးမရာတော့၊ အံ့မွစ်ဖေးမွေးစွဉ်း ဖိုး

ပြောင်းမွှေးနမ်း၊ အစွူးကျောင်း၊ မသေယူယား၊ ကွပ်အံ့မွှစ်မား၊
အစွူးနပ်တော့၊ သီစွော့ထိုဟးစွဉ်းနောင်သွ။

တီဖိုးသားနောင်၊ ထူးချင်းသွေ့ဖြိုး၊ စတင်နိုင်ဖုံး အီလွဉ်
ဘုရာလောင်ထူး၊ ဘုရာလောင်သေ အကျောင်းအခရာနပ်၊
တင် “ယူးချာငါတမ်းထား၊ ဟပ်ရက်တမ္ဗါတမားတမ်းပါ၊” ခင်းလစ်၊
ပင်သားအကို ချင်းသွေ့ယို အစွန်းအားထင်လဲဉ်းဝင်း၊ ကထွာဝင်းခွန်
ချင်းသွေ့တန်သွူမဉ်းတဲ့ ကွပ်သ၊ ကီလေးသား၊ လွေ့ပေါင်းမား
ဖိုးပြောင်းမွှေး၊ လွေ့အံ့မွှစ်မား၊ ဖိုးပြောင်းမွှေးနပ်တော့၊ သီစွော့ထို
ဟးလဲဉ်းထား၊ အခရာ၊ ဟော်၊ ဖေးပရိသတ် တွမ်းဂါးထားနိုင်ယို-

၉၃။ န ဝိဿသေ အဝိဿတ္ထေ၊ ဝိဿတ္ထေပိ န ဝိဿသေ။
ဝိဿာသာ ဘယမန္တေတိ၊ သီဟံဝ မိဂမာတုကာ။

တယျုမ်းတမ်းလိုနပ်၊ တွမ်းမြိုတ်မြိုန်းတမ်း၊ လိုယျုမ်းခန်း
တဲ့ယင်း တွမ်းမြိုတ်တမြို၊မြိုန်းတမ်း၊ ချင်းသွေ့နပ်၊ ကွပ်ပိုးမြိုတ်
တမြို၊လွဉ်ငါး၊ ဖိုးပြောင်းမွှေးတင် ကွပ်ဖိုးပြောင်းမွှေးတော့၊ မော့ဟး
ဘောရန်း၊ အနိုင်နောင်နေနေ၊ တသေယူးချာငါတမ်းထား၊ ပေါး
မြိုတ်တမြို၊တမားပါနပ်၊ မော့ဒါးဘောရန်းနပ်သွ။

ဘုရာလောင်၊ ဟော်၊ ဖေးပရိသတ်တရာနိုင်နပ်သွ။ မာ
ဒါးနစတင် ကုသိုလ်းဖုံးတော့၊ ကံးတရာ၊ အလို့က် ထို့က်ရာလွေ့
ခန်းဒျား ပငါပရာ၊ နီဗွေးဘုရာ၊ ဟော်၊ ဓမ္မဒေသနာ၊ ယိုတွူတင်

(၄၀) ဇာတ်ဝတ္ထု ငတ်ချာငတ်ဆီ အမိုင်(၉)

မော့နပ်ခါ ဘုရာခွေယို ထွာဖိုသဋ္ဌေတန်နပ်အကျောင် ပေါင်၊
ချာဇာတ်နိုင်းနပ်သွ။

ထွားသွဉ်ဟော်ကျပ် ဝိဿာသဘောနေဇာတ်ယိုတင်
ကလအီသတိ၊ ကလအီပညာ၊ ကလဒါး
ထာသေတရာဖုံးနောင် -

- ၁။ ရဟန်းသီး မဉ်းသွံ့ဆောင်း ပစ္စေလစ်ပါ၊ဖုံးနပ် (ဖူးဝေး
မွိုးဖါ လူးခန်းတဲ့ယင်း) ဆင်းချင်းဟး ပစ္စဝေက္ခဏား -
- ၂။ ဆင်းချင်းတင်း ပစ္စဝေက္ခဏားသွံ့တင် မဉ်းသီနပ် လွေ၊
ထွာ ဘီလူ၊ ပိတ္တာ၊ တလွစ်တင်း -
- ၃။ ဆင်းချင်းတင်း ပစ္စဝေက္ခဏား မဉ်းသွံ့နပ် တွမ်းကအံး
အစ္စူ၊ ဗွိုန်ပီလိုဝင် -
- ၄။ ဟောင်မွိုတ်တမွိုတ်မာ၊ငါးတောင်းပါ၊ မော့ဒါးဘောရန်၊
အကျောင် စတင် နိုင်းနောင်ဖုံးသွ။

ဝိဿာသဘောနေဇာတ် ကဗျာ

- ၁။ ပစ္စေလစ်ပါ - ဆင်းရာ သွံ့ဟး
ရဟန်း သျင်းပေး - သေးသေး တောင်ခါ၊
သွံ့ဆင်းချင်းလွ - ပစ္စဝေက္ခဏား

ဇာတ်ဝတ္ထု ငတ်ချာငတ်ဆီ အမိုင်(၉) (၄၁)

မဆင်းချင်း - သွံ့ပျင်း အစွူးထွာ ။

၂။ လောင်တေားသဋ္ဌေ - ထူးရေမာဒါး
ဖိုးငမ်းလွှေတေ့ - ချင်းသွေ့နပ်ရာ
သစ်ထီးဖိုးမွူး - မွစ်သွူးနပ်တာ
အစွူးဟး - ဝပြား သီတငါ ။

၃။ စွယ်လမ်းခြေတေ့ - ချင်းသွေ့ ဥပမာ
စူးကီလေးသာ - မွစ်မာ သီတာ
မွိုတ်တမွိုတ်မာ - ကွိုပါ ဝွေတာ
ရန်းမော့ဒါး - ကော့မာ တွိုးဆိုင်ချာ ။

ဝိသာသဘောနေဇာတ် ထွေယိုသွေ့

တောင်ခါး -

မိဂမာတုကာ - ပြောင်မ၊

“ဖိုးပြောင်းမွူး”၊ ဖိုးပြောင်းထီး အနံ့နပ် တကားတဖြာ၊
ထင်းလူး ပိဋကတ်ပြန်ပအိုဝ်းရမ်း (ပီအဲန်အိုရမ်း)သူအောင်း၊
ဗွေးဆရာတေား ဗွေးစန္ဒာဝရ၊ ပိဋကတ်ပြန်ပအိုဝ်းမွို၊ အွဉ်အကို
ရေ - ၁၊ လောင်းနယ်နိုင်းနပ်သွေ့။

အံ့နယ် - ၃ - မျိုး

- ၁။ အဝံးသေသေသွ။ တဲ့တောင်းတဲ့ အံ့နှိုင်းနှိုင်းတဲ့နပ်၊
အဝံးသေသေသွ။ အီးမွ၊ အီးဒုက္ခ၊ အီးမော့ရော့ဂါး၊
သက်အီးဒွေါင်း၊ အီးသီစမ်း အီးထဲငါးရဲင်တဲ့ အွ့စွ့စွ့
ဒျား ဒေါင်၊ အွ့စွ့စွ့ဒျား ဘီယာ၊ ဆွဉ်းစွ့စွ့ဒျား ယာမ၊
ယာဗွာ၊ ယာဖြေင်း၊ “မဉ်ထွာနဲင်းမိုင်ထွာ၊ အွ့ဟးငါ
ဒေါင်-ဆွဉ်းဟးယာငါ၊ မွခန်းတဲ့ယမ်း၊ ဒုက္ခခန်းတဲ့ယမ်း၊
သီစမ်းခန်းတဲ့ယမ်း” စတင် ကအွ့တွ့။ ကအံ့တွ့ထာ
နဲင်းနပ်နပ်၊ “အံ့တွမ်းမောဟ” နပ်သွ။
- ၂။ သညင်တောင်း၊ အဲဉ်ထမ်းထာရက်၊ မာသီဝင်သက်
အံ့တဲ့နပ်၊ ခံ့စွဉ်းသီးလကိုင် အံ့တဲ့နပ်၊ အံ့အိုသဉ်
အိုလားတဲ့နပ်၊ အံ့အဒီးအယားတဲ့နပ်၊ “ခံ့စာအရသား
အံ့” စတင်နဲင်းနပ်နပ်၊ “အံ့တွမ်း လောဘ-တဏှာ”
နပ်သွ။
- ၃။ ပေါ့တဲ့တမ်းတဲ့ အံ့တောင်း၊ ချင်းအံ့၊ ဆင်းချင်းအံ့၊
ပသာမေတ္တာအံ့၊ မာဝေယျာဝစ္စအံ့၊ မတ်နေတရာ
အံ့ - စတင်နဲင်းနောင်နောင်၊ “အံ့တွမ်းဉာဏ်ပညာ”
နောင်သွ။

၉၄။ လောမဟံသဇာတ် (ပစ္စုပ္ပန်)ဝတ္ထု

နီဗ္ဗေဒဘုရား သတင်သွံ့အဝံ့အံ့ ဝွေးသားလီးခမ်း ဥပါး-
သကာ ပဋိက ကဆိုလူးဒါး ကျောင်ကိုအတွင်း ပွိုင်းပွိုဝ်တွမ်း
“သုနက္ခတ်”တင် ဟော်ဗား “လောမဟံသဇာတ်” ယိုသွ။

အလင်းနပ်နင်းယို -

အိုးခဲတလဲင်း သုနက္ခတ်နပ် ထွာဝတ်ပတ် နီဗ္ဗေဒဘုရား
တင် အီလွေဖေး နီဗ္ဗေဒဘုရား သပိတ်သင်္ကန်းတွင်း ဝွေလွေ
နပ်သက် ကောရခတ္တိယတရားတွေ့ ဖေးအပ်ချာစွဉ်း နီဗ္ဗေဒဘုရား
သပိတ်သင်္ကန်း၊ လွေအံ့ထေ့တောစွဉ်း ကောရခတ္တိယနပ်သွ။

“ရဟန်းဂေါတမနမ်းလောင်းသူ မဂ်ဉာဏ်တရား ကမား
ဖေးနွှောင်းဒါး အရိယာနပ် အဲဉ်ထင်း၊ တရားထူးပွန်းလွှဲလဲဉ်းလို
(ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မ)နပ် အဲဉ်ထင်း၊ ရဟန်းဂေါတမနပ် အယူးယူး
ဟော်နေးလဲးကျိ၊ နေးတွမ်းအပညားတင် ထုမ်းရီဝင် ဟော်
တောလဲးကျိ၊ အယူးဖြောင် နှင်းမိုင်တဲ့ အဟော်လဲးကျိ၊ ရဟန်း
ဂေါတမ ကဟော်အတိုင် ကလောကနား ကကံကျင်လွဉ်းသား
နပ် တလွစ်နွှောင်းမွေးတင်း ထားဒုက္ခ” သုနက္ခတ် လယ်ဒေါ
လွင်သွမ်သွဲ ကဲ့ရဲ့နီဗ္ဗေဒဘုရား ဝွေးသားလီးခမ်းကို၊ တန်တိုင်
သွံထပ်ခါးနောင်သွ။

အတွင်းနပ် ဗ္ဗေဒဘုရားပုတ္တရား လွေတွန်သွမ်တင် ဟိန်

(၄၄) ဇာတ်ဝတ္ထု ငတ်ချာငတ်ဆီ အမိုင်(၉)

ဟးသုနက္ခတ် ကေ၊ဇူမဲ့၊ သွမ်သဲ့နီဗွေးဘုရာ၊ နှင်းနောင်တွေ၊
တွန်းသွမ်သိုင်၊ သိုင်လင်းနယ် နီဗွေးဘုရာ၊ အကျောင်း အခရာ၊
နောင်သွ။

နီဗွေးဘုရာရိုး -

“သာရိပုတ္တရာ၊ မဂ်ဖိုလ်ညာထိုး လိုးခွဉ်းဆေး သုနက္ခတ်
နောင်၊ အသလျား ဘုရာခွေယို၊ ကွပ်သလျားခွေတင် ‘လိုး
ကကံကျင်လွဉ်၊ ရဟန်းဂေါတမနင်၊ တလွစ်နှောင်မွေးတောင်း
ထားဒုက္ခ’ ဝွေရိုးနှင်းနင်၊ ကွပ်ဝွေတသေတင်းမ၊ ကေ၊ဇူမဲ့၊
သွမ်သဲ့ခွေနှင်းနင်၊ မဂ်ဖိုလ်ညာထိုး လိုးခွဉ်းဆေးသုနက္ခတ်နင်၊
အသေတင်း ခွေကေ၊ဇူချားရင်။

“သာရိပုတ္တရာဟွေး- ငေါင်းနောင်မွေးချား၊ ခွေလလို့
အဘိညာဉ်းသူပါ၊ ခွေကလ၊ခါ၊ အဘိညာဉ်း သူပါ၊ဖုံးနင်၊ လို့
လဲဉ်းက လိုးသီးတရာ၊ ခွေ ‘ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မ’ဖုံးသွ။သနယ်။ ခွေ
ဘုရာဉာဏ်းတော၊ အပါ၊တဆီ ‘ဒသဗလဉာဏ်းတော’ဖုံးတဲ့
အင်းနေက ‘ဉာဏ်းတော၊ ကခဲဉ်းခေါ်(ကပဲင်ချာ)ဖေးဒါ၊ အမျိုး
လစ်ပါ၊’ ဖုံးနင်တဲ့ အင်းနေက၊ ဉာဏ်းတော၊ဖုံးယိုနင်တဲ့ လို့
လဲဉ်းက လိုးသီးတရာ၊ ခွေ ‘ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မ’ဖုံးသွ။

ခွေအင်းဗွေချားသွ။ တွမ်းဥတ္တရိမနုဿဓမ္မနှင်းယိုနောင်၊
ပါ၊တဖြာဖြာမဉ်းရိုး ‘ရဟန်းဂေါတမနောင်၊ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မ
အဲဉ်ထင်း’ နှင်းနင်နင်၊ ပါ၊ကရိုးသား မဉ်းတထူးသီမ်ချာတောင်း

အငေါင်း၊ ပေါးတဖျင်စို့ယင်းတင်း ဝွေသ၊ ပေါးဝွေတစွဉ်ထိုးတင်း
အယူးဝါးဒန့်၊န့်၊ ‘တွမ်းစူကယျတ်သော့၊ ငါးရိုင်းဖျိုင်းန့်၊ ဗွန်ဝင်၊’
(တသစ်တင်းရင်းရင်း) လင်ထွေးဟေးငါးရိုင်း။

“သာရိပုတ္တရာ -

သုနက္ခတ်န့်၊ ကေးညှိုးငါး ကောရခတ္တိယ မိစ္ဆာအကျင်၊
ဆွေ့န့်၊ လိုးမဉ်းကေးညှိုးမွေး မိစ္ဆာအကျင်ဆွေ့နော်၊ လိုး
ကေးညှိုးဒုး ခွေယိုဒုး၊ (မွေးဒုး)၊ အင်းကမ္ဘာယိုခါ မဉ်းတွက်
ချာ ကလဲဉ်းလဲဉ်းသွ။ ကွတ်၊ဆီပိုင် တကမ္ဘာကိုသုန့်၊ ‘ထားယူး
မား အကျင်၊မိစ္ဆာနိုင်းယိုနော်၊ အမဲ့အကဲဉ်အင်းကွပ်ဟောင်း’
မဉ်သေစင်းတော့၊ ထားယူးမား၊ ‘အကျင်၊သားသနားထန်း မိစ္ဆာ
ဝါးဒယို ခွေကျင်၊ခြင်းခြင်းစံကမ၊ ကျင်၊ခြင်းကတောင်မွေး
စွဉ်းတင် မားဆွေ့ထိုးက ကိလေးသားမ၊ မားဆွေ့ထိုးမွေး ကိလေး
သားတော့၊ ဖေးကဗျိုးထိုးစွဉ်း ထားဟပ်တင်း အကုသိုလ်းမ၊ချ၊သ၊
နိုင်းန့်၊ထွဲခါ ကသားတဝေ၊ သွီးဆွေ့၊ ယားခြေ၊ သီထိုးခန်းတဲ့
ယင်း နေးတွမ်းအဂါး န့်၊လစ်၊ပါ၊ ကျိုးစာ၊ကျင်၊က ဗြဟ္မစရိယန့်၊
သာရိပုတ္တရာ၊” ဗွေသာရိပုတ္တရာ တောင်၊ပြန်တင် ဗွေဘုရား၊
ဟော်၊ထန်းထေချာ စခါဘဝ လယိုအတွိုင်၊သွ။

လောမဟံသဇာတ် အတိတ်ဝတ္ထု

အိုးစခါ အင်းဘဒ္ဒကမ္ဘာယို မဉ်းတွက်ချာ အိုးကွတ်၊ဆီပိုင်

(၄၆) ဇာတ်ဝတ္ထု ငတ်ချာငတ်ဆီ အမိုင်(၉)

တကမ္ဘာ့ကိုနပ်၊ ဘုရားလောင်သေ့ကို ယူနိုင်ယို -

“ကထာသားသနားထန်း မိစ္ဆာအကျင်မားယို ခွေကျင်စံ၊ ကမ၊” အွဉ်းသနင်းနပ်တင် ပိုင်ရဟန်း(တက္ကတွဉ်၊) အာဇီဝက ထူးတွေ့၊ အံတလီမားဒုားထားသွ။ နမ်းတဲ့ ထွာစွဉ်းထားအီး ထားချ၊ တဟေ့လဲ့၊ တဟေ့လ၊တန်၊ လွေ့အံနို့မားထား ထား ယေန်ယေန်ကို၊ အံခေါ်မား တဖြာလွှမ်း၊ ပေါးထီးလိုတဲ့ လွင်းမား နှင်းချို(ထားသားတခြာ)နပ်သွ။ အွမားခွဉ်းပေး၊ အံသေးသေး မားခွဉ်းတန်၊ အံမားဖိုးအေး၊ အွမားဖိုးဆီး - စတင်နှင်းနပ်သွ။

ဖေးကအံတဌို့မျှန်းထား၊ လွေ့အံမား ငမ်းခရာ တခြာတန် ကို၊ အံတခြာကို နှင်းနောင်တွင်၊ ဝလင်တဆံထီလှိုင်းချိန်း၊ ဒေဉ်သံလာတွမ်း ဒေဉ်သီးလာအခါ၊ သွစ်ဟာတားနပ်၊ ထန်းအံမား ထားပြင်းကို၊ ပေါးမွူးထန်းသွနပ်၊ နို့အံချာမား တခြာကိုနပ်သွ။

ဘုရားလောင်နပ်နပ်၊ မွူးဟာခိုး အံထားပြင်းကို အံတင်း စင်းပဲ့မား တဆံထီ၊ မွူးယာခိုးနပ်၊ နို့တခြာကို အံဒွူး (အံစဲး) စင်းပဲ့မားထီ တခြာကို၊ တနီမွူးမွူး၊ တနာလုမ်းလုမ်း ခံဒုက္ခမား နှင်းနောင်သွ။

ပေါးထားလျားလာတဲ့ မွူးယာခိုးနပ်၊ အံထားပြင်းကို အံတင်း တနီမွူးမား ယာခိုး၊ မွူးပြေထားခွေမ၊ နို့သော့တခြာကို၊ ဘုရားလောင်နပ်၊ မွူးယာခိုးနပ်၊ အံတင်းသီ အံတင်းပဲမားယာခိုး၊ မွူးဟာခိုးနပ်၊ အံမားတလီယေန်ယေန် (ထမ်းယော့ယော့)ကို၊

လျားတအိွက်၊ မရေးမရာ၊ တသို၊ထီရီး နမ်းတဟးလုမ်းစွဉ်း
နောင်သွ။

ကလဲဉ်းခိုးချာ တဟွိန်ဖိုတမ်း ငေါင်းနောင်၊ ဟွိန်လွဉ်စွဉ်း
နဲင်းယို -

၉၄။ သောတတ္တော သောသိန္ဓော စေဝ ၊

ဧကော ဘိဿနကေ ဝနေ ။

နဂေါ န စဂ္ဂိမာသိနော ၊

သေနာ ပသုတော မုနိ ။

“ရဟန်းနပ်၊ ခံမွေးမိုင်းစွဉ်းအလျား၊ ခံမွေးမိုင်းစွဉ်းအခွ၊
တပါးတန်ချား ခံအံ့စွဉ်း ငမ်းခရားတခြာတန်ကို၊ ခွသွ။တဲ့ တကွဉ်
ကတမ်း ခွမ်းလာ၊ ခွသွ။တဲ့ ခံအံ့စို့တမ်းမေး၊ ထုမ်းကျိုစာမွေး
စွဉ်း အကျင်၊မျတ်နဲင်းနောင်၊” ဟွိန်တမ္ဘာစွဉ်းချား (ငေါင်း)ဂါးထား
နဲင်းနောင်သွ။

ဘုရားလောင်နပ်၊ တွမ်းအဂါးလစ်ပါ၊ ကျိုစာပဉ်တကား
နပ်တဲ့ ကထိုဉ်းအီးသီနပ်၊ (ကွပ်အကျင်၊မိစ္ဆာ အကျင်၊မားတန်
တဲင်) ထီးတမ္ဘာစွဉ်းချား ငါးရဲင်၊နိမိတ်၊ (သ၊ဝ၊ဗျက်စွဉ်းတလဲင်း
ချင်) “အကျင်၊ယိုနပ်၊ အကျင်၊မားတန်ချား၊ အကျိုအဲဉ်ထမ်း”
သစ်ကသေချာနဲင်းနောင်၊တွေ့၊ တလဲင်းချင်၊ စွဉ်းထိုစွဉ်း မိစ္ဆာ
အကျင်၊မား၊ ထူးယင်းချား အကျင်၊မဲဉ်း သမ္ဘာဒိဋ္ဌနပ်၊မ၊ တွိုးလ၊
ယင်း လူခမ်းနောင်သွ။

(၄၈) ဇာတ်ဝတ္ထု ငတ်ချာငတ်ဆီ အမိုင်(၉)

ဗွေးဘုရားဟော်၊ ဓမ္မဒေသနာယိုထွေတင် ဘုရားခွေယို
မော့နှင်ခါ ကွဉ်ကတင်းခွမ်လာ၊ ထွာဖို အာဇီဝက (တက္ကတွဉ်၊
တဖြာ) နှင်အကျောင်၊ ပေါင်ချာဇာတ်ခိုင်းနောင်သွ။

ထွားသွဉ်ဟော်ကျပ် လောမဟံသဇာတ်ယိုတင်
ကလ၊အီသတိ၊ ကလ၊အီပညာ၊ ကလ၊ဒါး
ထာ၊သေတရာ၊ဖိုးနပ်၊ -

- ၁။ လိုတလ၊ထွိုက်တင်း မဂ်ဖိုလ်း၊ လိုသိုလ်းဖျင်နှင်၊ ထာ၊
မွေးတဲ့ ရှိုတောဒျာ၊ ထာ၊မား၊ တွိုးထာ၊မားနှင်၊ ယူးတေား
ဒျာ၊ ထာ၊မွေး၊ ထူးဇေးစွယ်လမ်းတွေ့၊ မော့ထာ၊ဒုက္ခ-
- ၂။ ဗွေးဘုရားတန်သွ။မဉ်းတဲ့ ထီးဖွံသွမ်သဲ့၊ ကဲ့ရဲ့သားအမ်း၊
နီနာ၊ထင်းဟ ဒေါ၊ခရားအဲဉ်ထင်းဒွမ် -
- ၃။ ဘုရားလောင်တန်သွ။မဉ်းတဲ့ ကျင်ဖိုက မိစ္ဆာအကျင်၊မား၊
ထွာဖိုဗားက အာဇီဝက တက္ကတွဉ်၊ ကွဉ်တောင်းကွဉ်၊
ကတင်းဆင်၊ -
- ၄။ မိစ္ဆာအကျင်၊မား အမျိုနှင်၊ မဉ်ကျင်၊ခြင်း ခိုင်းမိုင်ကျင်၊
ခြင်းတဲ့ယင်း တလ၊နွောင်တင်း မဂ်ဖိုလ်း၊ တွိုးဗားဒျာ၊
ငါးရဲင်၊ -

- ၅။ စဉ်းထိုးအမား မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတင် ခံထူးယင်းချား အမဲဉ်း သမ္မာ-
ဒိဋ္ဌိနဝ်မ၊ တွိုးလ၊သုဂတိ လိုးခမ်း လူခမ်းနဝ်သွ။

လောမဟံသဇာတ် ကဗျာ

- ၁။ မာဖေးဝွတ်ပတ် - သုနက္ခတ်လိုးမား
ဖထိုးဗွန်မျတ် - ဆယ်ကပ်ထိုးပါ၊
အုံတောပါဖဲ့ - သွမ်သဲ့ ဆရာ၊
ပွိုးထားမား - ငွိုးဗား ငါးရဲင်ခြာ ။
- ၂။ လောင်တော့စခါ - လွေ့ထွာဖိုဗား
ကျင်ယွတ်မိစ္ဆာ - လိုးမားတဖြာ၊
ခံခွ - ခံလျား - တဲဝါး ကျင်မား
မားစဉ်းမ၊ - တွိုးလ လိုးလူခြာ ။
- ၃။ အမား ရိုးမွေး - အမွေး ရိုးမား
မဂ်ဖိုလ်း မထွိုက် - လိုးမွိုက် တဖြာ၊
ဟပ် ကဲ့င်သေတင်း - အဲဉ်ထင်း ပညား
မဲဉ်းချာမ၊ - တွိုးလ ဘွဲ့ဟပ်ခြာ ။

လောမဟံသဇာတ် ထွဲယိုသွ

(၅၀) ဇာတ်ဝတ္ထု ငတ်ချာငတ်ဆီ အမိုင်(၉)

ကိုးကွယ်သတိတိဗား မဲ့အမား

- ၁။ လောကကိုယို ဂိုဏ်းအင်းအမျိုးမျိုး၊ ဘားသာ၊
အောင်းအမျိုးမျိုး၊ အစစ်အောင်း၊ အတုအင်း ။
- ၂။ ပစ္စုပ္ပန်၊ သံသရာ၊ မဉ်းချမ်းသာလွဉ်အိနပ်၊ ထွာ
အစစ်ဟောင်းကိုးကွယ်ချား ။
- ၃။ ပစ္စုပ္ပန်၊ သံသရာ၊ မဉ်းဒုက္ခအိဗားနောင်၊ ထွာ
အတု၊ ဟောင်းကိုးကွယ်တောင်း ။
- ၄။ အမျိုးကိုးကွယ်နပ်၊ ကိုးကွယ်တင်း၊ အမျိုးကိုး
ကွယ်တင်းနပ်၊ ကိုးကွယ်တင် ဝွေ၊နပ်၊ အိလွေ၊
ဗား အပါယံခမ်းနောင်သွ။
- ၅။ ပေါးတိုးသွ။ အပါယံခမ်းသူနပ်၊ အိသင်ထွာ
ချာဗားလိုယို တယိုတင်းဒွမ် တစိစိ၊ အဉ်း
သတိတိသေ့ဗားနော။

၉၅။ မဟာသုဒဿနဇာတ် (ပစ္စုပ္ပန်)ဝတ္ထု

ကုသိနားရွှံးခမ်း၊ ခွန်မလ္လာသီး ဥယျာဉ်းခြံကို ဗွန်ထို ပွေး
ဘုရာ၊ အဝ်းကိန်တလွာ၊ ကူးလောင်းတွင်၊ ပွိုင်းပွိုင်းတွမ်း ပွေးအား
နန္ဒာ၊ ငေါင်းလင်းတင် ဟော်၊ဟး “မဟာသုဒဿနဇာတ်” ယို
သွ။

နီပွေးဘုရာ၊ အဝ်းအုံသာဝတ္ထိခမ်း ဇေးတဝွန်းကျောင်းကို
အတွင်၊ “ကထိန်းလာဗွေနီနဝ်၊ (ပွေးဘုရာ၊တပဲ့တန် စူထေရ်း)
ပွေးသာရိပုတ္တရာမထေရ်းမျတ်နောင်၊ သင်၊ကူ၊နီဗ္ဗာန်း ဇေးတိဒုံ
နာဠက၊ ကလျူးဖွါလမ်းခန့်ကို”နောင်၊သွ။

“ကထိန်းလာမားနီ၊နဝ်၊ (ပွေးဘုရာ၊တပဲ့တန် စူထေရ်း)
ပွေးမောဂ္ဂလာန်း မထေရ်းမျတ်နဝ်၊ လွေ၊ကူ၊နီဗ္ဗာန်း ဣသိဂိလိ-
ကောင်ဖွဲင်း၊ လုံးတန်စံးပျားလောင်း” နောင်၊သွ။

ပွေးဘုရာ၊တပဲ့တန် စူထေရ်း၊ စူထေရ်း ကထင်းကူ၊လို့
နီဗ္ဗာန်းနင်းနဝ်၊တင် “ဘုရာ၊ခွေတဲ့ လွေ၊ကူ၊က နီဗ္ဗာန်း ကုသိနားရွှံး
ခမ်းသူ၊မ” ချ၊သ၊နင်းနဝ်၊ထွဲ့ခါ ကျွ၊ငါလွေ၊ ကုသိနားရွှံးခမ်း
သူ၊သွ။

ကထင်းတို့လွေ၊ ကုသိနားရွှံးခမ်း ခွန်မလ္လာသီး အင်းချင်း
ဥယျာဉ်းခြံကိုတင် အင်းချင်းမွူးပင်း နီမွူးခါ၊ ဝင်၊အွဉ်းကူးတဟး၊
ဒါသေးခေါင်းသေးချားထွဲ့တွေ့၊ နီပွေးဘုရာ၊ ကိန်တလွာ၊ဒင်း၊

(၅၂) ဇာတ်ဝတ္ထု ငတ်ချာငတ်ဆီ အမိုင်(၉)

ခင်းယောင်းနောင် မုနီအွဉ်းထင်၊ ကိန်တခင်းခွဲးတို့၊ စူပင်ထွေ
နောင်၊ အွဉ်းတုပ်၊ ကီ၊ စူယာ၊ အွဉ်းတအာ၊ စူပင်စေးနပ်၊ စူယာ၊
အွဉ်းတခို၊ အွဉ်းဒင်းကီးမောင်လောင်း၊ ကိန်ဆောင်းမွေးတမ်းခြာ
ကိန်တငါထို၊ ခန်းချားနောင်၊ သွ။

နီပွေးဘုရာ၊ အဝ်းကိန်ဒင်းကူး နှင်းနပ်တွင်၊ ပွေးအာနန္တား
လောင်းနှင်းယို -

“ဩဗွေ -

ကုသိနားရွှံးခမ်းယိုနောင်၊ တလဲင်တလင်၊ ဝေင်ခင်တဲ့
တတွောင်းတမ်း၊ ဝေင်ယိုနောင်၊ ထွားလဲးကွီး၊ ခမ်းတန်အမော့
အနာ၊ ဝေင်တခြာလဲးကွီးလွမ်း၊ ဘွန်တော့တန်ငါး ပွေးဘုရာ၊
နောင်၊ ကူးမွှိန်းနီဗွာန်၊ ဝေင်ပေးကိုယို၊ ဝေင်တန်စမျိုးနဂိုရ်း၊
ရားဖျိုဟ်း၊ သာဝတ္ထိစတင် ဝေင်တန် တဝေင်ဝေင်ကိုနောင်၊
ဘွန်တော့တန်ငါး ဆရာပွေးဘုရာ၊ ဟောင်ကူးနီဗွာန်၊ ကူးချား
သွော့နီဗွာန်၊ ဝေင်တန်တန်ကိုနောင်၊ ပွေးဩ” ပွေးအာနန္တား
တောင်ပြန်လောင်းနှင်းနောင်၊ သွ။

“အာနန္တား -

ဝေင်ကုသိနားရွှံးယိုနပ်၊ ‘ဝေင်ပေးပေးလွမ်း’ ရိုးမွှိန်းနှင်း
နပ်၊ ‘ဝေင်ပေးတလဲင်တလင်၊ ထာတအောင်တအင်’ ရိုးမွှိန်း
နှင်းနပ်၊ ‘ဗွန်နှင်းကွီးဝေင်နာ၊ ဝေင်တခြာလဲးကွီးလွမ်း’ ရိုးမွှိန်း
နှင်းနောင်ဟိုင်း။

မော့လင်းစခါ ခွေကအင်းထွာ မဟာသုဒဿန ခွန်စကျား
တွင်းနပ်၊ ဝေင်ကုသိနားရှုံးယိုနပ်၊ အဲဉ်းလဲင်း အင်းပဉ်တဆီနီ
ယူးဇော၊ တဲးခူခါတွမ်း တန်တိုင်းရတနား၊ ထွာဖိုလဲဉ်း ဝေင်တန်
တဲတဲဝါးဝါးတန်” မိန်းရိုးနိုင်းနောင်တင် ပွေးအားနန္ဒာတောင်ပြန်း
(ထွဉ်းဟော်ထန်းနယ်ချာ)တော့၊ နီဗွေးဘုရာ၊ ဟော်ကျာနယ်ချာ
စခါဘဝ “မဟာသုဒဿနသုတ်” လယိုအတိုင်းသွ။

မဟာသုဒဿနဇာတ် အတိတ်ဝတ္ထု

အိုးနပ်ခါ ဘုရာလောင်အောင်းထွာ “မဟာသုဒဿနခွန်
စကျား” နပ်သွ။ မဟာသုဒဿနခွန်စကျားနပ်၊ အောင်းသုဓမ္မ
ပျသာဒိလောင်းလင်၊ ကျွဲလွေထန်မွူးခြာ (ဥယျာဉ်းခြံ)ကို၊ ထန်
မွူးခြာ(ဥယျာဉ်းခြံ)နပ်၊ ဖျင်ယံခါတွမ်း ရတနားနွတ်ပါ၊ တညာ
တမ်း တွမ်းဟော်ပျသာဒိ၊ ထန်မွူးခြာနပ်၊ ဒါခါထွ။ ကူးအင်း
တဟား၊ မဟာသုဒဿန ခွန်စကျားနပ်၊ လင်ကိန်ဒင်းကူးနောင်
လောင်း၊ ကိန်တခေင်းနေး အဖဲထွေ၊ တရထိုင်းချာတမ်းနပ်၊
နင်မိဓရာတန် သုဘဒ္ဒါအင်းထီးတင် လောင်းနိုင်းယို -

“ဩဗွေး ခွန်တန်ဗွေးဩ -

စတင်ကုသဝတီး ရားဌေးနီး ဝေင်ပေါင်၊ သွစ်သောင်၊
လစ်ရေင်ဖုံးနပ်တဲ့ နီဗွေးပဲင်းဒျား၊ နီဗွေးထာဒျား၊ ရက်တိုးတိုး
ပါသော့ ဝေင်ပေါင်၊ သွစ်သောင်လစ်ရေင်ဖုံးနပ်ဟိုင်းဗွေး”

(၅၄) ဇာတ်ဝတ္ထု ငတ်ချာငတ်ဆီ အမုဲင်(၉)

“နင်တန်သုဘဒ္ဒါ- ရှိမ္မုန်းနင်းနင်ဟဲ့င်း၊ အဝ်းလိုးရိုးဖေး
ဒျားခွေ နင်းယို -

‘ရက်မ္မုန်းဒွမ် ဝေင်ပေါင်၊ သွမ်သောင်လစ်ရောင်နင်ဟဲ့င်း၊
နီဗွေးသ၊ဝိပ္ပု၊မ္မုန်းတင်း ဝေင်ပေါင်၊ သွမ်သောင်လစ်ရောင်လောင်း
နင်ဟဲ့င်း’ ဆွဲ၊မ၊ရဲင်းရဲင်းဒျားသွော့ခွေ နဲင်းနောင်ဟဲ့င်း”

“ပွိုးထမဲ့င်၊ မဆွဲ၊မ၊ဟေးတိုး နီဗွေးအီ”

“နင်တန်ဟေး - ခွေအီးလွေ၊ငါသွေ ၁၀တသာ ဟန်းနီ၊
ယို”

ကထင်းဟို့နီ ခွန်တန်ငေါင်းနင်တင် နင်တန်သုဘဒ္ဒါနင်၊
ပေးသ၊တလွိုး ငွိုးစဉ်းထာ၊ တလဲင်းချင်၊ အမူ၊အမတ် ပရိသတ်ဖုံး
ကားကအဝ်းတဲ့ အိုန်ထာ၊ငွိုးလ၊တင်း တဖြာ၊ဖြာ၊ ငွိုးလို့စဉ်းထာ၊
ပငါပရာ၊နင်၊သွေ။

ဘုရာ၊လောင်၊ခွန်စကျား မဟာသုဒဿန ရှိ၊နင်းယို -

“ပရိသတ်ဖုံးဟေး -

ဟောင်ငွိုးစွေးတင်းထာ၊ ငွိုးသင်းမ္မုန်းထာဟဲ့င်း” ဖေးငွိုး
တင်းထာ၊ ရဲခါ၊နင်းနင်၊ထွေတင် ဟဲ့၊ငါလွဉ် နင်တန်။

“နင်တန်ဟေး -

နင်တန်မိဖရာ၊ ငွိုးငါးမ္မုန်းထာဟဲ့င်း၊ ခွေဒေါ၊မွေးဒျား၊
(ရုပ်နာမ်းမွေ) သင်္ခါရတရာ၊နင်၊ အသေးအမယ်၊ (တပယ်၊တမူ၊)
တတျာထေင်ခူ၊ငါတဲ့ အဲဉ်ထင်း၊ ခွိုင်းကားတင် သင်္ခါရဖုံးနောင်၊

(အနိစ္စဖုံးချား) အကိုင်ဒါးလွဉ်းလွဉ်း -

၉၅။ အနိစ္စာ ဝတ သခါရာ ၊ ဥပ္ပါဒဝယဓမ္မိနော ။
ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ နိရုဇ္ဈန္တိ ၊ တေသံ ဂူပသမော သုခေါ ။

(ဒေဝီ - မိဖရား၊ သခါရာ - သခါရတရားတို့သည်၊
ဝတ - စင်စစ်၊ အနိစ္စာ - အမြဲမရှိကုန်၊ ဥပ္ပါဒဝယဓမ္မိနော -
ဖြစ်တတ် ပျက်တတ်သော သဘောရှိကုန်၏၊ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ - ဖြစ်
ကုန်ပြီး၍၊ နိရုဇ္ဈန္တိ - ချုပ်ကုန်၏၊ တေသံ - ထိုသခါရတရားတို့၏၊
ဂူပသမော - ငြိမ်းရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သည်၊ သုခေါ- ချမ်းသာ၏။)

“နင်၊တန်မိဖရားဟွေး -

သခါးရတရားဖုံးနပ်၊ အသေးအမယ်၊ အေဉ်ထင်းမွေးမွေးစွဉ်း၊
အမျိုးထွာဒါး၊ ကိုင်ဒါးတန်ဖုံးချား၊ ထွာလွဉ်ထွူတင် ကိုင်ချာလွဉ်း
လွဉ်း၊ သခါးရဖေဇိမ်၊ (ရူပီသီမ်၊ရုပ်နာမ်) မျတ်နိဗ္ဗာန်နော်၊
ချမ်းသာငါးသွ။”

ဘုရားလောင်း၊ ခွန်စကျားမဟာသုဒဿန၊ ဟော်၊ဓမ္မဒေး
သနား အွဉ်းသွတ်၊နယ် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ၊ နှင်းနပ်၊ထွူတင် -

“ပရိသတ်ဖုံးဟွေး -

သီဖုံးနပ်၊ လူးတန်းသွော့ထာ၊ မာ၊လွသွော့ဒါးန၊ ခံးထူးလွ
သွော့သီးလ၊ ဆောက်တဲး (ဆို၊တဲး)လွသွော့ ဥပုသ်နော်”

ဆွံ၊မ၊လိုအာ နှင်းနပ်၊ထွူခါ ကထွာဘုရားလောင်း၊ ခြိုင်း
ပြောင်၊စူးသမ်း လူးခမ်းသူ၊သွ။။

(၅၆) ဇာတ်ဝတ္ထု ငတ်ချာငတ်ဆီ အမိုင်(၉)

နီဗွေးဘုရား ဟော်ကျာဒေးသနား တရားယိုထွူတဲင် -
“ယသော့ဓရား ရားဟုလားသီးမျိုးနဝ်၊ မော့နဝ်၊ခါ ထွာဖို
နဝ်၊တန်သုဘဒ္ဒါ၊ ရားဟုလားနဝ်၊ မော့နဝ်၊ခါ ထွာဖို ပိုခိုတန်
ရတနား၊ ဘုရားခွေ ပရိသတ်ယိုခါဖိုးနဝ်၊ မော့နဝ်၊ခါ ထွာဖိုဗား
ခွန်စကျားပရိသတ်ဖိုးသွ။ ဘုရားခွေယိုနဝ်၊ မော့နဝ်၊ခါ ထွာဖိုဗား
ခွန်စကျားမဟာသုဒဿန” နဝ်၊ အကျောင်၊ ပေါင်ချာဇာတ်နဲင်း
နဝ်၊သွ။

ထွားသွဉ်ဟော်ကျပ် မဟာသုဒဿနဇာတ်ယိုတဲင်
ကလ၊အီသတိ၊ ၊ ကလ၊အီပညား၊ ၊ ကလ၊ဒါး
ထာ၊သေတရားဖိုးနောင်၊ -

- ၁။ ဘုရားရဟန္တာသီးခန်းတဲ့ယင်း တလွစ်နှောင်တင်း ထာ၊သီ၊
မော့ပီပီဗားဒျား၊ ကွဲးတွေး ဘုရားရဟန္တာသီးနဝ်၊ ဒုက္ခ
သောင်ထို၊လဲဉ်း၊ တကျွတ်ချာတောင်းဒွါမ် -
- ၂။ ခွန်စကျားဝေင်၊ တန်မရမက၊ ယံမရမကတဲ့ယင်း၊ တလွှဲ၊
နှောင်တင်းအနီစွ၊ ယဗားဗား၊ သူးဗားဗား၊ ဆွေဗားဗား၊
ခွေဗားဗား -
- ၃။ ခွေခမ်း၊ ခွေလမ်း၊ ခွေပိုခွေမာ၊ ခွေလို၊ခွေတခြံ၊ စတဲင်
သံယော်၊ဇဉ်းအမျိုးနဝ်၊ စွိုင်တဉ်းခါ၊ဒါးလို၊ တခြံ၊အစစ်
မွေးတင်း တခြံ၊စစ်စစ်နဝ်၊ ကုသိုလ်းကံ၊ တွမ်းအကုသိုလ်း
ဒျား -

- ၄။ မာထာမာ အမျိုးမိုင်တွဲယင်း ယူးကောင်းရီးခါးဗား၊
ပေါးယူးကောင်းရီးတင်းနပ် အမားဒါး -
- ၅။ မာထာမာ အမျိုးမိုင်တွဲယင်း ထာရေးမိုးချက် အင်းဗား၊
ကရေးအတွိုင် ကျိုးစာမာဗား စတင်နင်းနပ်ဖုံးသွ။ ။

မဟာသုဒဿနဇာတ် ကဗျာ

- ၁။ စူရုံးကဝိ - သာရီ မောဂ္ဂလာန်း
ကူလဲဦးနိဗ္ဗာန် - လွစ်တန်း အခန်း၊
ဘုရာခွေတွဲ - သက်ထွဲ ကူထန်း
ဖခန်းချား - တကာ တွမ်းရဟန်း ။
- ၂။ စခါဟဲ့ဖန် - ဝေင်တန်မဟား
ခွေထွာဖိုဗား - စကျား တပါ၊
လိန်းမားနင်တန် - ဟဲ့ဖန် သုဘဒ္ဒါး
တွမ်းသွဦးသယ် - တင်းတယ် မော့နပ်ခါ ။
- ၃။ အမျိုးသခါးရ - သေးကျမအောင်း
လိုခမ်းဘဝ - ဒုက္ခဟာရောင်၊
ဖြားဆာသီမား - ခိုးလျား အာဒေါင်း
နိဗ္ဗာန်မ - ငိမ်ခွေ ဖေထွဲသပ် ။

မဟာသုဒဿနဇာတ် ထွဲယိုသွ။

(၅၈) ဇာတ်ဝတ္ထု ငတ်ချာငတ်ဆီ အမိုင်(၉)

လို့စဲစဲစဲနပ်၊ နှင်းယိုချား

၁။ လို့တဲ သခါးရ၊ တမြို့တဲ သခါးရ၊ အနိစ္စချားလွဉ်း
လွဉ်း၊ မဉ်သွဉ်းသွဉ်း၊ မဉ်ဗွေးဗွေး၊ ရပ်နာမ်းအနေ
ဗွန်ဗွန်ဝင်၊ -

၂။ ယောင့်ယံ-တရေ၊ ပစ္စေအာငါး၊ အားဏားသန်
သန်၊ အရားတန်တန်၊ ပညားယံယံ၊ အွဉ်းဗန်မားန၊
အွဉ်းကျအနမ်းတဲ မရဏတငမ်းတမ်း၊ မြို့ဟားထာသီ၊
(လို့ကားကအမ်း) ဆွတ်ပွိုင်နပ်၊ ပီပီလို့ဝင်၊ -

၃။ ကွပ်နပ်မ၊ ကအမ်းမွန်နေအတွင်၊ အချိန်းဆွေဆွေပေး
အကို ပယံးလောဘ၊ စွဉ်းဒေါသ၊ ဝေါင်းမောဟတင်
ချ၊မားန၊ ချ၊အတ္တ၊ ဗူးလွ၊ ရှူးလွ၊ ထူးလွကုသိုလ်း
နောင်မ၊ ကထွာဟးလို့ယို အကျိုးအောင်း၊ “ထူးချား
အကျိုး၊ ဝေါင်းထိုးအပဲစ် ” လို့စဲစဲစဲ ကရီနောင်၊
နှင်းနောင်ချားသွ။

၉၆။ တေလပတ္တဇာတ် (ပစ္စုပ္ပန်)ဝတ္ထု

နိဗ္ဗေဒဘုရား သတင်သွားအပ်အံ့ သမ္ဘဝမ်း၊ သေဒကဒုံတန်
တခြာကိုအတွင်း ပွိုင်းပွိုင်းတွင်း “နေပဒကလျားဏီဒုတိယ” ယိုတင်
ဟော်၊ဗား “တေလပတ္တဇာတ်” ယိုသွ။

ငေါင်းနပ်၊အလှိုင်း အီးခြိုင်းနယ်က ။

နိဗ္ဗေဒဘုရား ဟော်၊ဗေး ရဟန်းသီးဖုံး တရားနဲ့င်းယို -
“ရဟန်းသီးဖုံးဟေး -

ဥပမာနပ်၊ နဲ့င်းယို၊ “နေပဒကလျားဏီဒုတိယ၊ နေပဒကလျား
ဏီဒုတိယ” - တဲ့၊ ခွေမည်ထီး နားမည်ထွား ဖြားဆားလိုအာ လွှဲထွား
ပငါပရား။

နေပဒကလျားဏီဒုတိယ - ကရိုးနပ်၊ အပဲစ်ယိုမျိုးကင်း၊ ဟပ်ယံ
လှိုငတ်၊မျိုးအပ်တင် ထွာလို၊မူးမျှတ်တန်သွ။

မည်းဒေါ့လှိုင်းလှိုင်း မည်းခြိုင်းလှိုလှိုနပ်၊ အပ်နဲ့င်းယို -

နေပဒကလျားဏီဒုတိယ “နမ်းထိုလွှဲတမ်း၊ နမ်းဖျိုးငါးတမ်း၊
တယွောင်ငါးတမ်း၊ တပြောင်းငါးတမ်း၊ တဖြင်းငါးတမ်း၊ တဗွာ
ငါးတမ်း” အပဲစ်ယိုမျိုးကင်း၊ ယောင်ဆင်၊တရေ၊လှိုလှိုလှိုလှို၊
ဟေးဟေးနဲ့င်းစွဉ်း လူ၊မူး၊ ကွပ်နပ်၊မ၊ အပဲစ်ယိုမျိုးကင်းနပ်၊သွ။

အပီတဲ့ ချော်ယံ၊ သွီးယားဟောင်းယံ၊ ကားသားဟောင်း
ယံ၊ အဆွတ်၊ဟောင်းယံ၊ အရွယ်၊ဟောင်းယံ ကွပ်ဗွေယိုဖုံးတင်

(၆၀) ဇာတ်ဝတ္ထု ငတ်ချာငတ်ဆီ အမိုင်(၉)

“ဟောင်းယံ အင်းငတ်မျိုး” နောင်သွ။

ငေါင်းနပ်မွေးချား ။

နေပဒကလျားဏီးနပ် အရောင်းတမိုးအဲဉ်ထပ်၊ (ထားခွေ၊
ခိုးနပ်နပ်) အနမ်းရောင်းလေစဉ်း တဆီနီသောင်း၊ အရောင်းခိုင်း
ခံ၊ ယိုနပ် နေပဒကလျားဏီး သွီးယားဟောင်းငါး အခရားသွ။

နေပဒကလျားဏီး အဂ္ဂယားအခင်းယား၊ အဖြောင်းမီး
ဆလဆကီ - ယိုလစ်ထောင်းနောင် တနျားခိုင်း သင်ပတ္တများ
တနျား ၊ ခိုင်းကမ္ဘလားဖုံးနောင်သွ။

အဂ္ဂမီးခင်းမီး အမီးနီဆီ ကအင်းသောယားကိုနပ် တနျား
အွှဲ ခိုင်းဆွဲလီး၊ အဂ္ဂမီး ကအင်းလိုထားဖုံးနပ် ဗွန်ပီခိုင်း ပိုးခိုင်းထိ
နပ်သွ။

အတငါနပ် ဆေ့တပ်တွင်းညှီး အင်းသွံဆီနီမီး၊ နေပဒ
ကလျားဏီးနပ် အယားအရီးရှူးဒါးတင်းထား၊ အသက်မဉ်းလခန်း
တချာနီဆီတဲ့ယောင်း အယားနပ် အင်းဗွန်ပီချား အသက်လ၊
တဆီသူတွင်းနပ်သွ။ နေပဒကလျားဏီးနပ် ကျူးထားတဲ့ ယံ
လဲဉ်းဝင်၊ တချင်ငေါင်းတဲ့ ကျားမွေးစွဉ်းသွ။

“ရဟန်းသီးဖုံးဟွေး -

နေပဒကလျားဏီးနပ် တရေတဲ့တရေ၊ ကျူးထားတဲ့ ဒါး
မွေး၊ တချင်ငေါင်းတဲ့ ကျားမွေးတင် ပေါးနေပဒကလျားဏီး
ကျူးသွထား၊ တချင်သွူငေါင်းနပ် လိုလွဉ်အာမွေးမိုင်းစွဉ်းထား။

(ဥပမာ) ပါတဖြာနပ် (ထဲထောင်း၊ ဝင်ချအမိန်းတံးသီ) ဝွေသံးမည်သီတံးထာ၊ မည်အံသက်ဆွာဆွာ၊ မည်အံချမ်းချမ်းသား သားထာတဲင် (ခွန်လိုရီ) -

“ပါနပ်၊ နားမန်တကောက်ယို နားမန်ဗွေဗိတ်၊ တသွိုန် တောင်းစွဉ်း တကောက်ငါ၊ နားဖင်လွေ လိုအာအာခြာသူဟဲ့င်း၊ ဖေးကတို့လ၊ ဖေးကဗလွေ၊ နေပဒကလျားဏီးထျသူဟဲ့င်း၊ နားမန်ခွိုတံးတချချ၊ မဉ်းဗလ၊ တို့လွေနေပဒကလျားဏီး ထျသူနပ်၊ နာလွမ်ထာသီ၊ ကွဲးတွေ့၊ အရပ်မိုင်ကိုတဲယံး ပေါးနားမန်ခွိုငါ တစီငါတဲ ခွေဖဲနာငွဉ်၊ တွမ်းနယိုကွေး” ပါဖေး အမိန်းနဲင်းနပ်ထွါ ဝွေဆချာနပ်၊ ပါအံးမိုးလွဉ်၊ တွမ်းနသွ။

ရဟန်သီးဖုံးဟွေး -

နပ်နပ်သီယူနဲင်းမိုင်၊ ပါ (ကဖင်လွေနားမန်တကောက်) နပ်နပ် “အသယူတံး နားမန်တကောက်နပ်တဲင် ထွားလော် လယ်တောထာ အလင်ဗျုန်းနေဟောင်း”

(“ဝွေနပ်၊ သမ်းတရေလွေဗား လိုအာခြာ၊ ငမ်းမွေးစွဉ်း နားမန်ခွို၊ နားမန်မဉ်းခွိုနပ်၊ ဝင်အီးဖဲဝွေငွဉ်တဲင် ငမ်းမွေးထာ သီတွေ့၊ ထွားလော်လယ်တောထာ အလင်ဗျုန်းတံး မွေးဩ”

“ရဟန်သီးဖုံးဟွေး -

သီဖေးနေး ကသေနားတဲင် ခွေဥပမာနယ်ချာသီ၊

ရဟန်သီးဖုံးဟွေး -

(၆၂) ဇာတ်ဝတ္ထု ငတ်ချာငတ်ဆီ အမိုင်(၉)

‘နားမန်၊ဗွေဗိတ် တကောက်၊ငါ့၊’ ကရိုနပ်၊ အလင်၊မွေး
တင်း ‘ကာယဂတာသတိ’ (ကမ္မဋ္ဌာန်၊)ဒျား၊ သီကအားထွတ်
‘နမ်းလောင်းကီ ကလူ၊ - စတင် ဒွတ္တိသ - ၃၂-ပါ၊ ‘ကာယဂတာ
သတိ ကမ္မဋ္ဌာန်၊’ နောင်၊သွ။

ကွပ်နပ်၊မ၊ ရဟန်း၊သီးဖုံးဟွေး -

‘ကာယဂတာသတိ ကမ္မဋ္ဌာန်၊’နောင်၊ (ဗွန်နိုင်း နားမန်၊
တကောက်၊နပ်၊) ကာယဂတာသတိ ကမ္မဋ္ဌာန်၊လောင်းနပ်၊ သ၊
အွဉ်းဒင်းသေးသေးဗား နိုင်းသ၊ကအွဉ်းဒင်းသေးသေး နားမန်၊
တကောက်၊လောင်းနောင်၊သွ။

‘ကာယဂတာသတိ ကမ္မဋ္ဌာန်၊ယိုနပ်၊ နီဗွေးဘုရားဟော်၊ခါ၊
ဟောင်ဟောင်ဒါးဒါး တွမ်းဥပမား တဲတဲဝါးဝါး၊ နီမဉ်းအားထွတ်
မွေးနောင်၊ ကာယဂတာသတိ ကမ္မဋ္ဌာန်၊ယို ဉာဏ်းကိုအီးစင်း
ထင်းထင်း၊ အီးတို၊ပွါ၊ငါငါသနယ်’

ရဟန်း၊သီးဖုံးဟွေး -

သီသဘော်၊ဖေးကပေါက်၊ဖေးကဖြောင် ကာယဂတာသတိ
ကမ္မဋ္ဌာန်၊ခရားနိုင်းနပ်၊တင် ခွေဟော်၊ဖေးဗားတွမ်းဥပမား - ဇန
ပဒကလျားဏီးသုတ္တန်၊နိုင်းနောင်၊သွ။

(ရဟန်း၊)ကအားထွတ် ‘ကာယဂတာသတိ ကမ္မဋ္ဌာန်၊’နပ်၊
အွဉ်းသတိ၊ဟောင်ဟောင်ဗား နိုင်းပါ၊ကဖင်၊လွေ၊ နားမန်၊ဗွေ
တကောက်၊နပ်၊”အကျောင်၊ ဟော်၊နယ်ဖေးတွမ်း ဥပမား - ဇနပဒ

ကလျားဏီသုတ္တန်တရားယားနောင်သွ။

ရဟန်းသီးဖုံးနောင်၊ ကထင်းနားဗား နေပဒကလျားဏီ၊
သုတ္တန်ယိုတင် သေနားစင်းစွဲ အကျောင်းအခရားတွေ့၊ လောင်း
ဒေါ၊ နီဗွေးဘုရားနင်းယို -

“ဩဗွေး -

(ဝင်းကထွားလွ နေပဒကလျားဏီ၊ ပငါပရာ၊) တို့ပါ၊
တဖြာနပ်၊ (ငမ်းထားသီတင် ခံထွားတမ်း နေပဒကလျားဏီ၊
ထွားဟောင်ဟောင်ဒျား ဝွေ့နားမန်းတကောက်လွှမ်း၊) ဝွေ့နားမန်း
ဖေးနေးကဒွါမ္ဘိန်း တစိ၊ အဉ်းသတိတိ၊ ဝွေ့ကဖင်းလွေ့ နားမန်း
တကောက်၊(လိုအာခြာတန်)နပ်၊ လိုတိုင်စွမ်းဖြာ တမာနွောင်း
တမ်း၊ ထာမာယပ်ခင်း တဗားယို ပါနိနပ်၊ မာနွောင်းစွဉ်းနပ်ဗွေး၊
အံးဖြားမွေးစွဉ်းထား၊ ဗွေးဩ” လောင်းလွဘုရားနင်းနပ်ဖုံးသွ။

နီဗွေးဘုရားရို၊ -

“ရဟန်းသီးဖုံးဟွေး -

ပါကမာနပ်နပ်၊ ထာယပ်တမွေးတမ်း၊ ဝွေ့ကမာနပ်နပ်၊
အယိုပေးလွှမ်း၊ ကွပ်ပိုးထမိုင်နဲတင် ဝွေ့ဆချာနပ်၊ ပါအဝံးမိုးလွဉ်း
တွမ်းနား၊ ပါအဝံးမိုးလွဉ်းဝွေ့ဟ၊ (ဝွေ့ငမ်းထားသီဟ၊ ဝွေ့အဉ်း
သတိတိတမ်း အမျိုလနဲ့)

ရဟန်းသီးဖုံးဟွေး -

ပညားသျှစခါမ၊ ဟောင်ယိန်းအံးဖြားထင်း၊ ကွပ်ပိုးထမိုင်၊

(၆၄) ဇာတ်ဝတ္ထု ငတ်ချာငတ်ဆီ အမိုင်(၉)

နဲတင် ပါးတဲ့တမိုးလွဉ်တင်း တွမ်းနု၊ ပါးတဲ့ တဒိုးတင်း၊ ပါးတဲ့ တဖေးတင်းအမိန်း၊ အနမ်းတွမ်းအနမ်း ထိန်ကမ်းဟောင်ဟောင်၊ အွဉ်းသတိ၊ ချောင်ချောင်တွေ့၊ ဘီလူးမူးသီး ကဖန်ဆင်၊ ရှုနင်းစွဉ်း လူခမ်း တရေငါး၊ ထွားခရာ မဲ့အားရှုံးဖုံးနပ်၊ ဣန္ဒြေခံးကိုင် တောင်း၊ ခံးထွားတင်း၊ ဖါးကာလွေ့နှောင်၊ ဘီလူးမူးသီးတဖျိုင်၊ ငတ်ထောင်းတင် လွေ့ထွာဗားစွဉ်း ခွန်တန်ဝင်ခမ်း၊ နောင်မ၊ ဟောင်ယိန်းအံးဖြားအီ” မိန်းနင်းနပ်ထွေတွေ့၊ ဟော်ဒေါ့နယ်ချာ စခါဘဝ လယိုအတိုင်းသွ။

တေလပတ္တဇာတ် အတိတ်ဝတ္ထု

အိုးစခါ ဗားရာဏသီးခမ်း ပျဟ္ဗဒတ် အင်းထွာခွန်အတွင်း၊ ဘုရားလောင်နပ်၊ အင်းထွာပျဟ္ဗဒတ် ပိုဆိုတရေင်ကို အပေးသွတ်၊ တဖြာသွ။

ချိန်းရွယ်းတိုးလွဉ် သွဉ်ပညားဒါး၊ လိန်းမားသေလျင်း ထွာ ခိုဗင်းတဖြာသွ။ ဘုရားလောင်နပ်၊ အင်းမားဖေး ပစ္စေကဗုဒ္ဓါး ဗွေးဘုရားသီး ဝှတ်ပေးဝှတ်တန်နောင်သွ။

တိုးတနီတွေ့၊ ဂွေယူးလုစွေ့နင်းယို -

“ခွေယို ဝေးတဲ့ အင်းအာဖြာတန်၊ ခွေသံးထွာဝင်၊ အပေး သွတ်၊ တိုးတနီခါ နီဖါပလ္လင်း ခွေအီးအုံဒင်းဗားနေဟောင်း၊ ခွေအီးထွာနှောင်နေ ခွန်ဗားရာဏသီးခမ်း ယိုဟောင်း၊ စင်းစဲ့

သေးချား ဖေးကသေဗားနပ်၊ ခွေအီးရီက ပစ္စေကဗုဒ္ဓါး ပွေးဘုရာ၊
သီးနောင်မ၊” သုကိုယူလု နှင်းနောင်သွ။

နှင်းမွူးရပ်၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါး ပွေးဘုရာသီး ကထင်းကျလွဉ်
တင် စစ်ထီထွ။ ဗွိုန်းထီ အွဉ်းဟွားဖေး ပွေးပစ္စေကဗုဒ္ဓါးသီး ခင်း
တေးဖုံးနောင်သွ။

ပစ္စေကဗုဒ္ဓါး ပွေးဘုရာသီး ခါးလားကသွံသွမ်း၊ အင်းသွံ၊
အံးခရာ၊ အံးခရာတွင်းနပ်၊ လွေထေ့လွေ၊ ဝိုင်း ရိုးရိုးသေးသေး၊
အံ့ယေန်းယေန်းကေးကေး ခင်းလမ်းသင်ရာ၊ တထောင်းကိုထွ။
တင် စုဒ်ဒင်ဒင်ကီ လောင်းရီနှင်းယို -

“ဩဗွေး -

ခွေသွဉ်းယိုနပ်၊ ခွန်တန်ယိုပို၊ ခွေသွဉ်းဝေးခိုဖုံး အင်းအာ
ဖြာတန်၊ ခွေသွဉ်းနပ်၊ ထွာအပေးသွတ်၊ တိုိုးတနီ၊ခါ အီးထွာ
နွောင်နေ ခွန်ဗားရားဏသီးခမ်းကိုယိုဟောင်း ပွေးဩ”

“နာနပ်၊ တထွာနွောင်တင်း ခွန်ဗားရားဏသီးခမ်းကိုယို၊
အင်းဗားရားဏသီးခမ်းယို မဉ်းလွေကညာဒါး ယူဇနားတချာ၊
ဂန္ဓာရ-တက္ကသိုလ်ခမ်းသူ၊ နာမဉ်းလွေနွောင်နပ်၊ အင်းဗားနီ၊
တွက်ငါ နွတ်နီ၊ကိုသူနပ်၊ နာထွာဗားခွန်၊ ကွေးတွေ့၊ တဖူအင်း
နီလီး၊ မဉ်းနွီလွေတခြာတန်၊ တဖူတကင်း တဖူညာနောင်၊
အင်းယူဇနားတချာ၊ တခြာတန်ကိုနပ်၊ ဘေးရန်အင်းနပ်သွ။

မဉ်းလွေတဖူ၊ အစဉ်းတလီးနပ်၊ အောင်းယူဇနားငတ်ဆီ

(၆၆) ဇာတ်ဝတ္ထု ငတ်ချာငတ်ဆီ အမိုင်(၉)

လွှမ်း၊ ကွဲးတွေ့၊ ယူးဇနားငတ်ဆီ တဖူးနပ်၊နောင်၊ ဘီလူးမူးဖုံး
အုံပေါး၊ ဝင်၊ဟဲ့၊ ‘တဖူးကန္တာရ - လွေ့ယပ်၊မွေးသူ၊ ဘီလူးမူးသီး
အုံပေါး’ တဲ့။

တဖူးလောင်းနပ်၊ ဘီလူးမူးသီးဖုံး ဖန်ဆင်၊နင်းဒုံ၊ အင်းတွမ်း
တရွပ်ဖုံး၊ ထဉ်းဖုံးကလွဉ်တယ်တာ၊ တရွပ်ကို ဆက်ဖဲ့နပ်၊ ယွိုင်း
တွမ်းပိတ်တံ၊ ဖန်ဆင်တွမ်း လို၊ခြွေသဌေးသီး ခင်းလမ်းဗေင်း၊
ဆောင်းခါ၊တွမ်းဖါကင်း ကတ္တီးပါးတချားအူ၊ အနမ်းနပ်၊ ဖန်ဆင်၊
နင်းစွဉ်းနပ်၊လူမူး၊ ဗွာဆူတရေ၊ လွေ့တဖူးသား ပေါးလွဉ်ထွားတဲ့
ပယျမ်းယဲ့အီးငေါင်း၊ ‘ဗွေးစောင်းဝေးခို၊ အုံယိုဟိုင်းဝေး၊ ရတရွေ့၊
မွေးစွဉ်းထာ၊ စိမ်းဖေးနာ၊နော’ ငေါင်းခေါစွေ့တက် ကျိုက်ရက်
ငါးပွဲ၊ နေးမဲ့အားရွံ၊ ချောက်ကောင်၊ ‘ယိုနပ်၊ထီ သွံ၊ဆောင်း
ဟိုင်း၊ ယိုနပ်၊ခင်းလမ်းဗေင်း ဗေင်းသော့ဟိုင်း’၊ ရှင်းဟန်အုံဟော့၊
ကထီးရော့သားနပ်၊ ဘီလူးမူးကပ်၊လ၊ တွိုးဗ၊မွူးကွိုးနာ၊ ဝွေ
တဖြာနပ်၊ ဘီလူးမူးအံ့စုံ၊ အင်းကိုင်စွဉ်းအဆွတ်၊ သွီးရီးထွတ်၊
စွဉ်းထာ။

လို၊ကကျိုက် ထာ၊တရေသားတဲ့ ဘီလူးမူးသီး ကောင်၊
တွမ်း မဲ့အားရွံ၊ တရေမိုင်၊ရာ၊ ဝွေသီးမာ၊ လို၊ကကျိုက် ထာ၊
တလေ့သားတဲ့ ဘီလူးမူးဖုံး ကောင်တွမ်း နားအားရွံ၊ တလေ့
မိုင်၊ရာ၊ ဝွေသီးမာ၊ လို၊ကကျိုက် အန္တမ်းဟွမ်သားတဲ့ ဘီလူးမူး
သီး ကောင်တွမ်း နေ့ဖူးအားရွံ၊ နွမ်းဟွမ်မိုင်၊ရာ၊ ဝွေသီးမာ၊

လိုကကျိုက် အအိအိအိသားတဲ့ ဘီလူးမူးဖုံး ကောင်တွမ်း
ဖြေအားရှုံး၊ အိအိအိမိုင်ရာ၊ ဝွေသီးမာ၊ လိုကကျိုက် အချော်၊
အပြေသားတဲ့ ဘီလူးမူးသီး ကောင်တွမ်းနမ်းအားရှုံး၊ ချော်ပြေ
မိုင်ရာ၊ ဝွေသီးမာ။

တကားခွန်ပေး -

နားအွဉ်းသတိ၊ ချောင်ချိုင်တင် မဲ့ကုဇွန်း၊ နားကုဇွန်း၊
နေးဖူကုဇွန်း၊ ဖြေကုဇွန်း၊ နမ်းကုဇွန်း၊ ကုဇွန်းယိုငတ်ပါ၊ တပါပါ၊
မဉ်းခံးကိုင်တမ်း၊ ဘီလူးမူးသီး ကောင်တွမ်းအတရေမိုင်ရာတ
ယောင်း ခံးထွားတောင်း၊ ဘီလူးမူးဖုံး ကောင်တွမ်း အတလေ
မိုင်ရာတဲ့ယင်း ခံးနားတမ်း၊ ဘီလူးမူးသီး ကောင်တွမ်း အနှုမ်းဟွမ်
မိုင်ရာတဲ့ယင်း ခံးနှုမ်းတမ်း၊ ဘီလူးမူးဖုံး ကောင်တွမ်းအအိအိအိ
မိုင်ရာတဲ့ယောင်း ခံးအံးတမ်း၊ ဘီလူးမူးသီး ကောင်တွမ်း အချော်၊
ပြေမိုင်ရာတဲ့ယင်း ခံးချောင်းတမ်း။

တကားခွန်ပေး -

နားမဉ်းထိန်၊ နွောင်နွောင်မွေး နားမဲ့၊ နားနား၊ နားနေးဖူ၊
နားဖြောင်း၊ နားနမ်းတင် နားမဉ်းငမ်းတမ်း နားမဉ်းကားလွေ၊ နွောင်
နားမဉ်းဖါးလွေ၊ နွောင် ဘီလူးမူးသီး တခြာသူနပ်၊ တယ်းဟန်းနီ၊
တွက်ငါ ဝှိုးနှုတ်၊ နီကိုသူနပ်၊ နားအိအိထွားခွန်” ပစ္စေကဗုဒ္ဓါး
သီး ခြိုင်းနယ်ဖေး ဘုရားလောင်၊ အကျိုအကျောင်၊ နှိုင်းနပ်သွ။

ဘုရားလောင်တဲ့ လောင်းချာနှိုင်းယို -

(၆၈) ဇာတ်ဝတ္ထု ငတ်ချာငတ်ဆီ အမိုင်(၉)

“ဩဗွေသီးဖုံး ပွေးဩ -

အနင်းနပ်ခန်းတဲ့ယင်း ခွေသွဉ်းနားဒျား နီဗွေးသီး ငေါင်း
အဆွံ့အမ၊ လုလုဉ်းနီဗွေးသီး ငေါင်းသွဉ်သင်တင် ခွေသွဉ်းအမျိုး
အီးထွားနဲ့ဗွေး၊ ကူဇြေးတပါးပါး ခံးကိုင်တောင်းလာလာ ပွေးဩ”

အားမခံးငေါင်း လောင်းနင်းနပ်ထွူတင် ဘုရားလောင်၊
လွေထူးလွဉ် “သိုင်၊ ထီ၊ လူး၊ ကောင်း” နောင်ဖုံးထွူတွေ့၊
လောင်းဒေါ့ရိုးသေး ပွေးပစ္စေကဗုဒ္ဓါးသီးနင်းယို -

“ဩဗွေသီးဖုံး ပွေးဩ -

ယိုသိုင်၊ ယိုထီ၊ ယိုလူး၊ ယိုကောင်း - ကားကအင်းယိုနပ်၊
ခွေသွဉ်းအီးအီလွေ၊ အီးဆောင်းလွေ နမ်းလောင်းတင် ရွမ်ဖေး
ဆောင်းသော့ ခွေသွဉ်းတား ပရိတ်ဂါးထားဖုံးနပ် ပွေးဩ”

ဘုရားလောင်၊ လောင်းနင်းနပ်တွေ့၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါး ပွေး
ရဟန္တားသီးတဲ့ ရွမ်ဖေးပရိတ်နောင်သွူ။

ဘုရားလောင်နပ်၊ ထူးသိုင်၊ ထူးထီ၊ ထူးလူး၊ ထူးကောင်း
ဖုံးနပ်ထွူတင် ဝိုင်းရိုးသေး ပွေးပစ္စေကဗုဒ္ဓါးသီး၊ သိုင်ဝိုင်းပါမိုးပါ၊
ကွီပါမိုးပါအခွင်၊ သွေပေးချင်၊ အလိုဖုံး ဝွေဒေါ့နယ်နင်းယို -

“ပါးစားနပ်ဖုံးဟွေး -

ခွေအီးထွာခွန် အတွက်တား ခွေအီးလွေဟား တက္ကသိုလ်း
ခမ်း၊ သီဖုံးနပ်၊ အုံကိုင်သေဟေ့၊ ခမ်းကိုယိုဟင်း” ကတိန်းဒေါ့၊
နင်းနောင်ခါ အလိုငတ်ဖြာဖုံးနပ်ရိုး -

“ဩဗွေ ခွန်တန်ဟွေ -

နီသွဉ်းသီးတဲ့ အီးထွေလွဉ်၊ နီဗွေဆချာ ဗွေဩ”

“သီလွေလွဉ်၊ခွေ တထွာတင်း၊ တဖူးလောင်းသူ၊ ဘီလူးမူး
ဖုံး အင်းအုံပွေး၊ လို၊ကကျိုက်ထားတရေတဲ့ ကောင်းတွမ်းထား
တရေ၊ လို၊ကကျိုက်ထားတလေတဲ့ ကောင်းတွမ်းထားတလေ-
စတင် အကောင်းအံးဒါး လို၊နိုင်းနောင်၊ ကွပ်နပ်၊မ၊ ဘောရန်း
အန္တရာယ်တန်ငါး၊ ခွေတဲးတဲ့ ခွေပျမ်းအံး ခွေနမ်းတင် ခွေငမ်းတင်း
ခွေအီးလွေ၊”

“ဩဗွေ ခွန်တန်ဟွေ -

ကွားခေါ်ကဲနိုင်းမိုင်၊ နီသွဉ်းသီးတဲ့ ပေါးလွေလွဉ်၊ နီဗွေနပ်၊
နီထီးတရေခန်းတဲ့ယင်း နီတထွားတင်း၊ နီတဲးတဲ့ နီဗွေဖေးလွေ၊
လွဉ်တင်းတဲ့ယင်း အီးလွေလွဉ်၊နှိုင်းနှိုင်း နီဗွေဒျားရင်၊”

“အို့ - ပေါးနပ်တဲ့ ဘီလူးမူး ဖေးကကောင်းလ၊မွန်းတင်း
တွေ့၊ အွဉ်းဆွေ့၊ဆွေ့၊သ၊ အွဉ်းမ၊မ၊သတိ၊ အွဉ်းခွေါင်ခွေါင်
သတိ၊နော”

ဘုရားလောင်၊ ဖေးသတိ၊ ဝွေသီးနိုင်းနပ်၊ထွေတင် တွမ်း
အလို၊ငတ်၊ဖြာ၊ ထန်းလွေခန်းဒျား တဖူးညာ၊နပ်၊သွေ။

ဘီလူးမူးဖုံးနပ်၊ (ပစ္စေကဗုဒ္ဓါးဗွေသီး ကဒေါ၊နယ်အတို့၊
ဖန်ဆင်၊စွဉ်းနုံ၊ ဖန်ဆင်၊စွဉ်း တရွပ် - စတင် နိုင်းနောင်၊ဖုံးသွေ။
ဘုရားလောင်၊လို၊ ငတ်၊ဖြာ၊အကို ကနစ်သက် ကထီးတရေဒါး

(၇၀) ဇာတ်ဝတ္ထု ငတ်ချာငတ်ဆီ အမိုင်(၉)

ထား ပါတဖြာနပ် ထီးတရေမွေးစဉ်း ဘီလူမူးဖုံးတင် အံ့ကိုင်
ဆိုင်ထိုး၊ ဘုရားလောင်ရိုး -

“ပါနပ် - ပွိုးထမိုင် နာမအံ့ကိုင်ဆိုင်တိုးနပ်”

“ဩဗွေ ခွန်တန်ဟွေး -

ခွေသွဉ်းခင်း ဟမ်းပေါင်းဆာငါး၊ အံ့ပဆား ပသာက တရွပ်
ကိုယ့်”

“ပါနပ် - နာတွမ်းထီးတရေမွှန်း၊ နာတွမ်းမဉ်လမွှန်း
ဘီလူမူးဖုံးနောင်ဟိုင်”

“ဩဗွေ ခွန်တန်ဟွေး -

ခွေတဲးတဲ့ မဉ်ထွာခင်းမိုင်ထွာ၊ ထီတရေတမ်း တလတမ်း
ဒွမ် ပွေးအော်”

“အွို ပေါးနပ်တဲ့ နာမွိုက်နာခံ၊ မဲ့ဘီလူမူးဖုံး အီးအံးနာ
ကွေး”

ဘုရားလောင်ရိုးသွ။ နှိုင်းနပ်တဲ့ ပါနပ်အံ့ကိုင်ဒျားစွ။
ကွပ်နပ်မ၊ ဟဲ့လွေ့ဝွေတလတမ်းဒွမ်တင် တွမ်းအလိုလစ်ဖြာ
လွေ့ငါယင်းနောင်သွ။

ဘုရားလောင်သီး ကထွိုင်းလွေ့ငါ ဆချာပါနောင် ထီး
တရေငါး ဘီလူမူးဖုံးတင် လွေ့ထေ့ဘီလူမူးသီးထျ၊ ဝွေကမဉ်
လအဖြာနောင် ပျားမွန်းညီထွ။တင် ကပျားညီဘီလူမူး ထား
ယူးဆွေ့တို့က် ပါနိမွိုက်နပ် လွဉ်တို့က်ဟွမ်ဗူး ဘီလူမူးဖုံး အံးထိုး

စွဉ်းနောင်သွ။

အံးပါတဖြာနပ်ထွါ လွေငါဖျင်တထောင်း၊ ဖန်ဆင်းဖျင် တဒုံ၊ အံ့ပွေဖျင်နပ်ကို တလဲင်း၊ တချင်နယ်ငေါင်းဖုံး တွိုးနပ် ကိုတော့ ပါတဖြာနပ် စွယ်ထာအငေါင်းတလေ့တင် လွေထေ့ ဘီလူမူးဖုံးထျ၊ အံ့ကိုင်သေဖျင် ဘုရာလောင် ဒေါနယ်နဲင်း အဖြာရီးနပ်အတွိုင် လတင်းနေနေ၊ ပါနပ်တဲ့ ဘီလူမူးဖုံး လွဉ်ပြုံးအံးဖျင်နောင်သွ။

ဘီလူမူးဖုံးနပ် အံးပါနပ်ထွါ လွေငါဖျင် တထောင်း၊ ဖန်ဆင်းဖျင် တဒုံ၊ အံ့ပွေဖျင်နပ်ကိုရပ်၊ တံစ်ဟွမ်နံးသာလွီး၊ တွိုးနပ်ကိုတဲ့ ပါကစွယ်ထာနွမ်ဟွမ်နပ် အံ့ကိုင်သေဖျင်၊ ဘုရာ လောင် ဒေါနယ်နဲင်း အဖြာရီးဖုံးနပ်အတွိုင် ကွဲးတော့ လတင်း နေနေ၊ ပါနပ်တဲ့ ဘီလူမူးဖုံး လွဉ်ပြုံးအံးဖျင်နပ်သွ။

ဘီလူမူးဖုံးနပ် အံးပါနပ်ထွါ လွေငါဖျင် တထောင်း၊ ဖန်ဆင်းဖျင် တဒုံ၊ အံ့ပွေထဲင်း တလဲင်း၊ လွူးဆွမ်းဒဲဉ် ဖေးအံး ဟန်းအိုအို၊ တွိုးနပ်ကိုတဲ့ ပါကစွယ်ထာအိဉ်နပ် အံ့ကိုင်သေ ဖျင်၊ ဘုရာလောင်ဆွဲမ နဲင်းအဖြာရီးဖုံးနပ်အတွိုင်၊ လတင်း နေနေ၊ ပါနပ်တဲ့ ဘီလူမူးဖုံး လွဉ်ပြုံးအံးဖျင်နောင်သွ။

ဘီလူမူးဖုံးနပ် အံးပါနပ်ထွါ လွေငါဖျင် တထောင်း၊ ဖန်ဆင်းဖျင် တဒုံ၊ အံ့ပွေယင်း တလဲင်း၊ ဒါသေခါ နဲင်းလူသီး ခင်းလမ်းဗေင်း၊ တွိုးနပ်ကိုတဲ့ ပါကစွယ်ထာချော်ပြေနပ် အံ့

(၇၂) ဇာတ်ဝတ္ထု ငတ်ချာငတ်ဆီ အမိုင်(၉)

ကိုင်သေ့ဖျင်၊ ဘုရားလောင်း၊ ဆွံ့မ၊ နှိုင်းအရီးဖုံးနက်အတိုင်း၊
လ၊ ဖျင်တင်းနေနေ၊ ပါ၊ နက်တဲ့ ဘီလူးမူးဖုံး လွှဲပြုံးအံ့ဖျင်နက်သွ။

အင်းကိုင် ဘုရားလောင်းတဖြာချား၊ လွေ၊ ငါနက်တင် ပွန်း
လ၊ လဲဦးတခြာတန်၊ ကွဲးတွေ့၊ ဘီလူးမူးတဖြာနက်ရိုး -

“ပါ၊ ယိုနက်၊ ပညားအစွန်းထင်အင်း၊ ခွေပေါးတအံ့ဗားတင်း
ပါ၊ ခိုယိုယားနက်၊ ခွေတခံ့သင်ချာတင်း၊ ခွေအံ့ဗား ပါ၊ ခိုယိုယားမ၊
ခွေသင်ချာ”

အွဉ်းမားန အွဉ်းကျအနမ်း ဖန်ဆင်ခန်း လို၊ မူးယောင်းရေ၊
တဖြာပွိုး၊ မဟေ့မညာ၊ လွေလွဉ်းဘုရားလောင်းဆချာ၊ လို၊
ကလွေမာ၊ ထာမာတခြာမော့ဖုံးနက်၊ ထီးပါ၊ မူး (ဘီလူးမူး)တရေ၊
နက်တင် -

“ပါ၊ ခိုငါသူနက်၊ တွမ်းနာရော့ဝင်နှိုင်းမိုင်”

“ပါ၊ ခိုငါသူနက်၊ ခွေဝါသွ။”

“ဟေ့ - ပါ၊ ငါနက်၊ ပါ၊ မူးပေးယိုနက်၊ တရေတဖုတ်ဖဲ ပနဲဉ်း
တဲ့ပနဲဉ်းငါး နှိုင်းစွဉ်းကောင်းတိုင်ထူး၊ အသွီးယားတဲ့ နှိုင်းစွဉ်းခံ၊
အွဉ်းကိုင်ဝင်ခွိုးဖါ ဝင်သင်လွဉ်းသွ။ နာနက်၊ ပွိုးထမိုင်၊ နာမွေ့
တအုံပေါ်တင်း၊ ပွိုးထမိုင်၊ နာမွေ့တလွေယွယွတင်း၊ ပွိုးထမိုင်၊
နာမွေ့ တလွေဟေ့ဟေ့တင်းဟောင်း”

“ဖူးဝေးသီးဖုံးဟေ့ -

ပါ၊ မူးနက်နက်၊ ခွေမာတမွေးတင်း၊ ဘီလူးမူးတန်ချား၊ ပါ၊ မူး

နောင်၊ တွမ်းအသွ၊ဖုံး ကောင်းအံ့လ၊ထိုလဲဦး ခွေလိုငတ်၊ဖြာ
လဲဦးသွ။

“တမ္ပေးတင်း၊ လို၊ခိုသီးဖုံးနပ်၊ ပေါးအသ၊လျား အမာတင်
ထီးအမာနပ်၊ ရှိ၊စဉ်းဘီလူမကောင်၊ ရှိ၊စဉ်းပိတ္တာမူးမကောင်”

အရိုးဒါးနင်းနပ်၊လွဉ်းလွဉ်း၊ ဘီလူမူး အင်းဒေါ၊နင်းနောင်၊တွင်း
ဘုရာ၊လောင်၊နပ်လွေ၊ငါခန်းချားတွေ့၊ ဘီလူမူးတဲ့ နပ်လွေ၊စဉ်း
ချားနောင်၊သွ။

ဘီလူမူးနောင်၊ တံခိုထွေ၊တင်း ဘုရာ၊လောင်၊တင် လွေ၊
တို့က်ဘုရာ၊လောင်၊ တလ၊တင်း၊ ကွဲတွေ့၊ အဖန်ဆင်၊အနမ်းနပ်၊
ဒါးအမျိုးမျိုး၊ ပေါးထီးထီးလို၊ တဖူးလောင်းတဲ့ မာ၊ဖေးနေးဝင်၊က
သညင်၊ဇွေတွေ့၊ ဖန်ဆင်၊နယ်ခါးခါး အင်းနမ်းလောင်းတင် လွေ၊
မ္ဗိုင်ထား၊ တဒါးတောင်းပွဲး၊ ပေါးထီးဖျင် လို၊တထွင်းတဲ့ ဖန်ဆင်၊
တော ပေ့လွေ၊တွမ်း အပိုပေးတွေ့၊ နပ်လွေ၊လွဉ် ဘုရာ၊လောင်၊
ဆချာပွဲး၊ ကထီးထီး လို၊ဖုံးနပ်၊ ရှိ၊ဘုရာ၊လောင်၊ နင်းအရီးဖုံးနပ်၊
လွဉ်းလွဉ်း၊ ဘုရာ၊လောင်၊တဲ့ ဒေါ၊ချာနင်းအရီး နပ်၊အတိုင်း၊
လွေ၊ငါငါ ကာတိတ်၊တိတ်၊တွေ့၊ တို့းစွေ၊လွေ၊စဉ်း တက္ကသိုလ်း
ခမ်း၊ ဘီလူမူးနပ်၊တဲ့ ငမ်းတင်းပါ၊၊ အွဉ်းထိုးမားထိုး အပို၊ နွှံ၊ဝေင်၊
ကို ထွေလွဉ်းဘုရာ၊လောင်၊ ဇွေ၊တဖြာ၊လွှမ်း၊ ဘုရာ၊လောင်၊
နောင်၊ နွှံ၊လွေ၊ဝေင်၊တခါ၊ လွေ၊အံ့ပဆား တရွပ်တဖြိုးလောင်း၊
ကွပ်ဘုရာ၊လောင်၊ တံခိုတင် ဘီလူမူးနောင်၊ ထင်းတရွပ်လောင်း

(၇၄) ဇာတ်ဝတ္ထု ငတ်ချာငတ်ဆီ အမိုင်(၉)

လ၊တင်းတွေ့၊ ဖန်ဆင်းတရေးမွေးစွဉ်း အနမ်း နှိုင်းနှိုင်းလူမူ၊
အံ့သူးလွိုးဟးထာ၊ တရွပ်တခါ၊ထျးနင်သွူ။

အတွင်းနဝ်၊ခါ ခွန်တန်တက္ကသိုလ်းခမ်းနဝ်၊ ထုမ်းတွမ်းဆင်
လွေ့လယ်းဥယျာဉ်းမြိ၊ ထီးဘီလူ၊မူးနောင်၊တင် မဉ်ထူးထွဲစဉ်း
တလဲင်းချင်၊တွော့၊ ထွဉ်းအလို၊နင်းယို -

“ပါးနပ်၊ လွေ့မြိုင်မြိုင်ဟဲ့င်း၊ လွေ့ရီပါးမူးသူ၊မြိုင်၊ အဝါ၊
အဝ်းနဲ့ / အဲဉ်ထဝ်းနဲ့။”

ပါးနပ်၊လွေ့ထွေ့ ဘီလူးမူး -

“နာနုနိ၊ ဝါအောင်နေဟောင်း”

“အင်းအီ၊ တရွပ်လောင်းကို ပါ၊သူ့နပ်၊ ခွေဝါ၊သွေ့သနယ်”

ဘုရားလောင်း၊ အွဉ်းဒေါ့ချာ -

“တမွေတင်းကွေး ပါ၊နင်၊ ပါ၊မူးနင်၊နင်၊ ခွေမာတမွေ
တောင်း၊ ပါ၊မူးနင်၊နင်၊ ဘီလူးမူးတန်ဒျား၊ ဘီလူးမူးနင်၊နင်၊ အံး
ထိုးခွေလို၊ ငတ်၊ဖြာလဲဉ်းသွ။”

ဘီလူးမူးဒွေးချာ -

“မွေးတစ်၊ လိုနိုသီး အမျိုယို ပေါးအသ၊လျားထာ၊နဝ်၊ အမည်ဒေါ၊နွင်းမိုင်၊တဲ့ အဒေါ၊ဒျား”

ပါးခွန်လိုနပ်၊ သင်ချာ လောင်းနယ်ခွန်နင်းယို -

“ပါးမူးနဝ်ရိုး တရွပ်ကို ပါးခိုနဝ်၊ ဂွေဝါ၊”တဲ့၊ ပါးတရွပ်ကို နဝ်ရိုး၊ ‘ဂွေမာမွေးတဝ်း ဘီလူးမူးတန်ဒျား၊ အံးထိုးဂွေလို၊ ငတ်၊

ဖြာလဲဦး' တဲ့”

ခွန်တက္ကသိုလ်နဝ်ရိုး -

“ပေါးပါနဝ်ရိုး ဝွေမာမွေးတဝ်းတဲ့ ထွဲလဲဦး၊ ပေါးအမွေး အဲဉ်ထဝ်းတဲ့ ထွာခွန်တဗြိုနဝ်သနယ်၊ လွေဟဲ့လွဉ် ပါးမူးသူ၊ ဟဲ့ဦး”

ခွန်လိုတဲ့ လွေဟဲ့လွဉ်ဘီလူးမူး၊ အွဉ်းထမ်းဆင် တဗား လောင်း၊ လေဝ်ဝေင်ထွဲတင် သင်ထင်စွဉ်း ဟော်ကီ၊ ဘီလူးမူး နဝ် အွဉ်းထွာထွဲစွဉ်း နင်တန်တဖြာနောင်သွဲ။

ခွန်နဝ်နဝ် လူးထီထွဲ သူးနံးသာ သွဲဆောင်းခန်းဒျား ဒဲဉ်ဟာ၊ အံးဒဲဉ်သစ်ကထွဲတဲ့ လွေစွဉ်းတဗွဉ်းစွဉ်း အခင်းလမ်း ဗေင်း၊ ဘီလူးမူးတဲ့ (ကျောင်းကားဘီလူးမူးတဲ့ ဝင်တသေတဝ်း တင်) ခွန်လိုဖုံး လွှဲးတွမ်းဒဲဉ်အွီးဟန်းဟောင်း၊ ဘီလူးမူးတဲ့ သဲစ် အံးဒဲဉ်ကထွဲ လွေထေ့ခွန် တလဲင်းချင်၊ ပျားညီလိုဝင်ဗွိုးဗွိုး တွိုးမွူးနာတွေ့၊ ဘီလူးမူးနဝ် ခွယ်းတရွှံ၊ ဗေင်းတခေင်း ဂွိုးခန်း ထာ တသိတ်သိတ်တင် ခွန်တဲ့ သးဝီးသးဝ၊ စူတဲ့ဖြ၊ ဖြောင်းတဲ့ ရီနဲင်းယို -

“ဗွိုးထမိုင် မဗွိုးတွိုးထာဖူးမူး”

“ဩဗွေးခွန် - ခွေသွဉ်းမူးနဝ် နီဗွေးထူးသင်ကွိုး တဖူး လောင်း၊ ဟော်ကိုယို နင်တန်ဖုံး အဝ်းအာတန်၊ ခွေသွဉ်းနောင် ထွာကွိုးနီဗွေးမာပေး၊ နီဗွေးဗွိုးပါတဲ့နဝ် ဖူးဝေးဖုံးတဲ့နဝ် -

(၇၆) ဇာတ်ဝတ္ထု ငတ်ချာငတ်ဆီ အမိုင်(၉)

‘လို့မူလွင်း - ဝင်းဟဲ့သဲင်ကျိ၊ တဖူးလောင်း’ ခွေတဖြောင်း
နာတဖြေ၊ ဝင်းမဉ်းအံးနွောင်၊ မွိုင်ခွေမွိုင် ခွေအီးအွဉ်းလွီးမိုင်ကို၊
တခမ်းလုမ်း နီဗွေကပွိုင်းဒါးအားဏား မဉ်းအပ်လို့လို့ ခွေသွဉ်းမ၊
ဝင်းအံးနွောင်၊ ခွေသွဉ်း လ၊ တဝ်းတဖြာဖြာ။”

“လို့တခမ်းလုမ်း တထီလုမ်းနပ်၊ ခွေတပွိုင်းလို့တောင်း၊
(တဆဲင်းလို့တဝ်း) လို့ကလွိုခွန်ငေါင်း လို့တလွောကလွဉ်တဝ်း
ဥပဒေနပ်မ၊ ဆဲင်းခွန်၊ လို့အပဲစ်သားနပ်မ၊ ခွန်ပဲင်းခွန်ဆဲင်း၊
ကွပ်ပွီးနပ်မ၊ တခမ်းလုမ်း ကပဲင်းဒါးအားဏားနောင်၊ ဖေးနာ၊
တထွာတောင်း” ခွန်ရိုးနဲင်းနောင်။

“တခမ်းလုမ်းတား ဖေးအားဏား မဉ်းတထွာတောင်းတဲ့
တဟော်ကိုတားနပ်၊ အားဏား ဖေးခွေသွဉ်းဟိုင်း”

ခွန်နောင်တဲ့ (ဘီလူမူကျောင်း တသေယူးယားတောင်း)
အယားပွိုနွိုချော်ပြေ သေဗော့ချား အသားယားဖဲလွမ်းတွေ့၊
ဒေါ့ချာနဲင်းယို -

“ပေါးတဟော်ကိုနပ်တဲ့ အားဏားဖေးချားနာ၊ နာမဉ်မာ၊
နဲင်းမိုင်တဲ့ လ၊ ချား” ဖေးမားခန်းချား အားဏားနဲင်းနပ်သွ။

ဘီလူမူတဲ့ “ဟောင်သွ။ဗွေ” ရိုးနဲင်းနောင်တင် ခွန်တဲ့
အမာသဘော်တူလဲဉ်း ရိုးနဲင်းနပ်တွေ့၊ တဒေါ့ခွမ်ထမိုင်မိုင်၊
ဗေင်းဖေအမာ တခြောတငါခန်းချား၊ မဲဗေင်းအီးခန်းချားနပ်သွ။
သဲစ်ခွန်မဲကဗေင်းတဲ့ ဘီလူမူနပ်၊ သဲင်စွဉ်းဘီလူဝေင်၊

သင်ဟဲ့လွှဲစဉ်း ဘီလူးဖုံး၊ ဝွေနှောင်၊ အံ့ရီးရီးစဉ်း ခွန်တန်၊
ခွန်နပ်၊ အင်းကိုင်စဉ်းအဆွတ်လျှမ်း၊ ဘီလူးအလောင်းအလင်ဖုံး
နှောင်တဲ့ အံ့လို့အလောင်းအလင်ဖုံး၊ ချိုင်းကားတင် ဟော်ကို
ကအင်းဒါ၊ ဆုာဖုံး၊ ထီးဖုံးနပ်တဲ့ အံ့ပါလို့၊ အဝီအယား၊ အကား
သား၊ အသွီး၊ ဘီလူးအံ့အံ့လို့လ၊ အဖြေ၊ အသွန်းထီ၊ အမဲ့၊
အချသွတ်တမ္မတ်၊ အင်းကိုင်စဉ်း အဆွတ်ခြင်ခြင်လျှမ်းသွေ။

ထာလေခင်းမွူးရောင်နပ်၊ ထာလိန်လေသွေတဲ့ ဟော်
တခါတဗွင်တင်း၊ ဟော်တခါ၊ အင်းထိုင်စွဲစွဲတင် လိုအများ
အင်းထီးပငါပရာတွေ၊ ခွေဒေါတမျိုး နာရီးတစွဲ၊ အလှိုးထွာ
လဲဉ်း တမျိုးမျိုးချားရင်၊ အွဉ်လို့ဝင်သဘောတူ၊ ထူးခွဲဆေးကိုင်
စဉ်းတခါ၊ လိုအများနွဲ့ငါ၊ ထီးစဉ်းချား ဆွတ်အင်းဒါအင်းဒန်း၊
ဒေါလွခန်းခင်းယို -

“မဟာနီ၊ ပါကအင်းတရွပ်ကိုနပ်၊ အရိုး - ‘ပါမူးနပ်နပ်၊
ခွေမာမွေးတင်း၊ ဘီလူးမူးတန်ချား၊ ဘီလူးမူးနပ်နပ်၊ အံ့ထိုးခွေ
လို့ ငတ်ဖြာလဲဉ်းသွေ’ အရိုးခင်းနပ်၊ ခွန်ကထူး ပါမူးမဟာနပ်၊
ပါကရီးအတွင်း ဘီလူးမူးတန်ချားရင်၊ နီခွန်နပ်၊ ကျောင်ကား
ဘီလူးမူးတဲ့ သေတင်းတင် ထူးမား၊ မာခန်းချားအမာ၊ မဟာနပ်၊
ဘီလူးမူး သင်ဟဲ့လွှဲ အသွေဖုံးနပ်မ၊ အအံ့လို့လစဉ်း လိုဟော်
ကို နှင်းယိုသနယ်”

“မွေး - အမွေးခင်းနှောင်ချားရင်၊” ဒေါနယ်လို့ဝင်၊ နှင်း

(၇၈) ဇာတ်ဝတ္ထု ငတ်ချာငတ်ဆီ အမိုင်(၉)

နောင်ဖိုးသွ။

လိုးဖိုးနောင်၊ ဖျိုးကြောင်းဟော်ကီ၊ တွမ်းထီပသေ၊ တွမ်း
နုံးသားဖြပ်၊ တွမ်းကောင်းစွိုင်းဟဲ့၊ ခြိုင်းတဲတဲဝါးဝါးယင်းဟော်
နင်းနပ်သွ။

မဟာဘုရားလောင်း၊ ကအင်းတရွပ်ကိုနပ်၊ အမားနင်းယို-

“သဲ့င်ပရိတ်နပ်၊ အွဉ်းအကတူးထွောင်း၊ လူးပရိတ်နပ်၊
ယိုင်းရဲခါအနမ်း၊ ချမ်နသန်လျက်၊ ဗေင်းတဝ်းထာ၊ အုံထိုင်း
လေနာ၊” စွဉ်းနပ်သွ။

လိုးဖိုးနောင်၊ ရိုး -

“ပါတရွပ်ကို မဟာနီနပ်၊ ဘီလူးမူး ဖန်ဆင်းအနမ်း ကတ
ရေထာ၊ နင်းစွဉ်းလူးမည်းတဲ့ ဝွေတခံးထွားတဝ်း၊ ပါနပ်၊ ထွာလို
မျတ်မွေးတန်၊ လိုးကုဇွဲးဟောင် လိုးစွဲးဖြိုးတန်၊ လိုးဉာဏ်းပညား
အင်းတန်၊ လိုးနင်းနပ်၊ မည်းအုပ်ခွဲတ်ခမ်းထီနပ်၊ ခမ်းသား ထီသား
ကားကအင်း အီးချမ်းသားသနယ်၊ ပါနပ်နပ်၊ နီလွေပင်၊ ယိုခါ
နီအွဉ်းထွာ နီခွန်ဟောင်း”

“မွေးချား၊ ဟောင်ငါးသနယ်နပ်၊”

အုံကွဲတိုင်းပင်း အီးဒင်းခွန်ကီစွနပ်သွ။ အမူးအမတ်ဖိုးတဲ့
နပ်၊ ခမ်းသားထီသားဖိုးတဲ့နပ်၊ ကားကအင်း သဘော်တူးချား
တင် လွေလွဘုရားလောင်းထူးတွေ့၊ လောင်းဒေါ့နင်းယို -

“ဩဗွေ -

နီသွဉ်းသီးခွန်နပ်၊ ဘီလူမူ အံးထူးထိုးလဲဉ်း မဟာ၊ နီဗွေး
ထွာဖေးသွော့ နီသွဉ်းသီးခွန် ဗွေးဩ”

ဘုရာလောင်တဲ လက်ခံးတလဲဉ်းချင်၊ ပင်သဲဉ်းဟော်ကီ
ပလ္လင်းလောင်း၊ ခွသ၊ရျူးရောင်း မင်္ဂလာ၊ ထွာလ၊စွဉ်းဒျား “ခွန်
တန်တက္ကသိုလ်းခမ်း” နပ်သွ။

ခွန်တသာဘုရာလောင်နပ်၊ သူးတေားကောင်စဲစ်စဲစ်၊
လွှာက်တမ်း အဂတိတရာလစ်ပါ၊ လွှာက်လွဉ်းဒျား ခွန်ကျင်
တရာ အပါတဆီ၊ မာကုသိုလ်းဒါးန - စတဲဉ်းနပ်ထွ။ခါ
ကံးပသာအသွိုက် ထွိုက်ရာသီလွေခန်းဒျားနောင်သွ။

ဗွေးမျတ်ဘုရာ ဟော်ကျာနယ်ချာ စခါခရာထွ။တွေ့
ဟော်သော့သွပ်ဒျား တရာဂါးထားနိုင်းလယိုသွ။ -

၉၆။ သမတိတ္တိကံ အနဝသေသကံ၊ တေလပတ္တံ ယထာ ပရိဟရေယျ။
ဝေ သစိတ္တ မနုရက္ခေ၊ ပတ္တယာနော ဒိသံ အဂတပုဗ္ဗံ ။

“တပဲ့တပန်၊ ရဟန်းသီးဖုံးဟွေး -

သံသရာအကို တတို့ဖိုတမ်း နီဗ္ဗာန်သူး ဖေးကတို့တဲင်
ကအောင်းကျဲဒါး (ကအားထွတ်ဒါးတရာ)(ရဟန်း) နပ်နောင်
ထိန်ဟောင်ဟောင်ဟးသ၊ နိုင်းပါကဖင်လွေ နားမန်ဗွေတွောင်း
တကောက်နောင်နော”

ဟော်တရာနပ်ထွ။ခါ ပေါင်ချာဇာတ်နိုင်းယို -

(၈၀) ဇာတ်ဝတ္ထု ငတ်ချာငတ်ဆီ အမိုင်(၉)

“ခွေပရိသတ်ယိုခါနပ်၊ မော့နပ်ခါ ထွာဖို ခွန်တက္ကသိုလ်း
ပရိသတ်၊ ဘုရားခွေယိုနပ်၊ မော့နပ်ခါထွာဖိုလဲဉ်း ခွန်တက္ကသိုလ်း”
နပ်အကျောင်၊ ပေါင်ချာဇာတ်နိုင်းနောင်သွ။

ထွားသွဉ်ဟော်ကျပ် တေလပတ္တဇာတ်ယိုတဲင်
ကလ၊အီသတိ၊ ကလ၊အီပညာ၊ ကလ၊ဒါး
ထားသေတရာ၊ဖုံးနောင်၊ -

၁။ ပေါးအားထွတ်တရာ၊နောင်၊ အွဉ်းသတိ၊ခေါင်ခေါင်ခြ၊ခြ၊
အွဉ်းစွ၊စွ၊ဗားသ၊ နိုင်းပါ၊ကဖင်၊လွေ၊ နားမန်၊ဗွေတွောင်း
တကောက်၊နပ်အတို့၊ -

၂။ အားရွံးငတ်ပါ၊ ကရို၊နပ်၊ မဲ့အားရွံး၊ နားအားရွံး၊ နေ့၊ဖူ
အားရွံး၊ ဖြေ၊အားရွံး၊ နမ်းအားရွံး -

၃။ ပေါးစူ၊သ၊ ပေါးလွှောက်၊လွဉ်၊ အားရွံးငတ်ပါ၊ နပ်၊ဖုံးနပ်၊
မော့ဗား ထားဒုက္ခလွဉ်းလွဉ်း -

၄။ ပေါးစူ၊တမ်းသ၊ ပေါးလွှောက်၊လွဉ်၊တမ်း အားရွံးငတ်ပါ၊ဖုံး
နပ်၊နပ်၊ လ၊ဗားထားချမ်၊သားလွဉ်းလွဉ်း -

၅။ သံသရာအကို တတို့၊ဖိုတမ်း အရပ်အဖွဲ့၊(အဂတဒိသပုဗ္ဗ)
နပ်၊ “နိဗ္ဗာန်၊”နောင်သွ။ ။

တောင်ခါ-

မဉ်းထွာဘွဲနဝ်၊ သုဒ္ဓါဝါသငတ်ဘွဲတဲ တွဲဖိုတဝ်းနေနေ၊
“နိဗ္ဗာန်ခမ်း၊ နိဗ္ဗာန်ရပ်” ကရိုနဝ်၊ ဥပမာဒျား၊ နိဗ္ဗာန်နောင်၊
အရပ်အဲဉ်ထောင်း၊ ဘွဲအဲဉ်ထောင်း (အဝတ္ထာ-ဒျား)သွ။

တေလပတ္တဇာတ် ကဗျာ

- ၁။ အားထွတ်ကမ္မဋ္ဌာန် - ရဟန်း တွမ်းတကာ
တွမ်းခွဲမွန်းဟဲ့င်း - ထွားနဲင်းသော့ပါ၊
နီသယိုအိ - ထိန်တီခါးဟး
နဲင်းနောင်မး - တွဲလး နိဗ္ဗာနာ ။
- ၂။ တခြာကိုသူ - ဘီလူ နင်မူ
လိုခိုရဲင်းကျား - ကောင်ယား ဖေ့စူ၊
အားရွဲဝွေ့ကျိုက် - လွေ့တွိုက် သိမ်ထူး
ပါခိုယား - အံးဟး နင်ဘီလူ ။
- ၃။ ယံလး နိဗ္ဗာန် - မိဋ္ဌာန် ဟောင်ယူး
အားရွဲရိုတွိုက် - လိုဗွိုက် ထွာစူ၊
အားရွဲစဲင်းထွား - ရဲင်းကျားခိုမူ
ထာငေ့စွဲ - ထာငွဲ မော့ဟးသွ။ ။

တေလပတ္တဇာတ် ထွဲယိုသွ။

(၈၂) ဇာတ်ဝတ္ထု ငတ်ချာငတ်ဆီ အမဲ့င်(၉)

စွယ်ဒုက္ခ

- * ထီးတရေမည်လ၊ ၊ ထွာလောဘ ၊
စွယ်ခြ၊ ဒုက္ခသွ။ ။
- * ဟိုန်တလေမည်လ၊ ၊ ထွာလောဘ ၊
စွယ်ခြ၊ ဒုက္ခသွ။ ။
- * နှိမ်ဟွမ်မည်လ၊ ၊ ထွာလောဘ ၊
စွယ်ခြ၊ ဒုက္ခသွ။ ။
- * အစိုးဗွမ်မည်လ၊ ၊ ထွာလောဘ ၊
စွယ်ခြ၊ ဒုက္ခသွ။ ။
- * ချော်ပြေမည်လ၊ ၊ ထွာလောဘ ၊
စွယ်ခြ၊ ဒုက္ခသွ။ ။
- * အားရွံ့ငတ်ပါ၊ ၊ သျှောင်လညာ၊ ၊
တဖြာ သူးတောသွ။ ။

၉၇။ နာမသိဒ္ဓိဇာတ် (ပစ္စုပ္ပန်)ဝတ္ထု

နီဗ္ဗေဒဘုရား သတင်းသွံ့အင်းအုံ သာဝတ္ထိခမ်း ဇေးတဝှန်း
ကျောင်းကိုအတွင်း ပွိုင်းပွိုင်းတွင်း “ရဟန်းတပါး မဉ်ဖန်လဲင်းတော
မဉ်တသာ”တင် ဟော်ဗား “နာမသိဒ္ဓိဇာတ်”ယိုသွ။

ပါးတဖြာနဝ် အမဉ်“လိုယျတ်”တဲ့၊ ပါးနဝ်နဝ် လဲင်း
တွင်းသက် နွှိသော့သားသနား ထင်းပိုင်ရဟန်း၊ ရဟန်းသီးဖုံး
ဟဲ့“စင်ယျတ် - လွဉ်ယိုဟဲ့”၊ “စင်ယျတ် - အုံထွိုင်းဟဲ့”
ရိုးလွနိုင်းနဝ်တင် ဝွေယူး -

“လောကကိုယို ‘မဉ်လိုယျတ် - နဝ် မင်္ဂလာအဲဉ်ထောင်း’
ဝင်ရိုးနိုင်းနဝ်၊ အီးဖန်တောကမဉ် မင်္ဂလာအင်းအင်းနောင်မ”
ဝွေယူးလဲနိုင်းနဝ်သွ။

ရဟန်းနဝ်နဝ် လွေအဥပဇ္ဈာယံဆရာထူး လွေလောင်း
နိုင်းယို -

“ဩဗ္ဗေ -

ခွေသွဉ်းမဉ်လိုယျတ်နဝ် မင်္ဂလာအဲဉ်ထောင်း၊ ဖန်တော
သော့ မဉ်မင်္ဂလာ အင်းအင်းနောင် ဗွေဩ”

“ရဟန်းပေးဟွေး -

မဉ် - ကရိုးနဝ် ပညတ်လဲးကျိဒျား၊ ကွပ်မဉ်တင် ကထာ
အီအကျိ၊ တမျိုးမျိုးအဲဉ်ထောင်း၊ စူးဟော့နာမဉ် လီလီနောင်
ဟဲ့”

(၈၄) ဇာတ်ဝတ္ထု ငတ်ချာငတ်ဆီ အမိုင်(၉)

“စူတင်းဗွေး၊ ဖန်ဖေးတသာသာယင်းဟိုင်း ဗွေးဩ” အင်း
တောင်ပြန်းတိတ်တိတ်စွဉ်းချားနဲ့နင်တင် ရဟန်းသီးယားသီး
တဲ့ သေစွဉ်းချား စွမ်းပါပါသွေ။

အတွင်းနင်ခါ တွိုးတနီတော့၊ ရဟန်းသီးဖုံး အုံပြုံးဒေါ့လွ
နင်းယို -

“ဗွေးပေးသီးဖုံးဟွေး -

စင်ယျတ်နင် အမည်ဖန်တော့ချား အမည်မင်လားအင်းအင်း
ပေးနင်”တဲ့၊ အင်းဒေါ့လွနင်းနင်တွင်း နီဗွေးဘုရားကျွလွဉ်။

“ရဟန်းသီးဖုံးဟွေး -

သီအုံပြုံးဒေါ့လွ ငေါင်းအမျိုးမိုင်ဖုံးဟောင်း”

“နီသွဉ်းသီး ဒေါ့လွချား စင်ယျတ်မည်ဖန်တော့ချား အမည်
မင်လားအင်းအင်း - နင် အခရား ဗွေးဩ”

“ရဟန်းသီးဖုံးဟွေး -

ရဟန်းယိုနင် အမည်ဖန်တော့ အမည်တသာ ဘဝယိုခါ လွမ်း
မွေးတင်း၊ စိုးရီးစခါတဲ့ အမည်ဖန်တသာ အမည်နေနေ”၊ မိန်းနင်းနင်
ထွူတင် ဟော်ခြင်းနယ်ချာ စခါဘဝ လယိုအတွိုင်သွေ။

နာမသိဒွီဇာတ် အတိတ်ဝတ္ထု

အွိုးစခါ တက္ကသိုလ်ခမ်းကို ဘုရားလောင်းယို အင်းထွာ
ဒိသာပါမောက္ခ ဆရာတဖြာ၊ အင်းသွဉ်ဖေး တပဲ့ပေးသီးငတ်ချာ

ပေးတင်းနပ်သွ။

ဒိသာပါမောက္ခ တပဲ့တဖြာ အမဉ် “မောင်းယွတ်” တင်
“မောင်းယွတ် - လွဉ်ယိုဟိုင်း၊ မောင်းယွတ် - လွေဟိုင်း”
ကထင်းရို၊ နှင်းနပ်တင် ဝွေယူးနှင်းယို -

“ခွေမဉ် (မောင်းယွတ်)နပ် မင်္ဂလာအဲဉ်ထင်း၊ ဖန်တောက
အမဉ်တမျိုးမ” ယူးလ၊နှင်းနပ်တွေ့ လွေထေ့အဆရာ -

“ဆရာ - ခွေသွဉ်းမဉ်နောင် မင်္ဂလာအဲဉ်ထင်း၊ ဖန်ဖေး
တော အမဉ်တမျိုးမျိုးမွိုင် ပွေးဩ”

“ယိုမောင်း -

နာလွေလယ်သေ့ ခုံကိုသူ၊ နာကနပ်သက်ဒါး မဉ်
တဗား ဟး၊ နာကယူးဒါး မဉ်မင်္ဂလာ တမျိုးမျိုးနပ် သင်ဒေါ၊
နယ်ခွေဟိုင်း၊ နာမဉ်လီနပ် အွဉ်းကိုင်ချာ ဖန်တသာဖေးယင်း
နာမဉ် နာကနပ်သက်နပ်”

“မွေးလဲဉ်းသွ။ ဆရာ”

ရိုနှင်းနပ်ထွတ်တင် ဆင်တွမ်းစရိပ်ရိက္ခာ လွေစွဉ်းချာ
တဝင်လွေ တဝင်အုံ၊ တဒုံနွဲ့ တဒုံထန်းတွေ့ တွိုးလွေ
ဝင်တဝင်ကို၊ လွေတော့တနုခန်း လိုသီတဖြာ၊ ကထင်းရို
အမဉ်တွေ့ ပါနပ်အမဉ် “ပါသက်ဆွာ” တဲ့၊ တွိုးနပ်တွေ့
ဝွေယူးနှင်းယို -

“အွို - မဉ်သွ။ ပါသက်ဆွာတဲ့ သက်သမ်းတဆွာတင်း

(၈၆) ဇာတ်ဝတ္ထု ငတ်ချာငတ်ဆီ အမိုင်(၉)

အင်းသီစောင်းချားထားတန်နဲ့ရိုး”

“နာ၊ဗားနဲ့ပါ၊နပ် - လို၊မဉ်းသက်ဆွာတဲ့နပ်၊ လို၊တမဉ်း တင်း သက်ဆွာတဲ့နပ်၊ လို၊ကမဉ်း အလင်တဲ့နပ်၊ သီဒါးလွဉ်း လွဉ်း မွေးတောင်းနဲ့၊ မဉ်းသက်ဆွာတင် သက်ဆွာလွဉ်းစွဉ်း တမွေးတင်း၊ အမဉ်းကရိုးနပ် - ပညတ်လဲးကျိ၊လွမ်း၊ချား၊ နာ၊ မယူးတိုး နှင်းနပ်၊တန်၊ နာ၊နပ်၊ လို၊မွိုက်တန်ဟောင်း”

ပါ၊တိန်းရိုးဝွေ၊ နှင်းနပ်၊တင် ဝွေ၊ကထင်းဟိုန် ပါ၊ငေါင်း နှင်းနပ်၊တွေ့၊ မဉ်းနပ်၊ဝွေ၊ပေါးယူးငါးတင်းဒွါမ်၊ နွို၊လွေ၊ဝေင်၊ကို၊ လွေ၊ထီးခန်း ပါ၊အောင်းတွဲဆာ ပါ၊မူးတဖြာ၊ ဝွေ၊တိန်းလွေ၊ရီ အရားတွေ့၊ ခတ်၊အုံကျိ၊ဝင်၊လမ်း၊ ဖေးနွောင်၊တင်း ဝင်၊လမ်း ခတ်၊ခ၊ နပ်၊မ၊ ဝင်၊တွဲတွဲ။

“ပါ၊မူး သီကတွဲနပ်၊ အမဉ်းထမိုင် ”

“အမဉ်းသဌေ၊မူး ”

“အို - အမဉ်းသဌေ၊မူးတဲ့ လမ်းခတ်၊ခ၊ပေးငါတဲ့ ဖေးနွောင်၊ တင်းဟောင်း”

“နာ၊ဗားနဲ့ပါ၊နပ်၊ ပေါးမဉ်းသဌေ၊မူးတဲ့ နာ၊ယူးစွဉ်း ပါ၊မူး ခြွေ၊နဲ့၊ မဉ်းသဌေ၊မူးတဲ့နပ်၊ တမဉ်းတင်း သဌေ၊မူးတဲ့နပ်၊ ကမဉ်း အမဉ်းလောင်းလင်တဲ့နပ်၊ ဆင်၊ရယ်၊ဒုက္ခ ကေန်၊မွဒါးလွဉ်းလွဉ်း မတပ်၊ အမဉ်းကရိုးနပ်၊ ပညတ်လဲးကျိ၊လွမ်း၊ နာ၊နပ်၊ လို၊မွိုက် တန်ဟောင်း” ပါ၊ရိုးဖျင် နှင်းနောင်၊သွ။

ပါနပ်ကတိန်းဟွိုန်ထင်း ပါငေါင်းခင်းနပ်တင် မဉ်ခရား
နပ် ယိန်းယူးယားတင်းဒွမ်၊ အဝ်းဝေင်ကို ထန်းသိုင်၊ တဖူးလောင်း
နပ် ခွဲခန်းပါတဖြာ၊ ဝွေရီခင်းယို -

“နာလွေမိုင် ပါနပ်”

“ခွေတဖူးမားထိုးလဲဉ်း၊ လွေမိုင်မကောင် သေဒွမ်”

“နာမဉ်ထမိုင်”

“ခွေမဉ် မောင်းတဖူး”

“အို - လိန်မဉ်သွူ မောင်းတဖူးမွေ့၊ နာတဖူး အဝ်းမား
လက နိုင်းမိုင်ဟောင်း”

“မဉ်မောင်းတဖူးတဲ့နပ်၊ တမဉ်တဝ်း မောင်းတဖူးတဲ့နပ်၊
လိုမဉ်အလောင်းအလင်တဲ့နပ်၊ တဖူးမားဒါးလွဉ်းလွဉ်း၊ ပေါမဉ်
မောင်းတဖူးတဲ့ ‘တဖူးမားဒါးဒွမ်’ နာမယူးတိုင်းခင်းနပ်ဟောင်း၊
နာဗားနဲ့ပါနပ် အမဉ် - ကရိုးနောင် ပညတ်လဲးကျိလွမ်းဒျား၊
မဉ်ကရိုးနပ် တမားဖေးဒါးတင်း ထမိုင်မိုင်” ပါရိုးဖျင်ခင်းနပ်
တော့ မဉ်ခရားနပ် ဝွေယူးယားဒွမ်တစိစိ၊ သိုင်ထေ့ခန်းဒျား
အဆရားနောင်သွူ။

“တပဲ့ထွာခင်းမိုင်၊ နာမော့လွဉ်လဲဉ်း မဉ်ဟောင်မဉ်ဒါး
မဉ်မင်္ဂလာ အဝ်းအဝ်း - နဲ့”

“ဩဗွေဆရာ-

ပါကမဉ်သက်ဆွာတဲ့ သီစောင်းစွဲဒျားထား၊ မဉ်သက်ဆွာ

(၈၈) ဇာတ်ဝတ္ထု ငတ်ချာငတ်ဆီ အမိုင်(၉)

တဲ့နပ်၊ မဉ်တမ်းသက်ဆွာတဲ့နပ်၊ သီဒါးလွဉ်းလွဉ်း၊ ပါမူကမဉ်၊
သဋ္ဌေမူတဲ့ ဖေးငါ ဝင်းလမ်းခတ်ခေငါတဲ့ တနွောင်တမ်း၊ မဉ်၊
သဋ္ဌေမူတဲ့နပ်၊ တမဉ်တမ်း သဋ္ဌေမူတဲ့နပ်၊ ကေန်ခြောဒုက္ခ
မွဒါးလွဉ်းလွဉ်း၊ ပါကမဉ်၊ မောင်းတဖူတဲ့ အတဖူ၊ အဝ်းမားဒျား၊
မဉ်မောင်းတဖူတဲ့နပ်၊ မဉ်မောင်းတဖူ၊ တမွေးတမ်းတဲ့နပ်၊ တဖူ၊
မားဒါးလွဉ်းလွဉ်း၊ မဉ်ကရိုနပ်၊ ပညတ်လဲးကျိလျှမ်းဒျား၊ ကွပ်
မဉ်တင် ထာမာထွူအီ တအဲဉ်ထမ်း၊ ထွူအီဒျား တွမ်းကံးဒျား၊
ခွေတမဉ်လတမ်းဒွမ် မဉ်တမူါခေါ်ခေါ်၊ မဉ်နပ်၊ တမာဖေးဒါး
တမ်း ထမိုင်မိုင်၊ မဉ်စွူစွူဟေ့ “မောင်းယျုတ်”ယို ယံလဲဉ်း
မွေးဩ” အတပဲ့၊ လောင်းနယ်နိုင်းနပ်တင် အဆရာရို၊ -

၉၇။ ဇီဝကဉ္စ မတံ ဒိသ္မာ၊ ဓနပါလိဉ္စ ဒုဂ္ဂတံ ။
 ပန္နကဉ္စ ဝနေ မူဠိ၊ ပါပကော ပုနရာဂတော ။

“ပါကမဉ်၊ သက်ဆွာတဲ့ - သီစောင်း၊ ပါမူကမဉ်၊ သဋ္ဌေ
မူတဲ့ - ရွဉ်အဲဉ်ထမ်း၊ ပါကမဉ်၊ မောင်းတဖူတဲ့ - အတဖူကွပ်
စောင်း၊ မောင်းယျုတ်ပြန်သင်ချာ၊ ယိုခါ ဝွေသေလဲဉ်း မတမ်း”
နီမွေးဘုရား ဟော်နယ်ချာ တရားနပ်ထွူတင် -
“ရဟန်၊သီးဖုံးဟေး -
ရဟန်၊ယိုနောင်၊ အမဉ်ဖန် မဉ်တသာ ဘဝယိုခါလျှမ်း

တမ္ပေးတင်း၊ စခါတဲ့ အမည်ဖန်တသာဖိုလဲဉ်း အမည်နင်သွ။

ယိုခါ ရဟန်းကမည်ဖန်တသာ အမည်နင် မော့နောင်ခါ
ထွာဖိုလဲဉ်း တပဲ့ကမည်ဖန်တသာ အမည်နောင်သွ။ ဘုရားခွေ
ပရိသတ်ယိုခါနင် မော့နင်ခါ ထွာဖိုလဲဉ်း ဒိသာပါမောက္ခဆရာ
ပရိသတ်ဖုံးသွ။ ဘုရားခွေယိုနင် မော့နင်ခါ ထွာဖိုလဲဉ်း ဒိသာ
ပါမောက္ခဆရာ” အကျောင် ပေါင်ချာဇာတ်နင်းနင်သွ။

ထွားသွဉ်ဟော်ကျပ် နာမသိဒ္ဓိဇာတ်ယိုတင်
ကလ၊အီသတိ၊ ကလ၊အီပညာ၊ ကလ၊ဒါး
ထာ၊သေတရာ၊ဖုံးနောင် -

၁။ မဉ်ကရိုနင် ပညတ်လဲးကျွံလွမ်း၊ မဉ်နင် မာ၊ဒါးတင်း
ထမိုင်မိုင် -

၂။ မဉ်ခန်းသက်ဆွာတဲ့ သက်တဆွာတင်း၊ မဉ်ခန်းသဋ္ဌေတဲ့
ရွဉ်ခြောဒါးချား၊ မဉ်ခန်းမောင်းတဖူးတဲ့ တဖူးမားဒါးချား-

၃။ ထာ၊မာနင် ထွူအီတွမ်း မဉ်မ္ပေးတင်း၊ မာ၊မထွူ၊ ထွူအီ
တွမ်းကံးချား - စတင် သေဗားနင်းနင်ဖုံးသွ။

(၉၀) ဇာတ်ဝတ္ထု ငတ်ချာငတ်ဆီ အမိုင်(၉)

နာမသိဒ္ဓိဇာတ် ကဗျာ

- ၁။ မဉ်ယွတ်ယံတင်း - အဲဉ်ထင်း မင်္ဂလာ၊
ဖန်တော ယံငါး - မင်္ဂလာ၊ ထွာရာ၊
ဆရာဗွေစောင်း - ထူတင်း ရိုးချား၊
ပညတ်တွေ့ - စူဗော့ ယွတ်-နင်၊ ငါ ။
- ၂။ ဝေင်ဒုံလွေဟိုင်း - ထုမ်းလှိုင်း မဉ်သာ၊
မဉ်သက်ဆွာယင်း - သီစောင်း ထိုထာ၊
မဉ်သဋ္ဌေဩ - ကေန်ခြောတန်ချား၊
တဖူမား - မဉ်ချား တဖူခါ ။
- ၃။ အမဉ်တောင်းမတ် - ပညတ်တန်ချား၊
မဉ်ယံတွဲယင်း - အဲဉ်ထင်း ထူချာ၊
ဟောင်ကိုင် ကမား - ထူချာ ဟောင်ငါး၊
ကချမ်းသာ - ပွိုးချား ကံစင်ဗွာ ။

နာမသိဒ္ဓိဇာတ် ထွာယိုသွါ

မဉ်၊ တွမ်၊ ထာမာ

- ၁။ လိုအဆင်းအရန်းနပ်၊ ထာမာချင်းဖေးချား
လွဉ်းလွဉ်း၊ ထာမာဒင်း၊ ထာမာချာချား -
- ၂။ ပေါးမာ၊ ထာမာဟောင်းတွဲ ထင်းထို၊ မဉ်၊
အိုးချား -
- ၃။ ပေါးမာ၊ ထာတဟပ်တင်းတွဲ ထဲဖိုး၊ မဉ်ကိုင်ချား-
- ၄။ “ကံ”ကရိုးနောင်၊ ထာမာ၊ ထာမာမဉ်ဟပ်တွဲ
ဟဲ့၊ ကံဟောင် -
- ၅။ မဉ်မာထာ၊ တဟပ်တင်းတွဲ ဟဲ့၊ ကံဟပ်တင်း -
- ၆။ ကံ-ဟပ်ကရိုးနပ်၊ “ကုသိုလ်ကံ”၊ မာကုသိုလ်-
- ၇။ ကံ-ဟပ်တင်းကရိုးနပ်၊ “အကုသိုလ်ကံ”၊ မာ၊
အကုသိုလ် -
- ၈။ ကုသိုလ်ကံနောင်၊ “အဟးအံ”-
- ၉။ အကုသိုလ်ကံနောင်၊ “အဟးခံ” နောင်သွ။

(၉၂) ဇာတ်ဝတ္ထု ငတ်ချာ၊ ငတ်ဆီ အမိုင်(၉)

၉၈။ ကုဋ္ဌဝါဏီဇာတ် (ပစ္စုပ္ပန်)ဝတ္ထု

နီဗ္ဗေဒဘုရား သတင်းသွံ့အင်းအုံ သာဝတ္ထိခမ်း ဇေးတဝွန်း
ကျောင်းကိုအတွင်း ပွိုင်းပွိုင်းတွင်း “ပါးကျွန်းသယ်သား သတကင်း
တဖြာ” တဲင် ဟော်ကျာဗား “ကုဋ္ဌဝါဏီဇာတ်”ယိုသွ။

သာဝတ္ထိခမ်းကို ကျွန်းသယ်သားဝင်းနီနပ် ကွန်းဒင်းဗွေ
လောထွူခါ လွေညီလိုဝင်း လွေစာအိုးခုံ၊ စာထွူကထွိုင်းသင်း
ချာနပ်၊ ပါးသတကင်း ယူးတေ့နင်းယို -

“ပါးယိုနပ် အံးဗားဟောင်းတင်း၊ ဗေင်းဗားဟောင်းတင်း
ညလဲဉ်း၊ ခွေဟဲ့အံးကဒဲဉ် ခွေလမ်း၊ ခွေခွိုးအိုးအိုးက ဟန်းအို၊
ပါးယို အမင်းအံးကွို့လွှဲထာမဲ့ အဆားကေးတင်း အအိုးသီထို၊
ဝွေမင်းသီထိုနပ်၊ တခြိုးမာသွံပွန်း၊ တပွန်းနောင်၊ ဖေးအပိုမာ၊
အင်းကွဲင်နီပွန်းနပ်၊ ခွေလ၊” ယူးတေ့အသကို နင်းနပ်သွ။

ကွပ်နပ်မ၊ ကွီဖန်းလိုဝင်းတဲ ‘ဟန်းနီမ၊ မူးရောင်းမ၊’
အပေါးမင်းဖန်းတင်း၊ အင်းခင်းတငါငါထာ၊ တွိုးနပ်တေ့၊ ပညား
အင်း ပါးကျွန်းသယ်သားနပ်၊ ဖန်းခွိုင်းခွိုင်းနေးစွဉ်းနပ်မ၊ ကွဲလ၊
နပ်သွ။

ဖန်းတခြိုးထွူတဲင် ဝွေထင်းကျောင်း ထင်းဝဲင်း နီဗ္ဗေဒဘုရား၊
ဗ္ဗေဒဘုရားရိုး -

“တကာယျေဉ်ဒွမ် ညပသားလဲဉ်း၊ တကာယျေဉ်မိုင်”

“လွေစာကွန်း ပွေးဩ၊ စာကွန်းသင်တဲ့ ခွေသွဉ်းသွေ့နပ်၊ ပေါးမဉ်ဖန်းတွာတွာတမ်း၊ အင်းခဉ်၊ ငါငါတော့ချား၊ နပ်မ၊ ညထို၊ ဟး ပွေးဩ” လောင်းနယ်နှင်းနောင်။

နီပွေးဘုရားရိုး -

“ပါနပ်နပ်၊ သတကင်းထာ၊ ဘဝယိုလွှမ်းမွေးတမ်းခွိုန်း၊ ဘဝရီးခါတဲ့ သကင်းဟးဖိုလဲဉ်း၊ ပါကင်းဘဝယိုနပ်၊ အကျးအံး လဲဉ်နာ၊ ဘဝရီးခါနောင်၊ ကျးအံးလဲဉ်က ပညားသျှို (ခွေ)ယို” မိန်းနှင်းနပ်ထွေတင် ပါကျွန်းသယ်သားနောင်၊ တောင်ပြန်းတင် ဟော်ထန်းနယ်ချာ စခါဘဝ လယိုအတိုင်းသွေ။

ကူရိုထီဖော် အတိတ်ဝတ္ထု

အိုးစခါ ဟးရားဏသီးခမ်း ပြဟ္မဒတ် အင်းထွာခွန်အတွင်း ဘုရားလောင်းနောင်၊ ထွာကျွန်းသယ်သားခွို၊ လိုဟးရားဏသီး ခမ်းကို၊ အမဉ်ဟဲ့ “ပဏ္ဍိတ” နှင်းနပ်သွေ။

ဘုရားလောင်း အရွယ်ကထိုင်းလနောင်၊ တွမ်းအသွေ “အတိပဏ္ဍိတ” နပ်၊ ကူးကားညီလိုဝင်၊ လောအခွိုင်းငတ်ချာ၊ အင်းဟးရားဏသီးထန်းလွေ၊ လွေစာအိုးခုံသူသွေ။

စာထွေသင်ချာ လအာအမျတ်၊ ကထိုင်းဖန်းလိုဝင်နပ်၊ အတိပဏ္ဍိတရိုး -

“ပဏ္ဍိတနပ်၊ လထွိုက်တပွန်းလွှမ်း၊ အတိပဏ္ဍိတနောင်၊ လထွိုက်နီပွန်း” ရိုးနှင်းနပ်။

(၉၄) ဇာတ်ဝတ္ထု ငတ်ချာငတ်ဆီ အမိုင်(၉)

ပဏ္ဍိတရီး -

“အရင်တဲ့ တတွာတွာလို့ဝင်၊ ဖိုးဆွေအာတဲ့ တတွာတွာ လို့ဝင်၊ မွေးတင်းနဲ့၊ ပျိုးထမိုင်၊ နာမလ၊ထွိုက်တိုး နီပွန်းဟောင်း”

“နာနာ၊ မဉ်ပဏ္ဍိတလှမ်း၊ ခွေနာမဉ်၊ အတိပဏ္ဍိတ-ဟ (မဉ်လှိုလဲဉ်းနာဟ) ကွပ်နာမ၊ ခွေလ၊ထွိုက်နီပွန်းနောင်၊ သနယ်” ဝွေသီးနီဖြာနာ၊ ထောင်ဗားခန်းလို့ဝင်၊ နဲင်းနာသွ။

နာ၊ထွိုတော့ အတိပဏ္ဍိတနာ၊ သဲင်းသွဉ်တော့ အမိနဲင်းယို -

“မိ - နီမိနာ၊ လွေအုံသော့၊ သောင်းမွူးတန်အိုကိုသူ၊ မားနဲင်း လူရကွစို၊ပျိုးနာ၊ နီမဉ်းလွဉ်ရီနာ၊ “အတိပဏ္ဍိတ-နာ၊ လ၊ထွိုက်နီပွန်း” ဒေါသော့နဲင်းနာ၊နောမိ” သွဉ်တော့ဖေး အမိနဲင်းနောင်၊ထွိုတဲင် လွေထေ့ဘုရာ၊လောင်၊တော့၊ ဝွေဒေါ၊ နဲင်းယို -

“ယိုသွ၊ -

ခွေ (အတိပဏ္ဍိတ)ယို လ၊ထွိုက်နီပွန်းနဲ့၊ လ၊ထွိုက်တင်း နီပွန်းနဲ့ ကရီးနာ၊ လူရကွစို၊သူ၊ အင်းသေ၊ လွေ၊ - နီလွေရီ လူရကွစို၊သူ၊” ရီးနဲင်းနာ၊ထွိုတဲင် ဟဲ့လွေဘုရာ၊လောင်၊ ဘုရာ၊ လောင်၊တဲ့လွေ၊ ဝွီးလွေသောင်းမွူးတန်ထျ၊တော့၊ အတိပဏ္ဍိတ နာရီး -

“ဩဗွေ၊ ခွန်လူရကွစို၊ ဗွေဩ -

နီသွဉ်းသီးဝင်နီ ထင်ဟားလို့ဝင်၊ ခွန်လူနီဗွေး ဆွံ့ဖျတ်ဖေးမွိုင်ဩ”

အပိုတိန်းလောင်းနင်းနပ်တင် အတိပဏ္ဍိတသီးဖါနောင်၊ ကိန်းအွဉ်းကြာတော အငေါင်းထွဲတင် ဒေါ့နင်းယို -

“အွိုမွေးသွူ - သီထောင်လို့ဝင်၊ နင်းမိုင်ဒေါ့ဟဲ့င်း”

“ဩဗွေး - ဝွေးနပ် မဉ်ပဏ္ဍိတ၊ ခွေသွဉ်းနပ် မဉ်အတိပဏ္ဍိတ၊ ဖြေစာကူးညီလို့ဝင်၊ အဖြာမိုင် အဟားလုဆေ့၊ အဖြာမိုင် အဟားလုအာ၊ ဆွံ့ဖျတ်ဖေးမွိုင်ဩ”

“ပဏ္ဍိတနပ် အဟားလုတပွန်း၊ အတိပဏ္ဍိတနပ် အဟားလုနီပွန်း” ဆွံ့ဖျတ်ဖေးနင်းနောင်သွူ။

ဘုရားလောင် ကထင်းဟွန်ငေါင်းဆွံ့ဖျတ်တရား နင်းနပ်တင် “လူမွေးဟောင်း၊ လူမွေးတင်းဟောင်း ဖေးနေးကသေစွဉ်း ယိုခါခါ ခွေမာကမ” ရိုးနင်းနပ်ထွဲတွေ့ ထူးဗေဖူ ဝေါင်းသော့သောင်းအိုကို၊ ခြွတ်မေးခြွတ် ဝေါင်းတဲတ်တင် မေးခိုးဗေဖူ၊ အဖါအဝ်းသောင်းအိုကိုနပ် လွင်းထန်း၊ တပူတဟားလင်ဟား သောင်းပင်၊ နမ်းအမော့ကီနပ် မေးခိုးလု ပသားစွဉ်း၊ ကွပ်နပ်မ အဖါရိုး -

၉၈။ သာဓု ခေါ ပဏ္ဍိတော နာမ ၊ န တွေဝ အတိပဏ္ဍိတော။
အတိပဏ္ဍိတေန ပုတ္တေန ၊ မနမှိ ဥပကူဠိတော ။

(၉၆) ဇာတ်ဝတ္ထု ငတ်ချာငတ်ဆီ အမိုင်(၉)

“ပါကမဉ်၊ ပဏ္ဍိတနဝ်၊ ဟောင်ဒျား၊ ပါကမဉ်၊ အတိ ပဏ္ဍိတနဝ်၊ ဟောင်တမ်းဒျားရင်၊ ကွပ်ခွေပို အတိပဏ္ဍိတနဝ်၊ သနယ်၊ မေးခိုးလ၊စွဉ်းခွေ တစိယို”

အဖါကထွိုင်းရိုးခိုင်းနဝ်တင် အပိုသ၊တကဲင်းနဝ်၊ ယိုတလဲင်း မာရ၊ဒါးဒွမ်၊ ဒေါ့ထာလ၊ဒွမ်၊ ဖန်းတတွာတွာဗားခန်းဒျား တွေ့ တွေ့နဝ်သွ။

ငွေသီးနီဖြာတဲ့ ကံးတရာအလွိုက် ထွိုက်ရာသီငါလွေ၊ ခန်းဒျားနဝ်သွ။

နီဗွေးဘုရာရ၊ -

“တကာ - ပါနဝ်နဝ်၊ စိုးရီးခါတဲ့ သ၊ကဲင်းပေါးပြန် ကျုံး အံးလဲဉ်ဖိုလဲဉ်း ခွေနေနေ၊ ပါသ၊တကဲင်း ယိုခါနဝ်၊ မော့နဝ်ခါ ထွာဖိုလဲဉ်း ပါသ၊ကဲင်း၊ ဘုရာခွေယိုနဝ်၊ မော့နဝ်ခါ ထွာဖို ကျွန်းသယ်ပညားသား (ပဏ္ဍိတ)”နဝ်၊ အကျောင်၊ ပေါင်ချာဇာတ် ခိုင်းနောင်သွ။

ထွားသွဉ်ဟော်ကျပ် ကူဋုဝါထိဇာတ်ယိုတဲင်

ကလ၊အိသတိ၊ ကလ၊အိပညား၊ ကလ၊ဒါး

ထာ၊သေတရာ၊ဖိုးနဝ်၊ -

၁။ ထာ၊တဟောင်တမ်းယို သ၊ကို မဉ်းစွယ်ခြ၊လ၊နဝ်၊ အီးပယ်း ထို၊နဝ်၊ ယပ်တန်၊ ပါလွေ၊ဒါး ဘဝအသွဉ်သွဉ် -

- ၂။ ထာအံ့နောင်၊ ဖန်းလို့ဝင်ယိုတဲ့ တမြို့နပ်၊ ဖန်းလို့ဝင်၊
ယပ်တန်၊ ပေါ့စူသလောဘနပ်၊ တချား၊ တတွာ အီးထွာ
ဗား တယိုတောင်း -
- ၃။ မဉ်းထွာနဲင်း သရိုရိုနပ်၊ မာသီလို၊ တဗွိုန်တောင်းတဲ့
ပေါးမဉ်းလသွ။ ဝင်တမြို့နပ်၊ မာသီလိုကုင်းဗွိုန်ဒါး၊
အွဉ်းသတိတိဗား -
- ၄။ ကွပ်တမြို့တွေ့ နီလိုသီး ထောင်အီဒါးလို့ဝင်၊ ရှို့အီဒါး
လို့ဝင်၊ မေတ္တာ ကုင်အီဒါးလို့ဝင်၊ -
- ၅။ ယူးသံသရာတင် မေတ္တာအွဉ်းငါ၊ တမြို့အွဉ်းချာမ၊ ရှူးခွ၊
နွောင်၊ အကျောင်၊ - စတင်နဲင်းနပ်ဖုံးသွ။ ။

ကုဋ္ဌဝါထိဇာတ် ကဗျာ

- ၁။ ကူးကားညီဝင်၊ - သွချင်တန်ချား
ကျုံးသီ-ယံပဲင်း - သကင်းငွေမာ
ပွိုင်းပွိုင်းနပ်ဟွေး - နွိုင်းနေးမာဗား
ထင်းလောင်းဗွေး - ဟော်ဖေး အွိုးစခါ ။
- ၂။ ကူးကားညီဝင်၊ - သွချင်တန်ချား
တပွန်း-နီပွန်း - ဒေါ့ခွန်းငွေမာ
ထွဉ်းရုက္ခစို၊ - ဒေါ့ရိုငွေတာ
ဗေဗူမေး - ခိုးဖေး နွောင်လချာ ။

(၉၈) ဇာတ်ဝတ္ထု ငတ်ချာငတ်ဆီ အမိုင်(၉)

- ၃။ နုကင်း-သုကင်း - ယလဲင်း ဟောင်ယူ
 နုကင်း နှိမ၊ - ဝင်လခြံသူ၊
 သုကင်း အားနေ - မာမွေး-မချူ၊
 သုအတာ - - အွဉ်းဟး စွဉ်းဗွာသွ။ ။

ကုဋ္ဌဝါဏိဇဇာတ်ထွဲယိုသွ။

နုကင်း တွမ်း သုကင်း

- ၁။ “နုကင်း” နှိမ သွံ၊အီလးတဲ့
 “သုကင်း” နှိမ သွံ၊အီတလးတမ်း ။
- ၂။ “နုကင်း” နှိမ ဝင်အီခြံ-ယံတဲ့
 “သုကင်း” နှိမ ဆင်အီကံ-တယံတမ်း ။
- ၃။ ပသီးတကင်းနှိမ ယထွောင်းထွောင်း အကျိုအပ်တဲ့
 သုတကင်း၊ စေးတနားတကင်းနှိမ တထွောင်း
 ထွောင်းငါတဲ့ အကျိုအေဉ်ထမ်း ။
- ၄။ နေးတွမ်းသုတကင်း၊ စေးတနားတကင်းမာနှိမ အံး
 ဟးကီတလဲင်းတဲ့ ခံးဟးဆီလဲင်း တကားတမ်း ။
- ၅။ လို၊မျိုက်သီးသုနှိမ ဖြေင်းဆွေ့တကီး နှင်းပသီးထွေ့၊
 ဗျားတကင်းလ၊ သူတေားကောင်သီးသုနှိမ ပနဲဉ်း
 ဗွာလွှား နှင်းဖိုင်ဆားပေးတင် ဗျားတကင်းလတမ်း ။

၉၉။ ပရောသဟဿဇာတ် (ပစ္စုပ္ပန်)ဝတ္ထု

နီဗ္ဗေဒဘုရား သတင်သွံ့အင်းအုံ သာဝတ္ထိခမ်း ဇေးတဝှန်း
ကျောင်းကိုအတွင်း ပွိုင်းပွိုင်းတွင်း “ပုထုဇဉ်းသီး ပုဿနား ငေါင်း
ရီ” တင် ဟော်ဗား “ပရောသဟဿဇာတ်” ယိုသွ။

ခေတ်လင်း ရဟန်းသီးအုံပြုံးလို့ဝင်တင် ဒေါ့လွန်းယို -
“ဗ္ဗေဒပေးသီးဖုံးဟွေး -

နီဗ္ဗေဒဘုရား ကဟော်ဒါးတရား အအံ့ဉ်းပေးနော်၊ ဗ္ဗေဒ
သာရိပုတ္တရား ဟော်ဒါးစဉ်း အလဲင်းတန်နပ်ဟွေး” အင်းအံ့ဖြား
ဗ္ဗေဒသာရိပုတ္တရား နှင်းနပ်တွင်း ဗ္ဗေဒဘုရားကျွဲလွှဲ ရီနှင်းယို -

“ရဟန်းသီးဖုံးဟွေး -

ယိုခါ သီအုံပြုံး ဒေါ့လွင်လင်းထမိုင်”

“နီသွဉ်းသီး အံ့ဖြားချား ဗ္ဗေဒသာရိပုတ္တရား ဟော်ဒါးအလဲင်း
နပ်ခရားချား ဗ္ဗေဒဩ”

“ရဟန်းသီးဖုံးဟွေး -

သာရိပုတ္တရားနပ်၊ ခွေကဟော်ဒါးဒါး တရားအအံ့ဉ်းပေးနပ်၊
ဟော်ဒါးတောစဉ်းအလဲင်း ဘဝယိုလွှမ်း၊ မွေးတင်း၊ စိုးရီးခါတွဲ
ဟော်လဲင်းဒါးဖိုလဲဉ်း” မိန်းနှင်းနပ်ထွဲခါ ဟော်ချာအတိတ်နှင်း
ယိုသွ။

ပရောသဟဿဇာတ် အတိတ်ဝတ္ထု

အိုးစခါ ဗားရားဏသီးခမ်း ပြဟဒတ် အင်းထွာခွန်အတွင်း

(၁၀၀) ဇာတ်ဝတ္ထု ငတ်ချာငတ်ဆီ အမိုင်(၉)

ဘုရားလောင်းနောင်၊ အင်းထွာဥဒိစ္စပုဏ္ဏားမျိုး၊ သွဉ်ပညား တက္ကသိုလ်ခမ်းထွေတင် အံတင်းလမ်း၊ ဗိုင်ရသေ့၊ အံဟိမဝန္တာ တခြာကို အားထွတ်တရားတင် လအဘိညာဉ်းငတ်ပါ၊ သမားပတ်သွမ်းပါ၊ ဖုံးနောင်သွေ။

ဘုရားလောင်းရသေ့နင်၊ အတပဲ့ရသေ့၊ အင်းငတ်ချာ၊ အတပဲ့တန် တပါနင်၊ ဟဲ့တွမ်းရသေ့၊ နီချာငတ်ဆီတင် သင်၊ လူးခံ၊ တသား - အိုးဝေင်၊ အိုးဒုံတွင်၊ ဆချာသူ၊ အဆရား ဘုရားလောင်းနင်၊ လွဉ်းထို၊ ကအီးလွဉ်းခါနင်၊ အတပဲ့ဖုံးရီ -

“ဆရား - ဆရားနင်၊ လတရား၊ အမျိုးမိုင်” ရီနင်းနင်းတင် အဆရားဘုရားလောင်းရီ -

“နတ္ထိ - ကိစ္ဆိ” ရီနင်းနင်းထွေတွေ၊ လွဉ်းထို၊ တွိုးထင်း အဘဿရဗျဟွားခမ်းနောင်သွေ။

မွေးဒုား၊ ဘုရားလောင်းသီးနင်၊ လစွဉ်း“အဂ္ဂပဿမာပတ် ဈာန်”တဲ့ “အဂ္ဂပဘုံးနင်၊ ဘုရားလောင်းသီး အမျိုးလွေ၊ တမွေးတင်း (ခင်းလမ်းလွေ၊ တမွေးတင်း)”တင် လွေတောင်းအဂ္ဂပဘုံးနင်သွေ။

တပဲ့ဖုံးနင်ရီ -

“နီဆရား လတောင်းတရား ထမိုင်မိုင်၊ (ကိစ္ဆိ - တစွိုးတမျိုး၊ နတ္ထိ - အေဉ်ထင်း) အတရားတစွိုးတမျိုးအေဉ်ထင်း” ရီနင်းနင်၊ ကသဂျီဟ်း သင်းခင်းကိုနင်၊ ပူးဖေးတင်း ထမိုင်မိုင်”

နပ်သွ။

အတပဲ့တန် ထိုင်းဖျော်သင်၊ ရီနိုင်ယို -

“တို့ဆရာတန်ဟာ”

“လွဉ်းထိုလဲဉ်း”

“လတရာ၊ အမျိုမိုင်၊ သီရီဗားနေဟောင်း၊ ဆရာရီ၊ နိုင်
မိုင်”

“ဆရာရီ၊ ‘နတ္ထိ - ကိစ္ဆိ’ အရီ၊ နိုင်နပ်”

“ကွပ်နပ်မ၊ နီတပူဇာတင်း” လောင်းချာနင်းနပ်။

“သီဖုံးနပ်၊ ဆရာကရီ၊ ဒါ၊ ငေါင်းအဓိပ္ပါယ်ယို သီတသေ
တင်း၊ လ၊ ‘အာကိဉ္ဇညာယတန သမာပတ်’ (အဓိပ္ပါယ်၊ လ၊ နိုင်
နပ်) အရီ၊ နိုင်နောင်ချာ”

ရသေ့တပဲ့တန် သျှင်နယ်သွူနင်းနပ်၊ ကားမိုင်လဲင်းလဲင်းတဲ့
ဝွေသီးတစူတင်း၊ အကျောင်းအခရာနပ်၊ ဘုရားလောင်း၊ အင်း
ဗျဟ္ဗာဒမ်းသူ၊ သေလင်းတင် -

“ခွေတပဲ့ပေးဖုံး၊ မွိုက်မွေးစွဉ်းထားဟွေ၊ ခွေတပဲ့တန်
ကသျှင်နယ်ဒါငေါင်းနပ်၊ ဝွေသီးတသေနားတင်း၊ တပဲ့ပေးဖုံး
ဖေးကသေ ခွေလင်းဒေါ၊ နယ်ကမ၊” ဘုရားလောင်းနပ်၊ အောင်း
ဗျဟ္ဗာဒမ်းလင်း၊ နေတွမ်းတံရိုးတန်တန်တင် ဒေါ၊ နယ်အံ့ဖြား တပဲ့
တန်ကဒေါ၊ နယ် မွေးချားအကျောင်း၊ ဘုရားလောင်းရွှစ်နေး ဂါးထား
နိုင်ယို -

(၁၀၂) ဇာတ်ဝတ္ထု ငတ်ချာငတ်ဆီ အမိုင်(၉)

၉၉။ ပရောသဟဿမ္ဘိ သမာဂတာနံ ၊

ကန္ဓေယျံ တေ ဝဿသတံ အပညာ ။

ဧကောဝ သေယျော ပုရိသော သပညော ၊

ယော ဘာသိတဿ ဝိဇာနာတိ အတ္ထံ ။

“လှို၊အဖြာ၊တရောင်အုံပြုံး၊ ဂွေ၊သီးဖုံး ငွိုးနေးခန်းထား၊
အနင်းတချာ၊တဲ့ စဉ်၊စာ၊ ‘နတ္ထိ-ကိစ္ဆိ’ အဓိပ္ပါယ်ယို တသေတမ်း၊
ပါ၊တဖြာ၊နပ်၊ စဉ်၊စာ၊သေထွေ အနက်အဓိပ္ပါယ်၊ ပါ၊တဖြာ၊နပ်၊
မျတ်လွှိလဲဉ်းက (ယံလွှိလဲဉ်းက) ပါ၊တရောင်ဖုံးနပ်၊သွေ။”

ဘုရားလောင်းအံ့မို့လောင်း ဟော်ဆောင်းဖေး တရားနင်း
နပ်၊ထွေ၊ခါ သင်၊ချာခန်းဒျား ဗျဟ္ဗားခမ်းသူ၊သွေ။ ရသေ့၊ဖုံးနပ်၊တဲ့
ကံးတွမ်းသက်တန်၊ အခန့်၊ထင်းလို့နပ်၊ ထွိုက်ရားဘွဲ့၊ဘဝ လွေ၊
လွဟားခန်းဒျားနောင်၊သွေ။

နီဗွေဘုရား ဟော်ကျားနယ်ချာ တရားနောင်၊ထွေ၊တင်
“သာရိပုတ္တရားနပ်၊ မော့နပ်၊ခါ ထွာဖိုလဲဉ်း ခွေတပဲ့တန်၊ ဘုရား
ခွေယိုနပ်၊ မော့နပ်၊ခါ ထွာဖိုလဲဉ်းဗျဟ္ဗား” အကျောင်၊ ပေါင်၊ချာ
ဇာတ်နိုင်းနပ်၊သွေ။

ထွားသွဉ်ဟော်ကျပ် ပရောသဟဿဇာတ်ယိုတင်
ကလ၊အီသတိ၊ ကလ၊အီပညား၊ ကလ၊ဒါး
ထားသေတရာ၊ဖုံးနောင် -

- ၁။ လို၊ပညားအောင်းနောင်၊ ဒေါ၊ဒျား၊ ငေါင်းအနမ်းသား၊
ဒေါ၊ဆွေ၊ဆွေ၊ပေးလွှမ်း -
- ၂။ ပညားအောင်းသား ကဒေါ၊ဒါး၊ ငေါင်းအနမ်းသားဆွေ၊
ဆွေ၊ပေးတဲ့ အဓိပ္ပါယ်၊လွေ၊ယော့တန် -
- ၃။ ပညားသား ကဒေါ၊ငေါင်း အဓိပ္ပါယ်၊ယော့ဆုံးနောင်၊
လို၊ပညားအောင်းနောင်၊ သေထွေ၊နောင်၊ဒျား -
- ၄။ ပညားအဲဉ်ထမ်းသား အဖြာ၊တရောင်ဖုံး အံ့ပြုံးစဉ်၊စာ၊ခန်း
အနောင်းတချာ၊တဲ့ တသေနှောင်၊တမ်း ပညားသားငေါင်း
အဓိပ္ပါယ်၊ -
- ၅။ ပညားအမ်းသားနပ်၊ ယူ၊စဉ်၊စာ၊တဆင်းငါတဲ့ သေစင်းစွဲ
စွဉ်၊ ပညားသားငေါင်း အဓိပ္ပါယ်၊ -
- ၆။ လို၊ကသေတရာ၊ တဖြာ၊နပ်၊ မျတ်လဲဉ်းက (ယံလဲဉ်းက)
လို၊တသေတမ်းတရာ၊ အဖြာ၊တရောင် - စတင် နှိုင်းနပ်၊
ဖုံးသွ။။

(၁၀၄) ဇာတ်ဝတ္ထု ငတ်ချာငတ်ဆီ အမိုင်(၉)

ပရောသဟဿဇာတ် ကဗျာ

- ၁။ ဘုရားဟော်ဖေး - ဆွေပေးလွှမ်းချား
သာရီပုတ္တရာ - သေနား အဆွား
သုံးယားသီးဖုံး - အုံပြုံးအံ့ဖြိုး
ဘုရားကျွေး - နှစ်မ၊ ဟော်နယ်ချာ ။
- ၂။ ဘုရားလောင်အုံက - ဟိမဝန္တာ
တပဲ့နက်ဟွေး - အာမွေးငတ်ချာ
ဆရာတန်သီ - ထင်းကီဗျဟွား
တပဲ့ပေး - ရိုးသေး မာတင်းခြာ ။
- ၃။ ပညားအင်းသား - ယံစားလိုဒါး
ဒေါ့ဆွေလွှမ်းဟွေး - ယူးစွေးယော့ဆွာ
ပညားအဲဉ်ထင်း - သေတင်း ယင်ငါး
ပညားသား - သဲစ်ထွား သေထွူထာ ။

ပရောသဟဿဇာတ်ထွူယိုသွူ

သူနုသေထား တွမ်း ထာသူနုသေ

- ၁။ “သူနုသေထား”ကရီနုနု “လို”၊
ပါပေးနုနု သူနုသေတမ်းထား ၊ ပါနုနု
သူနုသေမွေးထား - ငေါင်းသွံ့အင်းနုနု ။
- ၂။ “သူနုသေထား”နုနု အောင်း ၂-မျိုး ၊
(က) သူနုသေဟင် (ကုသိုလ်း)ဖွဲ့ အင်းတမျိုး ၊
(ခ) သူနုသေအကိုင်(အကုသိုလ်း)ဖွဲ့ အင်းတမျိုး ။
- ၃။ (က) သူနုသေဟင် (ကုသိုလ်း) ဖွဲ့တင် အပစ်ကင်း၊
ကမာအဟင် (ကုသိုလ်း)သားနုနု ရောင်းချူး
ခွဲသ လေးထာချမ်းသာ ၊
(ခ) သူနုသေအကိုင် (အကုသိုလ်း)ဖွဲ့တင် အပစ်
ကင်းတင်း၊ ကမာအကိုင် (အကုသိုလ်း)သား
နုနု ခိုးလျားယပ်သ လေးထာဒုက္ခ ။
- ၄။ “ထာသူနုသေ”ကရီနုနု - “ထာသေတရာ-
ဉာဏ်းပညာ”၊ ပါနုနု ထာသူနုသေအဲဉ်ထင်း၊
ပါနုနု ထာသေတရာအဲဉ်ထင်း၊ ပါနုနု
ဉာဏ်းပညာ အဲဉ်ထင်း - ငေါင်းသွံ့အင်းနုနု ။

(၁၀၆) ဇာတ်ဝတ္ထု ငတ်ချာငတ်ဆီ အမိုင်(၉)

၅။ ပါနပ်၊ ထာသူးသေအမ်း၊ ပါနပ်၊ ထာသေတရာ၊
အမ်း၊ ပါနပ်၊ ဉာဏ်းပညာအမ်း - ငေါင်းသွံ့အမ်း
နှိုင်းနပ်၊ ။

၆။ (က) ထာသူးသေအံ့ထမ်း၊ ထာသေတရာ၊ အံ့
ထမ်း၊ ဉာဏ်းပညာအံ့ထမ်းနပ်၊ - ဒုက္ခ ၊

(ခ) ထာသူးသေအမ်း၊ ထာသေတရာအမ်း၊ ဉာဏ်း
ပညာအမ်းနပ်၊ - ချမ်းသာ၊ ။

၁၀၀။ အသာတ ရူပဇာတ် (ပစ္စုပ္ပန်)ဝတ္ထု

နီဗ္ဗေဒဘုရား သတင်သွံ့အမ်းအံ့ ဝေင်ကုဏ္ဍိယ၊ ကုဏ္ဍ
ဓာန တခြာတန်ကိုအတွင်၊ ပွိုင်းပွိုင်းတွမ်း “ခွန်ကောလိယ ပိုမူး
သီးလသား နင်သုပ္ပဝါသာ”နပ်၊တင် ဟော်၊ဗား “အသာတရူပ
ဇာတ်” ယိုသွံ့။

ဒေါနယကအလဲင်း၊ ခွန်ပိုမူးသုပ္ပဝါသာနပ်၊ ဆင်ဗားပို
အမ်းနမ်းလောင်းနွတ်၊နေင်း၊ လျှိုးပိုလ လတမ်း (ထန်းလင်တမ်း၊
အမ်းခံ) နွတ်၊နီ၊ ခံးစာတပ်မွေးမိုင်းဗား ဝွေးဒနားနွတ်၊နီ။

ကအမ်းခံးစာ၊ ဝွေးဒနားတွင်၊ နင်သုပ္ပဝါသာ ယူးနှိုင်းယို-

၁။ “ ဖေးနေးကမော့ဗားမွဲနီၣ် ထာဒုက္ခဋ္ဌေးဒနာၣ် နှဲးယိုတဲင် နီဗွေးဘုရာ၊ ဟော်နယ်ဖေးတရာ၊ နီဗွေးဘုရာ၊ ကဟော်၊ နဝ် (ဟော်ကြံ၊ ဟော်ရံထာမွေးတဝ်း) ဝွေဗွေးနမ်းနမ်း သေလို့တရာမ၊ တရာသစ်တရွို့မွေးတဝ်း၊ တရာရွို့၊ တရာမဲဉ်းဒုး ။

၂။ နီဗွေးဘုရာတပဲ့ သံဃာဖုံနဝ်၊ ဖေးနေးကမော့ဗားမွဲနီၣ် ဒုက္ခဋ္ဌေးဒနာၣ် နှဲးယိုတဲင် အဝ်းကံအဝ်းကျင်၊ ဗွေးဘုရာ၊ တပဲ့သံဃာဖုံနဝ်၊ အကျင်ဟဝ်ငါ၊ အကျင်ရွို့စွဉ်းမွေးငါး နဝ်သွ။

၃။ နီဗွာန်သူနောင်၊ ဆင်ရယ်၊ ဒုက္ခနှဲးယို အဲဉ်ထောင်း၊ နီဗွာန်သူနောင်၊ ချမ်သာစဲစဲတဲင် ချမ်သာမွေးမိုင်းစွဉ်း ထာသွ။”

ယူးယိုသွံချက်တဲင် သယ်ခံးထာဒုက္ခ ထာယူးပက်နဝ်သွ။
နင်သုပ္ပဝါသာနဝ် ထွဉ်းအဝါထင်းလောင်း ဗွေးဘုရာ နှဲး

ယို -

“ယိုဝေးခို - ထင်းထေဗွေးဘုရာသူ၊ ‘သုပ္ပဝါသာ ယိုခါနဝ်၊ အဝ်းယူးလတရာနဝ်၊ သွံချက်တဲင် အဝ်းသယ်ခံး ထာဒုက္ခ ထာယူးပက်အကျောင်၊ ဗွေးဘုရာတပဲ့မူ သုပ္ပဝါသာ အဝ်းအိၣ်း လမ်းသူ၊ အဝ်းရိုးသေးဝိုင်းထင်း နီဗွေးဘုရာအကျောင်၊’ ထင်း လောင်းဖေး စောင်းဗွေးဘုရာနှဲးနဝ်နော” ထွဉ်းအဝါနှဲးနဝ်တဲင်

(၁၀၈) ဇာတ်ဝတ္ထု ငတ်ချာငတ်ဆီ အမိုင်(၉)

အဝါထင်းလင်းဖေး စောင်းမွေးဘုရား၊ မွေးဘုရားတဲ့ သဲစ်ကဟွိုန်
သုပ္ပဝါသာအင်းလမ်း၊ ဝိုင်းထင်းအကျောင်းတွေ့၊ -

“ခွန်ကောလိယပိုမူ၊ နင်၊သုပ္ပဝါသာ ယိုခါခါစွဉ်းချား ယံ
ချမ်းသာသော့နော၊ ရေးဂါးကင်၊ကင်၊ ယံလွှဲလင်း၊နွှောင်းသော့
အပိုနော” ပသာသင်၊ဖေး မေတ္တာနဲ့နင်းနပ်၊သွ။

သဲစ်မွေးဘုရား၊ ကပသာသင်၊ဖေး မေတ္တာနဲ့နင်းနပ်၊တင်
နင်၊သုပ္ပဝါသာနပ်၊ ရေးဂါးကင်၊ကင်၊ လွှဲလင်း၊နွှောင်းစွဉ်း ပိုခို
တဖြာ၊ အဝါ၊ကထိုင်းတိုင်းသင်၊လမ်းတင် ထီးခန်းအမာ လွှဲလင်း၊
လဲဉ်းပိုတွေ့၊ ဒေါ့စွဉ်းနင်းယို -

“ပါးစားနပ်၊ဖုံးဟွေး -

အံ့ဖြားခရား ဟပ်မွေးစွဉ်းထား၊ နီမွေးဘုရား အာနုဘေား
တံခိုးတေား တန်မွေးစွဉ်းထား၊ သဲစ်ခွေကလောင်း မွေးစောင်းပသာ
မေတ္တာ၊ ငေါင်းနီငါးချားနောင်၊ တလဲင်းချင်၊ လွှဲလင်း၊နွှောင်းစွဉ်း
ပိုနောင်၊ဟွေး၊ အံ့ဖြားမွေးစွဉ်း နီမွေးဘုရား” သ၊ရောင်းသ၊ရေ၊
ဒေါ့လွေ၊နင်းနပ်၊သွ။

အမာ၊နင်၊သုပ္ပဝါသာတဲ့ သ၊ရောင်းသ၊ရေ၊ ဒေါ့နင်းယို -

“ယိုဝေးခို -

ထင်းထေ့ယင်း နီမွေးဘုရား တလဲင်းဟိုင်း၊ လွှဲပိုထွ။ မဉ်
ကပ်ငါးသွမ်း၊ နွတ်၊နီ၊ ပင်၊နီမွေးဘုရား တွမ်းရဟန်၊သံဃားလို့လို့
နပ်၊နော”ထွဉ်းယင်းအဝါ၊နင်းနပ်၊ အဝါ၊ကထိုင်းပင်၊ နီမွေးဘုရား

နောင်၊ ပွေးမဟားမောဂ္ဂလာန်းတကာ၊ တကတ်၊ရီးထို၊လဲဉ်း၊ ပွေး
မောဂ္ဂလာန်းတကာ၊နပ်၊တဲ ပင်၊ဘုရာ၊တွမ်၊ သံဃားပေါင်၊နေနေ၊
ကွပ်နပ်၊မ၊ နီပွေးဘုရာ၊ရိုး -

“မောဂ္ဂလာန်း၊ သဲင်၊ဒေါ၊နာ၊သွမ်၊တကာ၊သူ၊ ဖေးကပ်ရီး
ခန်း၊ သုပ္ပဝါသာနပ်၊” ပွေးဘုရာ၊မိန်းနဲင်းနောင်၊တင် ပွေးမဟား
မောဂ္ဂလာန်းရှုံးသင်္ကန်း၊ ကျွ၊သဲင်၊အသွမ်၊တကာ၊လမ်း၊ သဲင်၊ဒေါ၊
အသွမ်၊တကာ၊နဲင်းယို -

“တကာ၊ -

သုပ္ပဝါသာနပ်၊ လွှ၊ပိုဒုက္ခ ညစ္စဉ်းနွတ်၊နီ၊ ယိုခါနပ်၊ လွှ၊ပို
ထွူလဲဉ်း၊ မဉ်ကပ်ငါးသွမ်၊နွတ်၊နီ၊ ပင်၊ဘုရာ၊ ပင်၊လို့သံဃား
နေနေ၊ ကွပ်နောင်၊မ၊ ပွေးဘုရာ၊ရိုး ဖေးကပ်ရီးခန်း၊ သုပ္ပဝါသာ
နပ်၊-တဲ”

“ဖေးကပ်ရီးနပ်၊ မွေးဒုားပွေး၊ နွတ်၊နီ၊ကိုယို ခွေသွဉ်းသက်
အန္တရာယ်၊ ခွေသွဉ်းတမြို့၊ဥစ္စား အန္တရာယ်၊ ခွေသွဉ်းသဒ္ဓါးတရာ၊
အန္တရာယ်၊ ပေါးပေါက်စွေ၊တင် ခွေသွဉ်းမဉ်းသီထို၊ တမြို့မဉ်း
ကိုင်ထို၊ သဒ္ဓါးတရာ၊ မဉ်းကိုင်ထို၊မြိုင် အီးမာ၊နဲင်းမိုင်၊ပွေး၊ နီပွေး
မဉ်းအားမခံဖေး နပ်၊သံချက်တဲ ဝွေသီးကပ်ရီးတဲ လ၊ဒုားပွေးဩ”

ပွေးမောဂ္ဂလာန်း နေးတွမ်းဉာဏ်၊ ထွားထွူတင် -

“တကာ၊ - နွတ်၊နီ၊ကို တကာ၊သက်တွမ်း တကာ၊တမြို့၊
နပ်၊နီမျိုးနပ်၊ ထွားတဝ်းမိုင်၊မိုင်၊ အားမခံဒုား၊ ကွဲးတော့၊ တကာ၊

(၁၁၀) ဇာတ်ဝတ္ထု ငတ်ချာငတ်ဆီ အမိုင်(၉)

သဒ္ဓါးတရာနပ်၊ အဝ်းဂ္ဂါးဒျားတွမ်း၊ တကားသုတေ့၊ အားမခံး
ဖေးတလုတင်း၊ သဒ္ဓါးတရာနပ်၊ တကားအားမခံးချာဒျားဟဲ့င်း”

“မွေးဒျားဗွေ၊ ပေါးနီဗွေအားမခံးဖေး၊ နီချက်နောင်တွဲ၊
နပ်သက်သု၊ ရေးလဲဉ်း၊ အောင်းကိုင်သဒ္ဓါးတရာနောင်၊ ခွေသွဉ်း
အားမခံးချာလုဒျား၊ ဖေးခန်းဝွေသီး ကပ်ရီးတွဲ လုဒျားဗွေဩ”

ဗွေမောဂ္ဂလာနီတကား ဖေးခွင်ဒျားတွင် ဗွေဘုရားတွမ်း
ရဟန်းသံဃား၊ ကျွဲသိုင်သွံသွမ်း၊ နင်သုပ္ပဝါသာသီးလမ်း၊ သုပ္ပ
ဝါသာ ပိုခိုပေးနပ်၊ ဖန်ဖေးအမည်၊ “သီဝလီ”။

ကပ်သွမ်းကထင်းလု၊ နွတ်နီနပ်၊ အမွိုးမြိုင်းတရေးမွေး
စွဉ်း အပိုခို ခွန်ပေးသီဝလီ၊ (သီဝလီ-နပ်၊ အံသန္ဓေနွတ်၊ နောင်
တွင် လွှဲထွဲနပ်၊ တန်လွေတန်လွေစွဉ်း-တွဲ၊ ကွပ်နပ်မ၊ ဟန်းနီ၊
ယိုနပ်၊ သီဝလီအခေးအနေ၊ နိုင်းစွဉ်းလိုပေး သက်လုနွတ်၊ နောင်
လွှဲနပ်သွ။)

အမွိုးမြိုင်းထွဲတွေ့၊ -

“ပိုခိုဗွာ လွေဗွေဘုရားထုသုဟဲ့င်း၊ လွေဝိုင်းဗွေသံဃား
သုဟဲ့င်း” အမွိုးထွဉ်းနိုင်းနပ်တွင် သီဝလီခွန်ပေး ဝိုင်းရိုးသေး
ဘုရား၊ ဝိုင်းရိုးသေးသံဃား၊ တွိုးလွေခန်း ဗွေသာရိပုတ္တရာထု၊
တွမ်းဗွေသာရိပုတ္တရာ၊ အွဉ်းဒေါရီဝင်နိုင်းယို -

“ခွန်ပေး -

နာအတား ချမ်းသားနေဟောင်း” ဗွေသာရိပုတ္တရာ၊ စွေ့၊

တက်ရီးခန်းခင်းနပ်။

ခွန်ပေးသီဝလိ လောင်းချာ -

“အမျိုးချမ်းသာပဲနဲ့ဗွေ၊ ခွေသွဉ်းအံ့ဟး မွိုးဟိုကို ပဉ်နွတ်၊
နောင်း၊ နှင်းစွဉ်းအဝ်းခံ ငါးရဲင်၊ ‘လောဟကုမ္ဘီ’တန်နပ်ဗွေ”

အပိုခိုပေးတွမ်း ဗွေသာရိပုတ္တရာ ဒေါ၊ရီလို့ဝင်၊နှင်းနပ်တင်
ကထွာအမွိုး သုပ္ပဝါသာနပ်ရိုး -

“ခွေပိုခိုပေးနပ်ဟွေး -

လွူးလ၊နွတ်၊နီ၊လွမ်းတဲ့ ဒေါ၊ရီပီပဲဒါးလဲဉ်းတွမ်း ဘုရားပေး
ဗွေသာရိပုတ္တရာနပ်ဟွေး”ယူးစွေးနှင်းနပ်တင် အမွိုးနပ်သ၊ရေ၊
မွေးစွဉ်းထား။

နီဗွေဘုရား အဝ်းခတ်၊ကယ်တေး၊ နပ်မ၊ နီဗွေဘုရားရိုး-

“သုပ္ပဝါသာ -

ပိုခိုနှင်းယိုနပ် မဉ်လ၊ထင်းကမ္ဘီနန်းနဲ့”

“ဩဗွေ -

မဉ်းဗွန်ဗွန်နှင်း ခွေသွဉ်းပိုခို သီဝလိယိုနပ် မဉ်လ၊ထင်းက
‘အဖြာတချာ’ဗွေဩ” လောင်းစွဉ်းနှင်းနပ်သွ။

“ဣတ္ထိသဘာဝ - လို၊မူးသီးအထွံးစံး၊ အဝ်းခံးဟးသွ။
ဒုက္ခပဉ်တကားနပ်တဲ့ အဲ့မဲ့ထီးပို သ၊ကိုရက်မွေးစွဉ်းထား၊ မဉ်လ၊
ထင်းက အဖြာတချာပဉ် - တဲ့ဟွေး” ဗွေဘုရားအံ့ဖြာမွေးထွူခါ
ဟော်၊ပါတရားယားထွူမ၊ ကျွ၊သင်ချာကျောင်းနပ်သွ။

(၁၁၂) ဇာတ်ဝတ္ထု ငတ်ချာငတ်ဆီ အမိုင်(၉)

ခွန်ပေးသီဝလိ သက်လ၊ နှုတ်၊ နေင်းကိုကာ၊ ပွေးသာရိပုတ္တ
ရာ၊ ဟဲ့ထင်းအုံကျောင်း၊ အွဉ်းမိုင်သျှင်း၊ သက်ကထင်းလ၊ နီဆီ
နပ်၊ မိုင်စင်၊ အားထွတ်မွေးတရာ၊ ထွာရဟန္တာ၊ ဟံးလိုင်တသွိုး
စွဉ်းဒျားနောင်၊ သွ။ ဘွန်တံ၊ ခိုတန်မပ်မပ်၊ လာဘ်အာသိုင်စွဉ်း
တိတ်တိတ်၊ “ပွေးဘုရာတပဲ့တပန်း၊ ရဟန်းဖုံးအကို ‘ပွေးသီဝလိ
ယို လာဘ်အာသွတ်၊’ ဘုရာပွေးမျတ် ပရိသတ်ဆ၊ ငါ လာဘ်
အာမွေးစစ် ဖေးဟးစွဉ်း တေဒင် နိုင်နပ်၊ သွ။

ရဟန်းသီးဖုံး အုံပြုံးဒေါလွ နိုင်ယို -

“ပွေးပေးသီးဖုံးဟေး -

ပွေးသီဝလိနပ်၊ ထာဆုတောင်၊ ပွေ၊ အဆိုင်သွတ်၊ ဘဝ
ပစ္စိမဘဝိကပုဂ္ဂိုလ်၊ တွိုးရဟန္တာ၊ လာဘ်သပ္ပကာတဲ့ ကလွိုင်
အာ၊ အထွာထမိုင်နဲ၊ အုံသန္ဓေမွိုးဟို့ကို ပဉ်နှုတ်၊ နေင်း နိုင်
စွဉ်းထဲ ငါးရိုင်၊ လောဟကုမ္ဘိုး၊ တိန်းလွှဲတဲ့ ပိုအင်းခံပဉ်နှုတ်၊ နီ၊
မွိုးမွိုးပိုပို အမာဟးဖို (အကုသိုလ်း)ကံ၊ အမျိုးမိုင်တန်နဲ”

အင်းဒေါ၊ နိုင်နပ်တွင်၊ နီပွေးဘုရာကျွဲလွဉ်၊ နီပွေးဘုရာရီ
“တပဲ့တပန်း၊ ရဟန်းသီးဖုံးဟေး - သီအုံပြုံးဒေါလွ ငင်းအမျိုးမိုင်၊
ဟောင်း”

“နီသွဉ်းသီး ဒေါလွဒျား သီဝလိသီး မွိုးမွိုးပိုပိုနပ်၊ အမာ
ဟးဖို (အကုသိုလ်း)ကံ၊ အမျိုးမိုင်တန်နဲ’ ဒေါလွဒျား နပ်၊ ခရား
ပွေးဩ”

ဇာတ်ဝတ္ထု ငတ်ချာငတ်ဆီ အမိုင်(၉) (၁၁၃)

“ရဟန်းသီးဖုံးဟွေး-

သီဝလိ ဘွဲ့နီကံးကတန် (လာဘ်ကအာ)တဲ့နဝ်၊ အံ့ဗားမွိုး
ဟို့ကိုနွတ်၊နောင်း နိုင်းစွဉ်းထွဲ ငါးရဲင်၊လောဟကုမ္ဘီတဲ့နဝ်၊ အဝ်းခံ
ဒုက္ခ ညပဉ်နွတ်၊နီတဲ့နဝ်၊ ဝွေ၊နမ်းမာ၊ ဝွေ၊ကံးဖုံးဒျား။

အမွိုးသုပ္ပဝါသာ - ကအောင်နမ်းလောင်းည ကဒုက္ခဗား
ပဉ်နွတ်၊နောင်းတဲ့နောင်၊ အခိန်းလွှဲခါ ကအဝ်းတာဒုက္ခ ကည
ပဉ်နွတ်၊နီတဲ့နဝ်၊ ဝွေ၊နမ်းမာ၊ ဝွေ၊အကုသိုလ်းကံး ဝွေ၊ခံးဗားနိုင်း
နဝ်၊ဒျား” အခရာနဝ်၊ ယံသေစဲင်း ဟော်ထင်းနယ်ချာ စခါဘဝ
လယိုအတိုင်းသွေ။

အသာတရူပဇာတ် အတိတ်ဝတ္ထု

အွိုးစခါ ဗားရာဇာဏသီးခမ်း ဗြဟ္မဒတ် အဝ်းထွာခွန်အတွင်း၊
ဘုရာလောင်နဝ်၊ ထွာခွန်နဝ်၊ပို၊ သွဉ်ပညား တက္ကသိုလ်းခမ်းသင်၊
အဖါသီထိုတ်င် ဘုရာလောင်၊ ထွာသော့ခွန် (အပိုခိုအဝ်းတဖြာ)။

ခွန်ကောသလ တွမ်းအစွဲမ လွဉ်တို့က်၊တင် ခွန်ဗားရာဇာ
သီးနဝ်၊ မာသီ၊ ခွန်မာနဝ်၊ ဝွေ၊ထူး၊ ခွန်တန်ဗားရာဇာသီး ပိုခိုနဝ်၊
လွင်းထန်းထို၊လ၊ လွေ၊စုစွဲထွေ။ သင်၊ဝဲက်ချာ ဗားရာဇာသီး၊
ဖေးလွေ၊လိတ် ခွန်ကောသလ- ထျ၊ -

“တို့က်၊နေးစွဲနဲ့ - ဖေးချာခမ်းနဲ့”

ခွန်ကောသလရိုး -

(၁၁၄) ဇာတ်ဝတ္ထု ငတ်ချာငတ်ဆီ အမိုင်(၉)

“တို့ကြ၊နေးစွဲ-တဲ့”

ခွန်ပေးနပ်၊ အမွိုးဟိုနီ သတင်နပ်တင် ဖေးလွေ့တော့၊
အပိုလိတ်နင်းယို -

“မည်းတို့ကြ၊နေးနပ်၊ လို၊သီအာငါး၊ ပေးနေးဗော့၊ ဝေင်၊
တခါ၊ငါးဖုံးနောင်၊ နွတ်၊နီ၊ငါ၊ ဝေင်၊ခါ၊ဟောင်ဟောင်၊ လို၊ဖုံးထန်း
လ၊တမ်း၊ ဗျူဟူသိုးထီလို့လ၊ အံးမ၊ထားတင် နွတ်၊နီ၊မည်းလဲဦးမဲ့၊
(အစုခွါမ်ချ၊ထို၊) သိမ်၊ယို၊ပေးလျှမ်း၊” အမွိုးရိုး၊နင်းနောင်၊တွေ့၊
အပိုခွန်ပေးတဲ့ နားအမွိုးငေါင်း၊ ဖေးထန်းတမ်းလို၊၊ ပေးထို၊လို့
ဝေင်၊တခါ၊ဖုံးနောင်၊သွူ။

ခမ်းသားထီသားဖုံးနပ်၊ အံးမလို၊ထား၊ မားရာ၊ဒါးခွါမ်တင်
နွတ်၊နီ၊ထင်းဗွေနပ်၊ လွေ့မားသီစွဉ်း၊ ခွန်ရန်းသူး၊ ထူးအကတူး
လွေ့ဖေးစွဉ်းခွန်ပေး၊ တွိုးနပ်၊မ၊ ခွန်ပေးနပ်၊ ထွဉ်းဗွောင်ဖေးလို့
ယင်း ဝေင်၊တခါ၊၊ ဝွေ့နပ်၊ရာ၊ ထွာခွန်၊ ရွစ်စွဉ်းကသီထံနပ်၊သွူ။

ခွန်ပေးနောင်၊ ပေးပစ်ထို၊လို့ ဗားရားဏသီး ဝေင်၊တခါ၊
နွတ်၊နီ၊နွတ်၊နာ၊၊ မားဒုက္ခပိုင်၊ ကွပ်အကုသိုလ်းကံနောင်၊တင်
တွိုးသေင်၊ဘဝယိုနပ်၊ သေင်၊အံ့ဗားသန္ဓေ၊ မွိုးဗွေးဟို့၊ကို နွတ်၊နေး၊
နင်းစွဉ်းကထဲ လောဟကုမ္ဘီငါးရိုင်၊ ကလွူးတွင်းနပ်၊တဲ့ အဝံးခံ
ဒုက္ခ ညစွဉ်းနွတ်၊နီ၊နပ်၊သွူ။

သီဝလိနပ်၊နပ်၊ ပဒုမုတ္တရ ဘုရားစိုးတွမ်း ဝိပဿီဘုရားစိုး
နပ်၊ လူးတန်၊ဗားဖိုထား၊ တံခို၊ဖေးကတန်၊ လာဘ်ဖေးကအာ၊

ဇာတ်ဝတ္ထု ငတ်ချာငတ်ဆီ အမိုင်(၉) (၁၁၅)

ကိစ္ဆာနင်းနင်းမ၊ တွိုးသဲင်ဘဝယိုနပ်၊ သဲင်ထွာရဟန္တာ၊ လာဘ်
သပ္ပကာအာ၊ ဘွဲ့နီတံခိုးတန်၊ လ၊တေဒင်ဘွဲ့၊ ထွာဘုရာ၊ သာဝ
က၊ ယံမျတ်ကျတပါ၊နပ်၊သွ။

အမွိုး သုပ္ပဝါသာနပ်၊တဲ့ -

“ပိုခိုပေ့ပစ်ခါ၊ ဝေင်တခါနပ်၊ နွတ်နီဟဲ့င်း” ကွပ်ထွဉ်း
ဗားဖို ပိုခိုနင်းနပ်၊ (ကွပ်မားဒုက္ခဗားဖိုဝေင်၊ နွတ်နီနင်းနောင်၊)တဲင်
တွိုးဘဝယိုနပ်၊ ဆဲင်ဒုက္ခဗားပိုနွတ်၊နင်း၊ လွူးပိုအပ်းတာ ခံဆာ
ဗား ဒုက္ခဝေးဒနားတန် နွတ်နီ၊ ခံဗားဝွဉ်လီ၊ နင်းနပ်၊သွ။

ဗွေးမျတ်ဘုရာ၊ ဟော်၊နယ်ချာ တရာ၊နင်းနပ်၊ထွ။တဲင်
ဟော်၊ပါတရာ၊ဂါးထား နင်းယို -

၁၀၀။ အသာတံ သာတရူပေန၊ ပိယရူပေန အပ္ပိယံ ။

ဒုက္ခံ သုခဿ ရူပေန၊ ပမတ္တ မတိဝတ္တတိ ။

“ထားသားယား တမွေးတမ်းနပ်၊ ထွာတော ထားသားယား
အတု၊ ထားရက်တမွေးတမ်းနပ်၊ ထွာတော ထားရက်အတု၊
ထားဒုက္ခနပ်၊ ထွာတော ထားချမ်းသားအတု၊တဲင်တွေ့၊ မားယူး
ပက်လ၊လို့ (အံးလဲဉ်လ၊လို့) လို့အံ့တဠိထားဖုံးနပ်၊သွ။

ဗွေးဘုရာ၊ ဟော်၊ကျာ၊ဒေးသနား တရာ၊ဂါးထားယိုထွ။
တဲင် -

“သီဝလိယိုခါနပ်၊ မော့နပ်၊ခါ ထွာဖို ပေ့ပစ်၊ဝေင်တခါ၊

(၁၁၆) ဇာတ်ဝတ္ထု ငတ်ချာငတ်ဆီ အမဲ့င်(၉)

မာဒုက္ခပါ၊ ခွန်ပေးကနား အမွိုးငေါင်းနပ်သွ။ သုပ္ပဝါသာနောင်၊
မော့နပ်ခါ ထွာဖို ခွန်ပေးမွိုး ကထွဉ်းပေတခါနပ်သွ။ ဘုရား
ခွေယိုနပ်၊ မော့နပ်ခါ ထွာဖို ခွန်ပေးအဖါ” အကျောင်၊ ပေါင်းချာ
ဇာတ်နိုင်းနောင်သွ။

ထွားသွဉ်ဟော်ကျပ် အသာတရူပဇာတ်ယိုတင်
ကလ၊အိသတိ၊ ကလ၊အိပညား၊ ကလ၊ဒါး
ထာ၊သေတရာ၊ဖုံးနောင်၊ -

၁။ ပေါးမာ၊သီဝင်၊တွဲ တနီ၊နီ၊ တချိန်းချိန်း တလဲင်းလဲင်းသူ၊
နပ်၊ ပါ၊မာ၊သီဒါးနီ -

၂။ ကထွဉ်းမာ၊ အကဲ့င်သားတွဲနပ်၊ ကမာ၊လွဉ်၊အကဲ့င်သား
တွဲနပ်၊ ခံးဟးထာ၊ဒုက္ခနိုင်းနိုင်းဝင်၊ -

၃။ ကံးကရို၊နပ်၊ ထာ၊မာ၊ဒျားတင် ပေါးမာ၊အကဲ့င်တွဲ မော့၊
အကဲ့င် မော့ထာ၊ဒုက္ခ၊ ပေါးမာ၊အဟပ်တွဲ မော့ထာ၊
ဟောင်၊ မော့ထာ၊ချမ်၊သားအကျောင်၊- စတင် နိုင်းနပ်၊
ဖုံးသွ။

ဇာတ်ဝတ္ထု၊ ငတ်ချာ၊ ငတ်ဆီ အမိုင်(၉) (၁၁၇)

အသာတရူပဇာတ် ကဗျာ

- ၁။ သီဝလိခါ - ထွာရဟန္တား
ဟင်ကံးတန်ထွိုင်း - လာဘ်လွှိုင်းအာထာ၊
နွတ်၊ နေင်း၊ နွတ်၊ နီ - ဝဋ်လီ၊ ထာ၊ မား
ပိုတွမ်းမွိုး - လွဉ်တွိုး ဝဋ်ပန်ချာ ။
- ၂။ ပိုကျုံးတွိုက်၊ ချာ - အမိဝေင်းချာ၊
ပေ၊ နေင်းနပ်၊ ရော၊ - မွိုးဒေါ၊ , ပိုမာ၊
နွတ်၊ နီ၊ ပဉ်ဟ - ဒုက္ခ ဝင်းတား
ပိုတွမ်းမွိုး - ကွပ်ပွိုး ဝဋ်နပ်၊ ထွာ ။
- ၃။ ဟောင်ကိုင် နီမျိုး - ကံးကျိုး နီဟး
ဟောင်ကိုင် နီစား - မွိုင်းကား ကမာ၊
ကံးနပ်၊ တမ်းမိုင် - ဟောင်ကိုင် ဝွေတား
ဟောင်နပ်၊ - အံး - ကိုင်ခံး ကံးမာ၊ ထွာ ။

အသာတရူပဇာတ် ထွဲယိုသွဲ

(၁၁၈) ဇာတ်ဝတ္ထု ငတ်ချာငတ်ဆီ အမိုင်(၉)

ထွဉ်း တွမ်း မာ

- ၁။ ကထွဉ်းသားတဲ့ ထွဉ်းအကိုင်၊ ကမာသားတဲ့
မာလွဉ်း အကိုင်၊ ကွပ်မာအကိုင်တင်
မော့ဟး - ထာဒုက္ခ ။
- ၂။ “ငွေထွဉ်းချာဟ”၊ “ငွေမာချာဟ”၊ ဟချာ
ဟငါလို့ဝင်၊ (ဗေချာ ဗေငါလို့ဝင်) နှဲင်းနပ်၊
လတဝ်း ။
- ၃။ ကထွဉ်းသားတဲ့ အပဲစ်အပ်း၊ ကမာလွဉ်းသားတဲ့
အပဲစ်အပ်း၊ အပဲစ်အပ်းနှဲင်းနှဲင်းဝင်၊ ကွပ်နပ်မ၊
ခံးဟးဒုက္ခ နှဲင်းနှဲင်းဝင်၊ ။
- ၄။ “ငွေထွဉ်းမ၊ ခွေမာ၊ ခွေနပ်၊ အပဲစ်အိုင်ထဝ်း”
ငွေမဉ်း ရှိနှဲင်းနပ်နပ်၊ ရီသွော့နှဲင်းယို - မွေးသွ။
“ငွေမဉ်းထွဉ်းနာ၊ အံးအေးနပ်၊ နာအံးနဲ့” ။
- ၅။ လောကလိုအခမ်းယိုနပ် -
“ လိုဂွန်းခံး အမဲစ်နပ်၊ အာတဲ့ ။
လိုဂွန်းခံး အပဲစ်နပ်၊ ဆော့ပေး ” နပ်သွ။ ။

ဇာတ်ဝတ္ထု ငတ်ချာငတ်ဆီ အမိုင်(၉) (၁၁၉)

ငေါင်းရီလွှာခန့်

- ၁။ နီဗွေးဘုရာ၊ ကဟော်၊ဗား လိတ္တဇာတ်နဝ် -
(က) ပွိုင်းပွိုင်းတွမ်း အမျိုမိုင်၊ ၊
(ခ) ဇာတ်ယိုအကို ကလ၊အီသတိ၊ အမိုင်(၄)နဝ်၊တဲ
တမ်းပါလဲင်း ။
- ၂။ မဟာသာရဇာတ် ပစ္စုပ္ပန်ဝတ္ထုကို (က) တဒြိုထမိုင်ထို၊
မား၊ (ခ) ပါမိုင်ဗေး အနယ်၊မော့ချာ၊ ဇာတ်ယို အတိတ်
ဝတ္ထုကို (ဂ) တဒြိုထမိုင်ထို၊မား၊ (ဃ) ပါမိုင်မာ၊မော့
ချာ - တမ်းငါဒွေါင်းဒွေါင်းငါနော ။
- ၃။ ဝိဿာသဘောနေဇာတ် ပစ္စုပ္ပန်ဝတ္ထုကို ရဟန်းသီးဖုံး
ဆင်းချင်းတောင်း ပစ္စဝေက္ခဏာနဝ်၊ အရိုးလွန့်မိုင်၊ ။
- ၄။ နီဗွေးဘုရာ၊ ကဟော်၊ လောမဟံသဇာတ်ယိုနဝ် -
(က) အဝ်းအုံခမ်းမိုင်၊ ၊ (ခ) ကျောင်မိုင်၊
(ဂ) ပွိုင်းပွိုင်းတွမ်းပါမိုင်၊ ။
- ၅။ မဟာသုဒဿနဇာတ် ပစ္စုပ္ပန်ဝတ္ထုကို
ဗွေးသာရီပုတ္တရာ၊ ၊ ဗွေးမောဂ္ဂလာန်းသီး ကကူနီဗွာန်း
(က) အနီမိုင်၊ (ခ) အရပ်မိုင်၊
တမ်းနယ်အဲဉ်းအဲဉ်းငါနော။

(၁၂၀) ဇာတ်ဝတ္ထု ငတ်၊ချာ၊ငတ်၊ဆီ အမိုင်(၉)

၆။ ကဟော်၊တေလပတ္တဇာတ် ဝတ္ထုယို - (က) နီဗွေဘုရား၊
အံခမ်းမိုင်၊ (ခ) ဒုံမိုင်၊ (ဂ) အရပ်မိုင်ကို (ဃ) ပွိုင်းပွို၊
တရားထမိုင် - တမ်းနယ်သွော့ဟိုင်း ။

၇။ နာမသိဒ္ဓိဇာတ် အတိတ်ဝတ္ထုကို ပါ၊ကလွေထုမ်း မဉ်တသာ
နပ်၊ (က) အလွေမော့နိုင်းမိုင်၊ (ခ) အမဉ်ထမိုင်၊
(ဂ) အထွာနိုင်းမိုင် - တမ်းလိုလို ခွေင်းခွေင်းငါလှိုင်း။

၈။ ကုဋ္ဌဝါဏီဇာတ် အတိတ်ဝတ္ထုကို ကွန်းသယ်သား
နီဖြာနပ်၊ အမဉ်ဟဲ့နိုင်းမိုင်၊ ပါ၊ကမဉ်လ၊လှိုသားနပ်၊
အရိုးနိုင်းမိုင် ။

၉။ ပရောသဟဿဇာတ် ပစ္စုပ္ပန်ဝတ္ထုကို -
(က) ကဟော်အအိုဉ်းသား ၊
(ခ) ကဟော်တေး အလှိုင်းသား ၊
(ဂ) အတိတ်ဝတ္ထုကို ကဟော်အအိုဉ်းသား ၊
(ဃ) ကဟော်အလှိုင်းသားဖုံးနပ်၊ တမ်းနယ်သွော့ဟိုင်း။

၁၀။ အသာတရူပဇာတ်ကို -
(က) ဗွေသီဝလိ သွန်းတန် လာဘ်ကအာဟားအကျောင်း၊
(ခ) ကအံဟားသန္ဓေ၊ နွတ်၊နောင်း၊ လျှူးခံဟား နွတ်၊နီ၊
အကျောင်းဖုံးနပ်၊ တမ်းနယ်ငါ အအိုဉ်းအခွုတ်ငါဟိုင်း ။

ငေါင်းရီလွှာခန့် အဖြေမဲဉ်း

- ၁။ (က) ပွိုင်းပွိုင်းတွမ်း “သွံ့ဆောင်း ပစ္စေလစ်ပါးဖုံးယို ဆင်း
ချင်းတောင်း ပစ္စေဝေက္ခဏာနီ” နှိပ်သွေ။
- (ခ) ပွေးစင်၊ ပွေးသျှင်း ပေါးတဆင်းချင်းတင်း ပစ္စေဝေက္ခ
ဏာနီ မဉ်းသွံ့မား ပစ္စေလစ်ပါးဖုံးနှိပ် တွမ်းကသွံ့
မား အစွဲနီ ဗွန်ပီလိုဝင် ။
- ၂။ (က) ကတူးဆွဲပတ္တများ ၊ (ခ) ပွေးအားနန္ဒာ
(ဂ) ငွဉ်းဟွေးပြယ် မဟာသာရ ၊
(ဃ) ဘုရားလောင်း (အမတ်တန်) ။
- ၃။ “နီမိုးလူးချားနီ၊ နီမိလူးချားနီ၊ နီဝေးမူးလူးချားနီ၊ နီမိုးနှင်
လူးချားနီ၊ နီမိနှင်လူးချားနီ၊ နီမိတန်လူးချားနီ၊ နီမိုးတန်
လူးချားနီ၊ နီထွာလိုလမ်းခါတွဲနီ၊ နီထွာလိုကျောင်ခါတွဲ
နီ၊ ဂွေသီးဟောင်ဖေးထွိုက်၊ ဂွေသီးဟောင်လူးသင်ချား
ရင်” ရိုးလွှာခင်းနောင်ဖုံးသွေ။ ။
- ၄။ (က) ဂွေသားလီးခမ်း၊ (ခ) ဥပါးသကာ၊ ပဋိကကဆိုလူး
ဒါးကျောင်၊ (ဂ) သုနက္ခတ် ။
- ၅။ ပွေးသာရီပုတ္တရားနောင် - (က) တထိန်းလာဗွေ
(ခ) ဇာတိခုံ နာဠက ကလွှားဖွါခင်းလမ်း။

(၁၂၂) ဇာတ်ဝတ္ထု ငတ်ချာငတ်ဆီ အမိုင်(၉)

ဗွေးမောဂ္ဂလာန်းနောင် - (က) တထိန်းလာမားနီ၊
(ခ) ဣသိဂိလိ - ကောင်ဖွဲင်း လုံးတန်စံးပျားလောင်း။

၆။ (က) သမ္ဘခမ်း၊ (ခ) သေဒက၊ (ဂ) တခြာကို
(ဃ) ဇနပဒကလျားထီးသုတ် ။

၇။ (က) လွေ့မော့ပါသီ၊ (ခ) အမဉ်း - ပါးသက်ဆွာ၊
(ဂ) သီစောင်း ။
(က) ပါးတွဲပါးမူ၊ (ခ) အမဉ်း - သဌေးမူ၊
(ဂ) ဖေးနွောင်တင်း လမ်းခတ်ခေ ။
(က) ပါးလွေ့တဖူ၊ (ခ) မောင်းတဖူ၊ (ဂ) တဖူမား။

၈။ တဖြာနပ်း“ပဏ္ဍိတ”၊ တဖြာနပ်း“အတိပဏ္ဍိတ”၊
“နာနပ်း မဉ်းပဏ္ဍိတလွမ်း၊ ခွေနပ်းမဉ်းအတိပဏ္ဍိတ-ဟ
(မဉ်းလွှဲလဲဉ်းနာဟ) ကွပ်နပ်းမ၊ ခွေလွှဲကြနီပွန်းနပ်း
သနယ်” အရိုးနိုင်းနောင်။

၉။ (က) ဘုရား၊ (ခ) သာရိပုတ္တရာ၊ (ဂ) ရသေ့ဆရာတန်
(ဃ) ရသေ့တပဲ့တန်။

၁၀။ (က) ဘုရားပဒုမုတ္တရ တွမ်းဘုရားဝိပဿီစိုး ကွပ်ပွိုး
လူးတန်ဟးဖိုထာ၊ ။
(ခ) ကွပ်ပွိုးပေ့ပစ်ထိုဟး ဝေင်တခါနွတ်နီ၊ ။

ငေါင်းရဲပ်နီဂုံး ကဗျာ

- ၁။ သွဉ်ဒါးထွၼ်ခါ - သင်ချာရပ်ရား
သွဉ်ဖေးဝင်၊ နော - ကူးကေားအများ
နီဒါး-ဝင်၊ သေ - မဲ့လေ ချမ်းသား
ယိုဆိုင်၊ တား - ယံငါး တွိုးပန်ငါ ။
- ၂။ သွဉ်ဒါးထွၼ်ခါ - သင်ချာရပ်ရား
သွဉ်ဖေးဝင်၊ သြ - ကူးကေားအများ
နီဒါး-ဝင်၊ သေ - မဲ့လေ ချမ်းသား
ယိုဆိုင်၊ တား - ယံငါး တွိုးပန်ငါ ။
- ၃။ ဇာတ်တွယ်၊ ဝတ္ထု - လွဉ်စု သွဉ်ထင်း
ကထင်းသွဉ်ဒါး - သံဃား ခွန် နင်၊
နမ်းယိုတွမ်းသာ - ငိမ်းခွ၊ သွိုးသွင်း
သွံချမ်းသား - လ၊ ဗား ဗွန်ပီဝင်၊ ။
- ၄။ ဇာတ်တွယ်၊ ဝတ္ထု - တဲမ်းစု ထေထင်း
ကောသွဉ်ဖေးဒါး - ဆရားသွၼ်ရင်၊
နမ်းယိုတွမ်းသာ - ငိမ်းခွ၊ သွိုးသွင်း
သွံချမ်းသား - လ၊ ဗား ဗွန်ပီဝင်၊ ။

(၁၂၄) ဇာတ်ဝတ္ထု ငတ်ချာငတ်ဆီ အမုဲင်(၉)

ငေါင်းရဲပ်နီဂုံးတွမ်း ငေါင်းဆုတောင်း

ကတဲမ်းဖေးဖျင်ဒါး “ဇာတ်ဝတ္ထု အမုဲင်(၉)” ယိုတဲ့ ထွဲဖျင်
လဲဉ်းသွ။

ကွပ်နပ်မ၊ ကထင်းလွဉ် ကသွဉ်ဒါး ကလဒါး ထာသေ
တရာယိုအတိုင်း နီတွက်ဝင်တား ချမ်းသားကထွာအီ အချက်ဖုံး
နပ်၊ လွောကံနားကျင်သွံ၊လွေသွေ့ ပငါပရာ။ ။

မဉ်းလွောကံနား ကျင်သွံ၊လွေခဲင်းနောင်မ၊ လိုချမ်းသား
လူချမ်းသား နီဗွာနီးချမ်းသား ချမ်းသားယိုသွံပါ၊ ကျိုစာအလွိုက်
ထိုက်ရာ၊ လဟးနောင်သွ။

ဇာတ်ဝတ္ထုသွဉ်ထူး ခိုမူးခွန်နင်၊ ပွေးစင်၊ပွေးသျှင်၊ ထွဲ
အောင်းမျှင်လဲဉ်းသွ။တင် ခြိုင်းခြိုင်းသန်သန်၊ ချမ်းချမ်းသားသား
ကသေကဒါးအတိုင်း လွောကံနားထူးသွံ၊နွောင်ထွဲတွေ့၊ ချမ်း
သားသွံပါ၊ ကမဉ်လရာအတိုင်း မွိုင်မွိုင်ခွသ၊ ယံကလလွသွေ့
စွမ်းဝီးစွမ်းပါ၊ စွမ်းပြီးစွမ်းဖြာ ပငါပရာကျိနဲ သွဉ်တန်းကထင်း
ပွေးသျှင်၊ပွေးစင်၊ ခွန်နင်သီးယာဟွေး ။ ။

ပွေးဗွန် - ကောဝိဒ

ဝေဇာရာမ - ဝေင်သီးသဲင်း

၁၃၇၈ - ဟး ၊ ဒြဉ်သီးလာဗွေ

ဇာတ်ဝတ္ထု ငတ်ချာငတ်ဆီ အမိုင်(၉) (၁၂၅)

**ကတမ်းဇာတ်ဝတ္ထု အမိုင်(၉)ယိုနောင်၊
ထွားအားကျွံကျွံ၊ လိတ်ဘားသားလယိုဖုံးသွ။**

- ၁။ ဇာတက အဋ္ဌကထာ (ပထမတွဲ)
၂။ ဇာတ် အဋ္ဌကထာ (အရှင်စန္ဒဇောတိ)
၃။ ငါးရာငါးဆယ် ဇာတ်ဝတ္ထု (ညောင်ကန်ဆရာတော်)

တွဲချသား - စင်္ကြာသုတာစာရ (တချ)
စစ်ဆေးခြ် ၁၃၇၉-ဗား၊ ဝါးခေါင်းလာလောင်း (၅)နီ၊
မွူးနီ - စနေ (၁၂-၈-၂၀၁၇)